

**Сумський державний педагогічний університет
ім. А.С.Макаренка**

БІБЛІОТЕКА

**Гендерні дослідження: актуальні
проблеми та перспективи розвитку**

**Науково-допоміжний
бібліографічний покажчик**

**Суми
2007**

**Сумський державний педагогічний університет
ім. А.С.Макаренка**

БІБЛІОТЕКА

**Гендерні дослідження: актуальні
проблеми та перспективи розвитку**

**Науково-допоміжний
бібліографічний покажчик**

**Суми
2007**

ББК 91.92: 87.126: 88.373
УДК 016: 159.938.2: 316.346.2

Рекомендовано до друку рішенням редакційно-видавничої ради
Сумського державного педагогічного університету
ім. А.С.Макаренка

Укладачі: директор бібліотеки З.М.Горова;
завідуюча науково-бібліографічним та інформаційним
відділом В.В.Косенко;
головний бібліограф Н.А.Чайка

Відповідальний за випуск проректор з наукової роботи, кандидат хімічних
наук, доцент В.В.Бугаєнко

Г34 Гендерні дослідження: актуальні проблеми та перспективи розвитку: Науково-допоміжний бібліографічний покажчик / Уклад.: З.М.Горова, В.В.Косенко, Н.А.Чайка. – Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2007 – 128 с.

Процес демократизації й державотворення, який активно відбувається в сучасній Україні, актуалізує проблему забезпечення гендерної гармонії в суспільстві, рівних прав і можливостей кожної людини незалежно від статі.

Видання обґрунтовує актуальність теми, розкриває історичні, теоретичні та практичні аспекти поняття „гендер”.

Гендерна рівність між жінками і чоловіками передбачає право на відмінності та рівну оцінку цих відмінностей. Відмінності не повинні негативно впливати на умови життя як жінок, так і чоловіків, і бути причиною їх дискримінації.

Сутність правових аспектів гендерної рівності полягає в забезпеченні реальних партнерських взаємин між жінками й чоловіками, їх загальної відповідальності в усуненні дисбалансу в приватній та публічній сферах, ствердженні паритетних засад, що ведуть до гармонії та взаєморозуміння статей.

Науково-допоміжний бібліографічний посібник зорієнтований на читачів різних рівнів: науковців, докторантів, аспірантів, пошукачів, магістрантів, викладачів, студентську молодь, керівників закладів освіти, учителів шкіл, бібліотечних працівників.

ББК 91.92: 87.126: 88.373
УДК 016: 159.938.2: 316.346.2

Передмова

Новітні трансформаційні процеси у світовій спільноті і нашій державі, є початком ери повноправності буття жінки та чоловіка, які потребують глибокого осмислення соціально-психологічних механізмів набуття гендерної ідентичності як передумови повноцінної реалізації жінки та чоловіка як особистості.

З кінця 80-х років минулого століття дослідження спрямовувалися на виявлення залежності гендерних відносин і гендерних ролей від культурного типу. Сьогодні під гендером розуміють організовану модель соціальних відносин між жінками та чоловіками, яка не тільки характеризує їх спілкування і взаємодію у сім'ї, а й визначає соціальні взаємостосунки та розподіл ролей між статями в суспільстві: економічними, політичними, соціальними, культурними та психологічними.

Один із базових вимірів соціальної структури суспільства – гендер разом з іншими соціально-демократичними та культурними характеристиками організує соціальну систему. Соціальне відтворення гендерної свідомості на рівні індивідів підтримує соціально-рольовий статус особистості, який визначає соціальні можливості в освіті, професійній діяльності, суспільному виробництві.

Невід'ємною частиною педагогічної науки стали гендерні дослідження, а гендерна проблематика відокремлюється в різних галузях педагогіки.

В свою чергу гендерне виховання виходить із того, що людина – не абстрактна істота, а рівноправна в самовираженні та самоствердженні особистість, виховання якої конструюється на основі аналізу моделей гендерних взаємовідносин, що розвиваються та трансформуються в суспільстві і здійснюється під впливом родини, освіти, засобів масової інформації, релігії, мистецтва, мови, правової та державної політики. Застосування гендерного підходу у формуванні гармонійно розвиненої особистості пропонує новий спосіб пізнання дійсності, в якому відсутні нерівність та ієрархія „чоловічого” та „жіночого”.

Гендерна культура розглядається як система соціально-економічних, правових та етнопсихологічних умов існування суспільства, що сприяє становленню чоловіка та жінки як рівних соціальних істот.

Гендерна рівність – виклик часу та фундаментальна цінність, яка означає, що жінки та чоловіки користуються однаковим статусом і мають однакові умови для реалізації усіх прав людини і можливості робити внесок у національний та політичний розвиток держави, що зумовлює реальні зміни в економічному, гуманітарному, соціальному вимірі.

Рівність прав і свобод людини і громадянина незалежно від статі визначається і гарантується Конституцією України та іншими законодавчими актами, відображеними у бібліографічному покажчику.

Поширенню ідеї гендерної рівності та справедливості приділяється велика увага з боку міжнародної спільноти, Організацій Об'єднаних Націй та

окремих регіональних груп. Виявом світового й національного осмислення та втілення прав людини – жінки і чоловіка – стало прийняття Радою Європи у 1961 р. Європейської соціальної хартії і у 1999 р. Європейської соціальної хартії (переглянутої).

У цьому контексті соціальний лад майбутнього мусить ґрунтуватися на принципах гендерної рівності статей, а перехід до неї можливий за умови гендерного виміру в суспільній свідомості через освіту і виховання. Стратегічною метою даного виміру виступає вимір культури взаємодії статей.

Науково-допоміжний бібліографічний показчик „Гендерні дослідження: актуальні проблеми та перспективи розвитку” розкриває питання гендерної соціальної політики, особливості гендерного навчання та виховання, гендерної рівності, гендерної психології та інші.

У посібнику репрезентовано вітчизняний та зарубіжний інформаційний масив друкованої продукції українською та російською мовами з 1991 по 2007 роки.

Тематичний спектр бібліографічного науково-допоміжного показчика „Гендерні дослідження: актуальні проблеми та перспективи розвитку” різнобічно висвітлює дану проблему: біологічні та психологічні аспекти гендерної ідентифікації; гендерні відносини крізь призму історії; проблеми гендеру в сучасній політичній теорії та соціології; правовий вимір гендерної рівності; особливості ролі жінки в науці, культурі та мистецтві; характеристику гендерних відносин у сфері сімейного життя; гендерну рівновагу та гендерну демократію в Україні та країнах світу, детально розкриває зміст кожного розділу і підрозділу.

Видання містить відповідні відомості про книжкову продукцію, автореферати, наукові збірники, матеріали науково-методичних та практичних конференцій, музичні та художні твори, наукові праці викладачів СумДПУ ім.А.С.Макаренка, дипломні та магістерські роботи студентів, статті з газет, журналів та продовжуваних джерел, виданих в Україні, Росії та Білорусії.

Література відображена переважно за 1991 – 2007 роки. До посібника увійшли й публікації, видані раніше. Вони мають наукову та практичну цінність. Дана інформація стосується розділу „Історія гендерних відносин”.

Зміст показчика налічує **18** розділів. Видання вміщує **1318** бібліографічних описів.

Розташування матеріалу – за алфавіт в межах кожного розділу. Спочатку подані книги, потім – статті.

Описи деяких статей та книг подано одночасно в деяких розділах. Це викликано їх різностороннім змістом.

Пропонований бібліографічний науково-допоміжний показчик літератури розрахований на читачів різних рівнів: науковців, докторантів, аспірантів, магістрантів, викладачів, студентів, бібліотечних працівників, усіх, хто цікавиться проблемами філософії статі, гендерних відносин та гендерної рівності.

Соціальні та правові засади гендерної політики

Україна. Конституція України: Прийнята на 5-й сесії Верховної Ради України, 28 червня 1996 року. Про внесення змін до Конституції України: Закон № 2222-IV від 8 12.04 р. – Луганськ : Тандем-плюс, 2005. – 46 с.

Співак В.М. Законодавство України про шлюб і сім'ю / В.М.Співак, В.С.Гопанчук. – К.: Наукова думка, 1998. – 238 с.

***

Кремешна Т. Шляхи реформування державної політики України згідно з гендерними принципами світу // Освіта і управління. – 2004. – № 3/4. – С. 99-102.

Лавриненко Л.М. Гендерна політика в Україні // Гендер: реалії та перспективи в українському суспільстві: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Київ, 11–13 грудня 2003 р.). – К.: Фоліант, 2004. – С. 68 69.

Сумська обласна державна адміністрація Про проведення обласного конкурсу проектів соціальних програм, розроблених громадськими організаціями, стосовно дітей, молоді, жінок та сім'ї: Розпорядження голови обласної державної адміністрації від 02.10.06 р., № 509 // Сумщина. – 2006. – № 128, 8 листопада. – С. 2.

Україна. Верховна Рада. Про Рекомендації парламентських слухань "Сучасний стан та актуальні завдання у сфері попередження гендерного насильства: Постанова від 22.03.07 р., № 817-V // Відомості Верховної Ради України. – 2007. – № 18/19. – С. 754.

Україна. Верховна Рада. Про Рекомендації парламентських слухань на тему "Рівні права та рівні можливості в Україні: реалії та перспективи": Постанова від 27.06.07 р., № 1241-V // Відомості Верховної Ради України. – 2007. – № 45, 9 листопада. – С. 1992-1996.

Україна. Кабінет Міністрів. Про затвердження Державної програми з утвердження генеральної рівності в українському суспільстві: Постанова від 27.12.06 р., № 1834 // Збірник урядових нормативних актів України. – 2007. – № 8. – С.40 - 51.

Україна. Кабінет Міністрів. Про затвердження Порядку використання у 2007 році коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів щодо реалізації державної політики з питань молоді, жінок та сім'ї: Постанова від 28.03.07 р., № 548 // Збірник урядових нормативних актів України. – 2007. – № 21/22. – С. 129-131.

Україна. Кабінет Міністрів. Про національний план дій щодо поліпшення становища жінок та сприяння гендерній рівності у суспільстві на 2001–2005 роки: Постанова від 06.05.2001 р., № 479 // Урядовий кур'єр. – 2001. – 23 травня.

Україна. Кабінет Міністрів. Про підготовку та проведення Року гендерної рівності: [Витяг з постанови від 16.05.07 р., № 741] // Бібліотечний форум України. – 2007. – № 3. – С. 55.

Україна. Кабінет Міністрів. Про проведення гендерно-правової експертизи: Постанова від 12.04.06 р., № 504 // Збірник урядових нормативних актів України. – 2006. – № 19/20. – С. 13; Урядовий кур'єр. – 2006. – № 79, 26 квітня. – (Вкладка).

Україна. Кабінет Міністрів. Про схвалення Концепції Державної програми з утвердження гендерної рівності в українському суспільстві на 2006-2010 роки: Розпорядження від 05.07.06 р., № 384-р // Збірник урядових нормативних актів України. – 2006. – № 34, 5-10 липня. – С. 178-181.

Україна. Міністерство у справах сім'ї, молоді та спорту. Актуальні завдання та проблеми попередження гендерного насильства: Рекомендації парламентських слухань // Безпека життєдіяльності. – 2006. – № 12. – С. 12-17.

Україна. Президент. (1994 – ; Л.Кучма). Про підвищення соціального статусу жінок в Україні: Указ від 25.04.2001 р. // Урядовий кур'єр. – 2001 – 4 травня.

Україна. Президент. (2005 – ; В.Ющенко). Про вдосконалення роботи центральних і місцевих органів виконавчої влади щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Указ від 26.07.05 р., №1135 // Соціальний захист. – 2005. – № 8. – С. 26.

Україна. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон від 08.09.05 р., № 2866-IV // Голос України. – 2005. – № 209. – С. 20-21; Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 52. – С. 2693-2701; Урядовий кур'єр. – 2005. – № 198. – (Вкладка).

Україна. Про попередження насильства в сім'ї: Закон // Урядовий кур'єр. – 2001. – 26 грудня. – (Вкладка); Голос України. – 2001. – 20 грудня. – С. 12

Хто як не держава?...: Одиноким матерям упродовж року збільшуватимуть грошову допомогу // Україна молода. – 2006. – № 14. – С. 6.

Історія гендерних відносин

Богачевська-Хомяк М. Білим по білому: Жінки в громадянському житті України: 1884 – 1939 р. – К.: Либідь, 1995. – 424 с.

Галаган В.Я. Ратный подвиг женщины в годы Великой Отечественной войны. – К.: Вища школа, 1986. – 302 с.

Грызунова М.Г. Международная демократическая федерация женщин 1945 – 1975. – М.: Знание, 1975. – 63 с.

Єршова Л.М. Розвиток жіночої освіти на Волині (кінець XVIII – поч. XX ст.): Автореф. дис... канд. пед. наук. – К., 2002. – 20 с.

Залюбовская М.Е. Героические судьбы: Сборник документально-художественных очерков о женщинах. – К.: Политиздат Украины, 1985. – 135 с.

Козуля О. Жінки в історії України. – К.: Український центр духовної культури, 1993. – 256 с.

Кузич-Березовський І. Жінка і держава. – Львів: Світ, 1994. – 287 с.

Мати, воїн, трудівниця: [Публіцистичні нариси по жінок України] / Упоряд. В.О.Процаков. – К.: Політвидав України, 1986. – 189 с.

Мурманцева В.С. Женщины в солдатских шинелях. – М.: Воениздат, 1971. – 160 с.

Мурманцева В.С. Советские женщины в Великой Отечественной войне. – М.: Мисль, 1979. – 293 с.

Оларт Е. Пётр I и женщины. – К.: Мистецтво, 1991. – 128 с.

Павлюченко Э.А. Женщины в русском освободительном движении: От Марии Волконской до Веры Фигнер. – М.: Мисль, 1988. – 269 с.

Павлюченко Э.А. В добровольном изгнании. О жёнах и сёстрах декабристов. – М.: Наука, 1984. – 158 с.

Пушкарёва Н.Л. Женщины Древней Руси. – М.: Мисль, 1989. – 268 с.

Руденко И.П. В шести зеркалах: [О судьбах женщин-героинь] – М.: Политиздат. – 1980. – 198 с.

Сасенко І.О. Соціально-правовий статус жінки в культурі середньовіччя: Дипломна робота. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2003. – 75 с.

Серебрякова Г.И. Женщины эпохи французской революции / Предисловие А.З.Манфред. – М.: Советский писатель, 1964. – 278 с.

Смоляр Л.О. Минуле заради майбутнього. Жіночий рух Наддніпрянської України II пол. XIX – поч. XX ст. Сторінки історії: Монографія. – Одеса: Астропринт, 1998. – 408 с.

Стадниченко М.І. Роль української жінки в родині та суспільстві: [Історичний аспект]: Дипломна робота. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2000. – 116 с.

Сухенко Т.В. Жіноча середня освіта в Україні (XIX – поч. XX ст.): Автореферат дис. – К., 2001. – 20 с.

Теория и история феминизма: Учебное пособие для студентов вузов / З.Баблюян, Т.Булавина, И.Жеребкина, Т.Журженко, Е.Карпенко, Е.Луценко, В.Старовойт, М.Прокопенко, М.Шаповаленко, Н.Шелковая; Под ред. И.Жеребкиной. – Харьков: Харьковский Центр Гендерных Исследований, Ф-Пресс, 1996. – 388 с.

Українки в історії / В.К.Борисенко, М.І.Головащенко, О.П.Кривоший та ін.; За ред. В.К.Борисенко. – К.: Либідь, 2004. – 326 с.

Шевелева Е.В. Только о женщинах. Невыдуманные рассказы. – М.: Сов. Россия, 1966. – 125 с.

***

Айвазова С. Идеиные истоки женского движения в России // Общественные науки и современность. – 1991. – № 4. – С. 125-133.

Айвазова С. К истории феминизма // Общественные науки и современность. – 1992. – № 6. – С. 153-169.

Андреев Н.Л. Тамтам созывает посвященных: тайные ритуальные общества Африки как продукт эволюции гендерных отношений // Вопросы философии. – 2000. – № 6. – С. 48-71.

Андропова І. Особливості вітчизняної історіографії гендерного аспекту політичної культури // Вісник Книжкової палати. – 2006. – № 7. – С. 47-48.

Аніщук Н. Правове становище українських жінок в історичному минулому // Право України. – 2002. – № 3. – С. 155-157.

Афанасьєва З. Забута сторінка світської освіти: Київський інститут шляхетних дівчат // Пам'ять століть. – 2006. – № 6. – С. 37-45.

Борисенко В. Видатні жінки України-Руси // Українки в історії / В.Борисенко. – К., 2004. – С. 27-32.

Величко Ю. Рівна серед рівних: [Жінка в період зародження та розквіту козацтва] // Урядовий кур'єр. – 2007. – № 43, 7 березня. – С. 6.

Государственная политика по улучшению положения женщин: [Государственная политика в России конца XX века] // Основы социальной работы: Учебник / Отв. ред П.Д.Павленок. – М.: ИНФРА-М, 2001. – С. 190-195.

Грабовська І. Гендерна рівність як проблема конституціоналізму доби Української революції 1917 – 1921 рр. // Безпека життєдіяльності. – 2006. – № 9. – С. 44-46.

Грачева И.В. Женщина XVII столетия в "Житии протопопа Аввакума": [Старообрядческое движение] // Литература в школе. – 2006. – № 3. – С. 12-15.

Гребенщикова Г.А. Екатерина II и развитие военного флота России // Вопросы истории. – 2005. – № 4. – С. 150-155.

Дружини гетьмана: [Б.Хмельницький та Ганна Сомкіна й Гелена (Олена, Мотрона)] // Голос України. – 2007. – № 42, 7 березня. – С. 16-17.

Женское лицо истории: [О египетской царице Нефертити, правительнице Египта – Клеопатре, Жанне д'Арк и других] // Все для учителя. – 2007. – № 1. – С. 119-122.

Жеребкін С. Мізогінія чи фемінізм? Німецька філософія від Канта до Ніцше // Філософська думка. – 2000. – № 6. – С. 72-85.

Жеребкіна І. Феміністська теорія 90-х років: проблеми та парадокси репрезентації жіночої суб'єктивності // Філософська думка. – 2000. – № 6. – С. 56-72.

Жулковська О. Українські жінки в ОУН-УПА // Шлях перемоги. – 2001. – 7 листопада. – С. 7.

Зотова Л.М. Женщины России первые шаги в науке и высшей школе // Педагогика. – 2006. – № 4. – С. 87-91.

Иваницкий В. Русская женщина и эпоха „Домостроя” // Общественные науки и современность. – 1995. – № 7. – С. 161-173.

Караманов О. Роль польських жіночих закладів освіти у поширенні реформаторської педагогіки в Галичині // Рідна школа. – 2006. – № 4. – С. 64-66.

Кицько П. Антична традиція "Виховання тіла" в педагогічній культурі епохи Відродження / П.Кицько // Збірник наукових праць Полтавського державного педагогічного університету ім. В.Г. Короленка / В.К.Сидоренко, А.М.Бойко, М.В.Гриньова та ін. – Полтава, 2007. – Вип. 2(54). – С. 64-63. – (Педагогічні науки).

Клочков В. Феномен австрійського фемінізму: [Історія філософії як історія чоловічої філософії.: Філософська антропологія феміністичних рухів] // Філософська думка. – 2004. – № 4. – С. 16-23.

Козуля О. Жіночі портрети на українському тлі Росії: [Про жінок, які були військовими: Н.Дурова, Г.Пустовойтова] // Рідна школа. – 1998. – № 7/8. – С. 27-31.

Коломієць Н. ”Жіноче питання” в історичному контексті: [У видавництві „Ярославів Вал” вийшла друком книжка О.Лугового „Визначне жіноцтво України”] // Освіта України. – 2007. – № 86, 20 листопада. – С. 7.

Крайній І. Жіночі обличчя ОУН-УПА // Україна молода. – 2005. – № 105. – С. 12.

Кутырова О.В. Из истории советского феминизма // Отечественная история. – 2007. – № 5. – С. 218-219.

Луценко Е. Образ женщины в средневековой культуре. Положение женщины в средние века: различные подходы // Теория и история феминизма / З.Баблюян, Т.Булавина, И.Жеребкина, Т.Журженко, Е.Карпенко, Е.Луценко, В.Старовойт, М.Прокопенко, М.Шаповаленко, Н.Шелковая; Под ред. И.Жеребкиной. – Харьков: Харьковский Центр Гендерных Исследований, Ф-Пресс, 1996. – С. 322-324.

Луценко Е.А. История женского движения в Украине. Зарождение украинского женского движения // Теория и история феминизма / З.Баблюян, Т.Булавина, И.Жеребкина, Т.Журженко, Е.Карпенко, Е.Луценко, В.Старовойт, М.Прокопенко, М.Шаповаленко, Н.Шелковая; Под ред. И.Жеребкиной. – Х.: Харьковский Центр Гендерных Исследований, Ф-Пресс, 1996. – С. 371-382.

Луценко О. "Жіноче начало" в українській ментальності // Жіночі студії в Україні: жінка в історії та сьогодні: Монографія. – Одеса: Астропринт, 1999. – С. 10-18.

Луценко О. История женского движения в Украине: Программа спецкурса // Гендерные исследования. Феминистская методология в социальных науках. – Х.: ХЦГИ, 1999. – С. 321-326.

Луценко О.А. Методичні рекомендації до курсу „Історія жіночого руху в Україні” // Гендерна освіта в вузі: В 2-х ч.: Навчально-методичний посібник для викладачів соціально-гуманітарних дисциплін та студентів вищих навчальних закладів. – 2001. – Ч. 1. – С. 19-41. – (Спецкурси).

Луценко О.А., Луценко В.П. Жінка в національно-культурному відродженні України II пол. XIX – поч. XX ст. // Вісник Харківського державного університету: Історія України. – Харків, 1998. – № 401, вип. 2. – С. 259-264.

Луценко О. Українські жінки козацької доби // Історія України. – 1998. – № 37, жовтень. – С. 3.

Малютіна І. Шлюбний вибір та шлюбний договір як гендерна соціалізація молоді у звичаєвому праві: [Історія сімейного права в XVI – XIX ст. на Україні] // Народна творчість та етнологія. – 2007. – № 5. – С. 18-75.

Пашко А. Жіночий рух в Україні: історичний аспект та сучасний розвиток // Право України. – 2004. – № 3. – С. 125-127.

Петров-Энкер Б. Женщины наступают: об истоках женской эмансипации в России // Отечественная история. – 1993. – № 5. – С. 173-183.

Попова О.Д. Психологический климат в женских епархиальных училищах середины XIX – начала XX ст. // Педагогика. – 2005. – № 2. – С. 62-67.

Пушкарева Н.Л. Историческая феминология в России: состояние и перспективы // Общественные науки и современность. – 2003. – № 6. – С. 164-172.

Пушкарёва Н.Л. Положение женщины в средневековом обществе // Вопросы истории. – 1989. – № 9. – С. 181-183.

Савіна М.І. Гендерна ментальність українців: історико-психологічний екскурс // Гендер: реалії та перспективи в українському суспільстві: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Київ, 11–13 грудня 2003 р.). – К.: Фоліант, 2004. – С. 26-28.

Селезньова О.С. Работа громадських організацій серед жінок в УРСР // Український історичний журнал. – 1987. – № 3. – С. 73-80.

Сліпущко О. Влада жінки в Україні-Русі // Культура і життя. – 2005. – № 16/17. – С. 3.

Смоляр Л.О. Київське товариство оборони жінок: Історія створення та діяльності: [1905 – 1916 рр.] // Український історичний журнал. – 1998. – № 3. – С. 92-100.

Смоляр Л.О. Становлення гендерної освіти в Україні // Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. – К.: Видавництво „К.І.С.”, 2004. – С. 504-519.

Социальное положение женщин в России // Основы социальной работы: Учебник / Отв. ред. П.Д.Павленок. – М.: ИНФРА-М, 2001. – С. 184-190.

Суковатая В. Гендерные и сексуальные политики в дискурсе послевоенной антропологии: [Гендерные проблемы тысячелетия] // Философские науки. – 2006. – № 5. – С. 54-73.

Сущность и эволюция „женского” вопроса // Основы социальной работы: Учебник / Отв. ред. П.Д.Павленок. – М.: ИНФРА-М, 2001. – С. 181-184.

Чуткий А. Професура Університету св. Володимира і вища жіноча освіта у Києві (друга половина XIX – XX ст.) // Історичний журнал. – 2005. – № 5. – С. 87-92.

Чухим Н. Теорії статевого диморфізму у філософії Просвітництва // Філософська думка. – 2001. – № 1. – С. 26-56.

Чухліб Т. Король над козаками та його дружина „отаманша”: [Про Яна III Собеського із Речі Посполитої та його дружину Марію Казиміра д'Аргуен] // Історія України. – 2003. – № 7, лютий. – С. 1-5.

Шелковая Н. Культурология и история феминизма. Женщина в древнем мире // Теория и история феминизма / З.Баблюян, Т.Булавина, И.Жеребкина, Т.Журженко, Е.Карпенко, Е.Луценко, В.Старовойт, М.Прокопенко, М.Шаповаленко, Н.Шелковая; Под ред. И.Жеребкиной. – Х.: Харьковский Центр Гендерных Исследований, Ф-Пресс, 1996. – С. 261-288.

Шушара Т. З історії розвитку жіночої освіти // Рідна школа. – 2005. – № 6. – С. 76-78.

Гендер у світовій та національній думці

Амундсен К. Женщины и американская демократия: Большинство, которое заставляет молчать / К.Амундсен; Пер с англ. В.П.Пронина; Под ред. Л.Г.Балаховской; Вступ. статья Е.В.Клиновой. – М.: Прогресс, 1976. – 171 с.

Большой толковый социологический словарь: (Collins): Перевод с англ. Т. 1 (А–О) / Д.Джери. – М.: Вече, АСТ, 1999. – 544 с.

Гендерні питання і людський розвиток // Шевчук П.І. Соціальна політика. – Львів: Світ, 2003. – С. 92-93.

Головашенко І.О. Становлення теорії гендеру // Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. – К.: Видавництво „К.І.С.”, 2004. – С. 79-108.

Желли Ж. „Я Клер...”: Общественное положение женщин во Франции / Предисловие М.Ж.Уисман. – М.: Погресс, 1981. – 175 с.

Зленко В.А. Правда на словах: Женщины Запада, их судьбы и проблемы. – Симферополь: Таврия, 1988, – 144 с.

Знаменитые женщины планеты / Авт.-сост. Л.В.Пяткевич. – Минск: Литература, 1998. – 512 с.

Пам'яткова книжка... 23 конвенції СУА: [Союзу українських американок] / Гол. вид.: І.Чайківська та ін. – США, 1993. – 301 с.

***

Айвазова С. Женское движение в России: традиции и современность // *Общественные науки и современность*. – 1995. – № 2. – С. 121-131.

Василечко Л. Українські жіночі організації в США // *Берегиня*. – 2007. – № 2. – С. 35-45.

Грабовська І. Політичне лідерство в Україні: гендерний аспект // *Сучасність*. – 2007. – № 3. – С. 79-96.

Дегтярь Л. Процесс трансформации женщин: [На примере стран Центральной и Восточной Европы] // *Вопросы экономики*. – 2000. – № 3. – С. 66-73.

Женщина в Африке // *Азия и Африка сегодня*. – 2005. – № 9. – С. 30-34.

Казакова А.А. Женское движение в современной России: проблемы и перспективы // *Вестник Московского университета. Серия 12: Политические науки*. – 2007. – № 3. – С. 118-120.

Киселева Т.Г. Социальный образ женщины в культурах мира // *Общественные науки и современность*. – 2003. – № 3. – С. 162-172.

Корсак К. Гендерна проблематика і 22-й Всепланетний процес: [Становище жінок у різних суспільствах] // *Управління освітою*. – 2004. – № 4, лютий. – С. 4-6.

Корсак К. До питання про гендерну культуру суспільства // *Управління освітою*. – 2004. – № 7, квітень. – С. 4-5.

Корсак К. Жінки у ХХІ столітті і 22-й Вселенський процес // *Управління освітою*. – 2004. – № 10, квітень. – С. 2-7.

Малець Л. Маргарет Сенджер: [Засновниця феміністичного руху в США] // *Історія України*. – 1998, вересень. – С. 3.

Покальчук Ю. ОУЖ та інші: [Організація українських жінок за кордоном] // *Слово і час*. – 1997. – № 2. – С. 62-64.

Юрлова Е.С. Индия: гендерные проблемы на рубеже ХХІ века // *СОЦИС*. – 1998. – № 12. – С. 83-89.

Права чоловіків та жінок

Актуальные проблемы социально-правовой защиты женщин: К 90-летию I Всеукраинского съезда женщин и 85-летию Международного женского дня 8 Марта. – СПб.: Бизнес-Пресс, 1998. – 379 с.

Пейн Т. Права людини / Переклад з англійської Т.Пейн. – Львів: Літопис, 2000. – 28 с.

Права людини: Український вимір. – К.: Факт, 2002. – 67 с.

Права человека: Учебник для вузов. – М.: Норма, 2000. – 573 с.

***

Антошкіна В. Договірне регулювання майнових відносин подружжя // Право України. – 2005. – № 3. – С. 95-98.

Георгізова І. Становлення державної політики України щодо забезпечення прав жінок // Право України. – 2006. – № 10. – С. 106-108.

Доповідь Міжнародної організації праці з питань рівності у сфері праці / Підготувала Ю.Михайлюк // Праця і закон. – 2007. – № 6. – С. 21-22.

Кисельова О. Гендерний вимір: [Рівність можливостей та прав чоловіків та жінок у всіх сферах життя] // Урядовий кур'єр. – 2007. – № 127, 19 липня. – С. 5.

Конвенція о ликвидации всех форм дискриминации в отношении женщины // Практична психологія та соціальна робота. – 2005. – №4. – С. 67–69.

Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації жінок // Гендерна педагогіка: Хрестоматія: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. В.Гайденко. – Суми: Університетська книга, 2006. – С. 298-305.

Конституція України – гарант захисту прав людини // Вища школа. – 2006. – № 3. – С. 86-104.

Кремльова О. Врахування гендерних аспектів у формуванні законодавства України // Право України. – 2006. – № 7. – С. 96-99.

Мельник Т.М. Політико-правові аспекти входження чоловіків і жінок до законодавчої влади в Україні // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Ред. кол.: В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2003. – Вип. 36. – С. 96-133.

Мельник Т.М. Правові аспекти гендеру // Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. – К.: Видавництво „К.І.С.”, 2004. – С. 283-326.

Міжнародне право про рівні права та можливості жінок і чоловіків // Гендерний розвиток у суспільстві: (Конспекти лекцій) / Канадсько-український гендерний фонд; Ред.-упоряд. С.П.Юдіна. – 2-ге вид. – К.: ПЦ "Фоліант", 2005. – С. 241-245.

Надвичина Т. Соціально-психологічні та правові засади гендерної політики // Психологія і суспільство. – 2006. – № 1. – С. 150-152.

О ликвидации всех форм дискриминации в отношении женщин: Конвенция // Народное образование. – 1995. – № 3. – С. 4-14; Документы ООН о детях, женщинах и образовании: Сборник документов. – М., 1995. – С. 91-107.

Орленко В.В., Орленко В.І. Проблеми правового забезпечення гендеру в Україні // Гендер: реалії та перспективи в українському суспільстві: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Київ, 11–13 грудня 2003 р.). – К.: Фоліант, 2004. – С. 66-68.

Про застосування судами окремих норм Сімейного кодексу України при розгляді справ щодо батьківства, материнства та стягнення аліментів: [З практики Верховного Суду України] // Право України. – 2006. – № 10. – С. 146-150.

Про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок: Конвенція // Бюлетень законодавчої і юридичної практики в Україні. – 1997. – № 5. – С. 24-34.

Рівність між жінками й чоловіками – одна з основ демократії: [Коментар до постанови уряду України] // Праця і зарплата. – 2007. – № 20, травень. – С. 3.

Свида Т.О. Гендерна проблематика і право // Гендерний розвиток у суспільстві: (Конспекти лекцій) / Канадсько-український гендерний фонд; Ред.-упоряд. С.П.Юдіна. – 2-ге вид. – К.: ПЦ "Фоліант", 2005. – С. 47-182.

Свитюк О.В. Законодавча діяльність держави щодо забезпечення гендерної рівності: Україна і світ // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Ред. кол.: В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2003. – Вип. 30. – С. 239-250.

Степанова Н.М. Опыт использования гендерных квот в странах Западной Европы // Общественные науки и современность. – 1999. – № 4. – С. 185-192.

Українське законодавство та гендерна рівність // Гендерний розвиток у суспільстві: (Конспекти лекцій) / Канадсько-український гендерний фонд; Ред.-упоряд. С.П.Юдіна. – 2-ге вид. – К.: ПЦ "Фоліант", 2005. – С. 245-247.

Чубар Л. Права жінок в Україні як об'єкт правового захисту // Право України. – 2000. – №5. – С. 12–14.

Шульженко, І. Диференціація правового регулювання праці за статевою ознакою / І.Шульженко // Право України. – 2007. – № 4. – С. 71-74.

Поняття „гендер” в різних соціальних сферах життєдіяльності

Богачевська-Хомяк М. Білим по білому: Жінки в громадянському житті України: 1884–1939р. – К.: Либідь, 1995. – 424 с.

Гайденко В.О. Феміністська епістемологія як постнекласичний феномен: Автореферат дис. – К.: КНУ, 2000. – 18 с.

Гендер: реалії та перспективи в українському суспільстві: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Київ, 11–13 грудня 2003 р.). – К.: Фоліант, 2004. – 70 с.

Гендерний розвиток у суспільстві: (Конспекти лекцій) / Канадсько-український гендерний фонд; Ред.-упоряд. С.П.Юдіна. – 2-ге вид. – К.: ПЦ "Фоліант", 2005. – 351 с.

Знаменитые женщины планеты. – Мн.: Литература, 1998. – 512 с. – (XX век).

Кузич-Березовський І. Жінка і держава. – Львів: Світ, 1994. – 287 с.

Основи теорії гендеру: Навчальний посібник / В.П.Агеєва, В.В.Близнюк, І.О.Головашенко та ін. – К.: Видавництво "К.І.С.", 2004. – 536 с.

Пам'яткова книжка ХХІІІ конвенції СУА (Союзу українських американок). – США: Б/в, 1993. – 301 с.

Пашук Основи теорії гендеру: Навчальний посібник / В.П.Агеєва, В.В.Близнюк, І.О.Головашенко та ін. – К.: Видавництво "К.І.С.", 2004. – 536 с.

Подарок женщинам и не только им. – Х.: Глобус, 1996. – 286 с.

Сметанская М.И. Проблемы социальной эмансипации и женщины в украинской прозе XIX – нач. XX века: Автореферат дис. – К.: КГПИ, 1987. – 90 с.

Смоляр Л.О. Минуте заради майбутнього. Жіночий рух Наддніпрянської України II пол. XIX – поч. XX ст. Сторінки історії: Монографія. – Одеса: Астропринт, 1998. – 408 с.

СНІД в Україні: ВІЛ-інфекція: проблеми жінок та дітей, народжених ВІЛ-інфікованими матерями: Аналітичний огляд. № 1(2), 2002 р. – К., 2002. – 27 с.

Теория и история феминизма / З.Баблюян, Т.Булавина, И.Жеребкина, Т.Журженко, Е.Карпенко, Е.Луценко, В.Старовойт, М.Прокопенко, М.Шаповаленко, Н.Шелковая; Под ред. И.Жеребкиной. – Х.: Харьковский Центр Гендерных Исследований, Ф-Пресс, 1996. – 388 с.

Черткова О.В. Жіноча секс-індустрія як соціальна проблема: Наукова робота ліцеїста / Обласний багатопрофільний ліцей СумДПУ ім. А.С.Макаренка. – Суми, 2001. – 31 с.

Шинелева Л.Т. Женщина и общество: Декларации и реальность. – М.: Политиздат, 1990. – 176 с.

***

Авдєєнко О.Д., Пугачова Т.В. Гендер як соціальний конструкт: механізми конструювання й відтворення гендерної асиметрії // Гендер: реалії та перспективи в українському суспільстві: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., (м. Київ, 11–13 грудня 2003 р.). – К.: Фоліант, 2004. – С. 7-9.

Айвазова С. Женщины в политике: Норма или исключение?: Размышление социолога // Литературное обозрение. – 1991. – № 3. – С. 3-8.

Алексеева-Ярош О. Соціальний захист жінок // Соціальний захист. – 1999. – № 4. – С. 74-76.

Ашвин С. Гендерная солидарность против экономических трудностей?: Влияние советского наследия: [Гендерные исследования] // СОЦИС. – 2006. – № 4. – С. 57-67.

Бабинець Т. Досить жінкам виглядати з-за чоловічого плеча: [Розповідь голови обласної організації Всеукраїнського жіночого громадського об'єднання „Дія” В.Бабіч] // Сумщина. – 2000. – 29 січня. – С. 1.

Балабанова Е.С. Гендерные различия стратегий совладания с жизненными трудностями // СОЦИС. – 2002. – № 11. – С. 26-36.

Барковская Е. Арабский мир: движение за женское равноправие // Азия и Африка сегодня. – 2005. – № 7. – С. 27-31.

Барсукова С.Ю. Модели успеха женщин советского и постсоветского периодов: идеологическое мифотворчество // СОЦИС. – 2001. – № 2. – С. 75-82.

Бежан-Вовк І. Гендерні дослідження: актуальні проблеми і перспективи розвитку // Народна творчість та етнографія. – 2005. – № 2. – С. 37-40.

Белаш В. Женщины опять нас обманули!: [Женские праздники в разных странах мира] // Киевские ведомости. – 2006. – № 53, 14 марта. – С. 13.

Близнюк В. Гендерні відносини в економічній сфері: [Трансформація соціальної ролі чоловіків та жінок в полі економічної думки] // Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. – К.: Видавництво „К.І.С.”, 2004. – С. 327-353.

Болотська О. Формування сучасного світогляду жінок і чоловіків щодо необхідності гендерних перетворень у суспільстві // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2005. – № 3. – С. 56-60.

Василенко М.Д., Василенко С.Д. Гендерна демократія в українському суспільстві в контексті європейського вибору: [До питання вивчення та дослідження] // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Ред. кол.: В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2003. – Вип. 30. – С. 3-11.

Василечко Л. Українські жіночі організації в США // Берегиня. – 2007. – № 2. – С. 35-45.

Васютинська В. Влада і стать: хто дужчий? // Шкільний психолог. – 2003. – № 7, лютий. – С. 1-4.

Вершина Д.Б. Маскулинность как политическая ценность в контексте гендерного дискурса // Политические исследования. – 2007. – № 4. – С. 100-112.

Вознюк О.М. Що таке „гендер”? // Управління школою. – 2004. – № 9, березень. – С. 10-11.

Гардашук Т. Феміністичний вектор екологізму // Філософська думка. – 2005. – № 5. – С. 91-110.

Гендерна культура суспільства. Гендерні норми // Москаленко В.В. Соціальна психологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – С. 328-333.

Гендерна соціалізація // Гендерна педагогіка: Хрестоматія: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. В.Гайденко. – Суми: Університетська книга, 2006. – С. 131-190.

Гендерні ролі // Москаленко В.В. Соціальна психологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – С. 342-351.

Гендерні стереотипи як протиставлення маскулінності і фемінності // Москаленко В.В. Соціальна психологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – С. 333-342.

Георгізова І. Становлення державної політики України щодо забезпечення прав жінок // Право України. – 2006. – № 10. – С. 106-108.

Гладарев Б.С. Женщина, мужчина и мобильный телефон // СОЦИС. – 2006. – № 4. – С. 68-76.

Говорун Т.В. Соціалізація статі як психологічна проблема // Педагогіка і психологія. – 2001. – № 2. – С. 5-13.

Головашенко І.О. Становлення теорії гендеру // Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. – К.: Видавництво „К.І.С.”, 2004. – С. 79-108.

Головнтьова І.В. Про тенденції змін гендерних розходжень у нових соціально-економічних умовах // Гендер: реалії та перспективи в українському суспільстві: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Київ, 11–13 грудня 2003 р.). – К.: Фоліант, 2004. – С. 35-41.

Гордиенко С.М. Гендерные проблемы в обществе и медицине // Медична газета. – 2007. – № 2, січень. – С. 23.

Горностаї П.П. Гендерна соціалізація та становлення гендерної ідентичності // Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. – К.: Видавництво „К.І.С.”, 2004. – С. 132-156.

Грабовська І. Політичне лідерство в Україні: гендерний аспект // Сучасність. – 2007. – № 3. – С. 79-96.

Грабовська І. Про українську жінку в українській політиці і не тільки // Сучасність. – 2004. – № 3. – С. 82-91.

Грабовська І. Суспільство гендерної рівності як принцип сучасної європейської демократії та українські реалії // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Ред. кол.: В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2003. – Вип. 36. – С. 154-163.

Грицяк Н. Гендерний паритет сучасності // Завуч. – 2000 – №32, листопад. – С. 2-3.

Грошев І.В. Рекламные технологии гендера // Общественные науки и современность. – 2000. – № 4. – С. 1.

Егорин А. Российская женщина: портрет в евразийском интерьере // Азия и Африка сегодня. – 2003. – № 3. – С. 65-67.

Жеребкіна І. Філософія фемінізму як напрямок постструктуралістської філософії // Філософська думка. – 1998. – № 2. – С. 98-119.

Жила С. "Засвідчила перед усім світом великі можливості української нації": [Присвячується 500-річному ювілею Роксолани] // Українська література в загальноосвітній школі. – 2006. – № 10. – С. 28-32.: портрет на обкладинці.

Жінка у політиці і громадському житті. Аспекти впливу: [В.Г.Бабіч як член громадської організації „Дія”] // Площа незалежності, 2. – 2004. – № 5. – С. 28-29.

Захарчук І. Гендерна асиметрія канону соціалістичного реалізму: версія Ірини Вільде // Дивослово. – 2006. – № 6. – С. 48-53.

Здравомыслова Е.А. Темкина А.А. Социальное конструирование гендера // Социологический журнал. – 1998. – № 3/4. – С. 171-182.

Канапьярова Р.М. Женщины во властных структурах // СОЦИС. – 2007. – № 2. – С. 68-75.

Каширская И.К. Социально-психологический анализ основных источников информации и процесс гендерной социализации // Вопросы психологии. – 2003. – № 6. – С. 56-63.

Кебина Н.А. Гендерные аспекты проблемы смысла, их роль в самореализации женщины // Философские науки. – 2006. – № 5. – С. 74-81.

Кіянка І. Реалізація гендерного принципу як чинник досягнення стабільності в українській політиці // Соціальна політика і соціальна робота. – 2006. – № 1. – С. 5-12.

Клименко І.Б. Роль політичних партій у впровадженні гендерної рівності на Україні // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2003. – Вип. 30. – С. 250-262.

Ковальчук І. Сутність та особливості статевої соціалізації // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2005. – № 3. – С. 66-73.

Козачок Я. Вітчизняні традиції сучасного українського фемінізму // Українська література в загальноосвітній школі. – 2007. – № 2. – С. 5-14.

Кононко Л. Жінки в політичному житті України: [Соціологічні дослідження] // Освіта. – 1994. – 16 лютого.

Крайній І. Жіночі обличчя ОУН-УПА // Україна молода. – 2005. – № 105. – С. 12.

Кремешна Т. Шляхи реформування державної політики України згідно з гендерними принципами світу // Освіта і управління. – 2004. – № 3/4. – С. 99-102.

Кругова М.С. Гендерная языковая политика в современной Испании // Вестник Московского университета. Серия 9: Филология. – 2007. – № 2. – С. 103-111.

Кудренко О. Гендерні аспекти позаособистісних конфліктів у молодіжному середовищі // Сучасна молодь: крок у майбутнє: Матеріали 1-ої Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів і аспірантів, (18 травня 2005 року, м. Суми) / МОН України; Сумська обласна державна адміністрація; Управління у справах сім'ї та молоді; Управління освіти і науки; СумДПУ ім. А.С.Макаренка; Ред. кол.: В.В.Бугаєнко, О.М.Полякова, О.В.Голубнича. – Суми, 2005. – С. 201-204.

Кузьменко-Гребінська С. Українська жінка – через століття // Слово і час. – 1997. – № 2. – С. 59-62.

Лавренко О. Гайдівський рух в Україні: [Про Асоціацію гайдів України (АГУ) як добровільну, незалежну, неполітичну організацію молодих дівчат] // Учитель. – 1999. – № 3/4. – С. 56-59.

Лавріненко Н. Феномен насильства стосовно жінок у сучасному українському суспільстві // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 1998. – № 4/5. – С. 130-145.

Лазоренко О. Жіночі громадські організації як складова українського громадянського суспільства // Сучасність. – 2006. – № 1. – С. 46-53.

Лень Т. Система гендерної соціалізації в сучасних умовах // Вища освіта України. – 2007. – № 3. – С. 63-69.

Левинсон А.Г. Гендер в отношении россиян ко второй чеченской кампании: [Военная социология] // СОЦИС. – 2002. – № 12. – С. 60-68.

Луценко О. Femina Postsovietika: Украинская женщина в переходный период от социальных движений к политике. – Х.: ХЦГИ, 1999. – С. 152-200.

Луценко О.А. Украинское женское движение на современном этапе // Иной взгляд: Международный альманах гендерных исследований. – Минск, 2000. – Май. – С. 23-25.

Луценко О.А. Современное женское движение в Украине // *Femina Postsovietica. Украинская женщина в переходный период: от социальных движений к политике.* – Харьков, 1999. – С. 152-200.

Майба Л. Берегині: Спільці жінок України – 80 // *Українська культура.* – 2000. – № 3. – С. 8-9.

Маланчук-Рибак О.З. Жіночий рух як ідеологія і практика суспільних змін // *Основи теорії гендеру: Навчальний посібник.* – К.: Видавництво „К.І.С.”, 2004. – С. 182-218.

Малес Л.В. Біологічні, психологічні та соціокультурні чинники гендеру // *Основи теорії гендеру: Навчальний посібник.* – К.: Видавництво „К.І.С.”, 2004. – С. 109-131.

Мезенцева Е. Гендерная экономика: Теоретические подходы // *Вопросы экономики.* – 2000. – № 3. – С. 54-65.

Мельник Т. Від Берегині родини до Берегині держави // *Освіта.* – 1994. – 16 лютого.

Мельник Т.М. Гендер у світовій і національній думці: [Світовий розвиток жіночої активності] // *Науковий світ.* – 2006. – № 1. – С. 8-10; № 2. – С. 28-30.

Мельник Т.М. Гендер у політиці // *Основи теорії гендеру: Навчальний посібник.* – К.: Видавництво „К.І.С.”, 2004. – С. 219-265.

Мельник Т.М. Гендер як компонент громадської думки // *Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Ред. кол.: В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін.* – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2003. – Вип. 36. – С. 83-95.

Мірошниченко О.М. Психологічні особливості особистісної самоактуалізації ділової жінки у сучасному суспільстві // *Практична психологія та соціальна робота.* – 2004. – № 9. – С. 56-60.

Мойсюк Р.А. Проблеми засвоєння гендерних ролей // *Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський.* – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2003. – Вип. 30. – С. 262-270.

Назаренко Г. Гендерні аспекти: сучасний вимір // *Психолог.* – 2005. – № 9, березень. – С. 3-6.

Невмержицький О.А. Гендерна культура суспільства як основа соціалізації жіноцтва // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2002. – Вип. 29. – С. 50-57.

Недужко Ю. Жіночі організації української діаспори в контексті боротьби за відродження незалежної демократичної України: середина 40-х - 50-ті рр. ХХ ст. // Мандрівець. – 2006. – № 1, січень-лютий. – С. 23-29.

Нове обличчя влади: [Жінки на ключових урядових посадах в різних країнах] // Історія України. – 1998, вересень. – С. 4.

О роли и месте женщин в экономике и общественно-политической жизни разных стран // СОЦИС. – 2000. – № 11. – С. 148-150.

Подшибякина Н. Женщины и профсоюзы // Вопросы экономики. – 2000. – № 3. – С. 122-130.

Репецька О.А. Українське жіноцтво: біологічне і соціальне, духовне і земне // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2002. – Вип. 27. – С. 105-110.

Рівність між жінками й чоловіками – одна з основ демократії: [Коментар до постанови уряду України] // Праця і зарплата. – 2007. – № 20, травень. – С. 3.

Романов П.В. Социальная политика и социология телесности: возможные пересечения: [Антропология и философия телесности] / П.В.Романов, Е.Р.Ярская-Смирнова // Общественные науки и современность. – 2005. – № 5. – С. 166-176.

Рудницька М. Новий етап жіночого руху // Слово і час. – 1999. – № 9. – С. 71-72.

Рыбцова Л.Л. Общественно-политическая активность женщин // СОЦИС. – 2001. – № 4. – С. 78-80.

Садовник О. Гендерні, соціальні та вікові особливості аудиторії спортивних мас-медіа через призму спортивної реклами // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2004. – № 6. – С. 41-43.

Сарсембаева Р. Феминизм как политическое явление // Вестник Московского университета. Серия 18: Социология и политология. – 2004. – №. 3 – С. 73-79.

Семиколенова О.І. Гендерний аспект сучасної мовної політики / О.І.Семиколенова, А.Г.Шиліна // Мовознавство. – 2006. – № 4. – С. 32-40.

Сенченкові Т. Гендер: нова ідеологія чи проблемне поле соціологічної теорії? // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 1998. – № 2. – С. 97-106.

Силласте Г. Женщина как объект и субъект социальной безопасности // СОЦИС. – 1998. – № 12. – С. 62-72.

Скорик М.М. Українські мас-медіа: гендерний аспект // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Ред. кол.: В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2003. – Вип. 36. – С. 134-153.

Скорік М.М. Гендер і ЗМК: [Формування образу сучасного чоловіка та жінки засобами масової інформації] // Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. – К.: Видавництво „К.І.С.”, 2004. – С. 266-282.

Сліпушко О. Влада жінки в Україні-Русі // Культура і життя. – 2005. – № 16/17. – С. 3.

Смоляр Л. Фемінізм в Україні: Традиції і сучасність // Віче. – 1995. – № 9. – С. 81-93.

Собещанська О.П. Ресоціалізація жінок після кризових ситуацій як аспект державного управління // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2003. – Вип. 30. – С. 270-281.

Сорочинська В.Є. Гендерні відмінності й соціальна ідентичність // Гендер: реалії та перспективи в українському суспільстві: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Київ, 11–13 грудня 2003 р.). – К.: Фоліант, 2004. – С. 15-18.

Социальная защита интересов женщин // Основы социальной работы: Учебник / Отв. ред. П.Д.Павленок. – М.: ИНФРА. – М., 2000. – Глава 16. – С. 174-181.

Стрельчук Н.В. Трансформаційні процеси в постсоціалістичних країнах Європи та становище жінок // Гендерний розвиток у суспільстві: (Конспекти лекцій) / Канадсько-український гендерний фонд; Ред.-упоряд. С.П.Юдіна. – 2-ге вид. – К.: ПЦ "Фоліант", 2005. – С. 223-254.

Суковатая В. Эдуард Лимонов в поисках „новой маскулинности” // Свободная мысль. – 2006. – № 4. – С. 184-191.

Суковатая В.А. Сайбер-феминизм на просторах Интернета // Человек. – 2006. – № 1, январь-февраль. – С. 130-141.

Суковатая В.А. Гендерная политика рекламы на постсоветском телевидении // СОЦИС. – 2004. – № 2. – С. 65-70.

Сушкова О.М. Розвиток преси для жінок у східній Україні: [І половина ХХ століття] // Вісник Сумського державного університету: Сер. "Філологічні науки": Збірник наукових праць / Ред. С.О.Швачко. – Суми: СумДУ, 2006. – №3(87) – С. 24-28.

Українка в традиційному суспільстві // Українки в історії / За заг. ред. В.Борисенко. – К.: Либідь, 2004. – С. 10-56.

Фахрутдинова, Н. Мусульманки в жизни и политике: [Феминизация по-восточному] / Н.Фахрутдинова // Азия и Африка сегодня. – 2007. – № 12. – С. 54-58.

Філоненко С. "Юля косу носить": гендерні стереотипи в сучасній політичній сатирі // Слово і час. – 2007. – № 11. – С. 62-73.

Фурман А., Надвичина Т. Особливості та труднощі соціалізації чоловіків і жінок // Підручник для директора – 2007. – № 12. – С. 42-49.

Харченко Л.Г. Гендерно чувствительная практика как социально-педагогическое условие формирования современных гендерных стереотипов в процессе социализации женской молодежи: [Гендерные аспекты социальной педагогики] // Соціальна педагогіка: теорія та практика – 2006. – № 3. – С. 89-96.

Харченко Л.Г. Представления о гендерных ролях в современном украинском обществе как фактор формирования современных гендерных стереотипов // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2005. – № 4. – С. 57-61.

Хасбулатова О.А., Єгорова Л.С. Социальное самочувствие женщин и мужчин в средних городах России // СОЦИС. – 2002. – № 11. – С. 48-54.

Чекалюк В. Українка – взірець для жінок багатих європейських країн // Освіта України. – 1999. – 3 березня.

Шаров К.С. Гендерные аспекты семиотики моды // Вопросы философии. – 2007. – № 12. – С. 50-64.

Шахра Р. Бедность сквозь призму гендерных проблем // Международный журнал социальных наук. – 2000. – май. – С. 65-75.

Шоле М. Насколько необратимы завоевания феминизма? // Свободная мысль. – 2007. – № 4. – С. 105-112.

Якубовская И.А. Гендерная адаптация транссексуалов // Журнал практического психолога. – 2006. – № 6. – С. 48-52.

Ярош О. Жіночій рух. Куди і навіщо // Віче. – 2001. – № 3. – С. 109-115.

Ярская В.Н., Ярская-Смирнова Е.Р. „Не мужское это дело...“: [Гендерный анализ занятости в социальной сфере] // СОЦИС. – 2002. – № 6. – С. 74-82.

Ярская-Смирнова Е.Р. Гендер и этничность в учебниках по социальной работе и социальной политике / Е.Р.Ярская-Смирнова, П.В.Романов // СОЦИС. – 2006. – № 5. – С. 117-126.

Гендерні дослідження

Абубикирова Н.И. Что такое „гендер“ // Общественные науки и современность. – 1996. – № 6. – С. 123-125.

Барчунова Т.В. «Эгоистический гендер» или Воспроизводство гендерной асимметрии в гендерных исследованиях // Общественные науки и современность. – 2002. – № 5. – С. 180-191.

Бежан-Вовк І. Гендерні дослідження: актуальні проблеми і перспективи розвитку // Народна творчість та етнографія. – 2005. – № 2. – С. 37-40.

Бендас Т.В. Гендерные исследования лидерства // Вопросы психологии. – 2000. – № 1. – С. 87-95.

Боділовська Т.С., Туркот Т.І. Деякі результати аналізу гендерних уявлень сільської й міської молоді // Гендер: реалії та перспективи в українському суспільстві: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Київ, 11–13 грудня 2003 р.). – К.: Фоліант, 2004. – С. 57-60.

Василенко М.Д., Василенко С.Д. Гендерна демократія в українському суспільстві в контексті європейського вибору: [До питання вивчення та дослідження] // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Ред. кол.: В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2003. – Вип. 30. – С. 3-11.

Гайденко В. Феміністські інтервенції в епістемології: головні напрямки та підходи // Філософська думка. – 2001. – № 1. – С. 56-81.

Гладарев Б.С. Женщина, мужчина и мобильный телефон // СОЦИС. – 2006. – № 4. – С. 68-76.

Горлинський В.В. Методологічний дискурс аксіології гендеру // Гендер: реалії та перспективи в українському суспільстві: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Київ, 11–13 грудня 2003 р.). – К.: Фоліант, 2004. – С. 12-14.

Грабовська І. Україна – простір гендерних утопій чи реальних проблем? // Сучасність. – 2002. – № 6. – С. 71-79.

Дороніна Т.О. Гендерні дослідження як науковий напрямок та освітня практика. Сутність і проблеми гендерної освіти // Гендерний розвиток у суспільстві: (Конспекти лекцій) / Канадсько-український гендерний фонд; Ред.-упоряд. С.П.Юдіна. – 2-ге вид. – К.: ПЦ "Фоліант", 2005. – С. 299-308.

Дороніна Т.О. Сутність „гендерного підходу”: (Еволюція жіночих досліджень) // Гендерний розвиток у суспільстві: (Конспекти лекцій) / Канадсько-український гендерний фонд; Ред.-упоряд. С.П.Юдіна. – 2-ге вид. – К.: ПЦ "Фоліант", 2005. – С.297-299.

Женщина в Африке // Азия и Африка сегодня. – 2005. – № 9. – С. 30-34.

Жеребкін С. Мізогінія чи фемінізм? Німецька філософія від Канта до Ніцше // Філософська думка. – 2000. – № 6. – С. 72-85.

Жеребкіна І. Феміністична теорія 90-х років: проблеми та парадокси репрезентації жіночої суб'єктивності // Філософська думка. – 2000. – № 6. – С. 56-72.

Ічанська О.М. Сучасні аспекти аналізу гендерної проблематики // Гендер: реалії та перспективи в українському суспільстві: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Київ, 11–13 грудня 2003 р.). – К.: Фоліант, 2004. – С. 9-12.

Карпов А.О. Феномен науного познання в психосоціальному измеренні // Філософські науки. – 2003. – № 10. – С. 5-33.

Кленина И. От психології пола – к гендерним дослідженням в психології // Вопросы психології. – 2003. – № 1. – С. 61-79.

Кухарський В. Місія України: спроба системного аналізу (продовження висновків) або природна взаємодія чоловічого й жіночого начал // Мандрівець. – 2000. – № 34. – С. 2-11.

Лавріненко Н. Про нові методологічні підходи до дослідження інституту гендеру // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2006. – № 2. – С. 103-115.

Лебединська І.В. Становлення гендерного дискурсу! Пострадянський простір // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Ред. кол.: В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2003. – Вип. 36. – С. 54-58.

Луценко О.А. Гендерні дослідження та гендерна освіта в Україні: проблеми та перспективи // Жінка в науці та освіті: Минуле сучасне, майбутнє: Матеріали міжнародної конференції. – К., 2000. – С. 53-56.

Луценко О.А. Гендерні дослідження як альтернативна освітня практика в сучасному світі // Жінка і сучасність: соціально-правові аспекти: Матеріали І наукових читань студентів. – Суми: Філія Національного університету внутрішніх справ в м. Суми, 2002. – С. 3-8.

Мартинюк А.П. Методологічні основи сопоставительного аналізу етнокультурних концептів «фемининність» і «маскуліність»: [На матеріалі британської і української паремії] // Вісник Сумського державного університету. Сер.: Філологічні науки: Спеціальний випуск, присвячений четвертій Міжнародній науково-методичній конференції „Методологічні проблеми сучасного перекладу”: Збірник наукових праць / Ред. С.О.Швачко – Суми: СумДУ, 2003. – №4(50). – С. 139-144.

Мельник Т.М. Гендер як компонент громадської думки // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Ред. кол.: В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2003. – Вип. 36. – С. 83-95.

Методологія гендерних досліджень // Гендерна педагогіка: Хрестоматія: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. В.Гайденко. – Суми: Університетська книга, 2006. – С. 9-68.

Миронова Н.В. Коло проблем та напрямки досліджень гендерних концепцій // Вісник Сумського державного університету: Сер. Філологічні науки: Спеціальний випуск, присвячений четвертій Міжнародній науково-методичній конференції „Методологічні проблеми сучасного перекладу”: Збірник наукових праць / Ред. С.О.Швачко – Суми: СумДУ, 2003. – №4(50). – С. 162-165.

Радина Н.К. Об использовании гендерного анализа в психологических исследованиях // Вопросы психологии. – 1999. – № 2. – С. 22-27.

Ракитянська С.С. Порівняльний аналіз результатів дослідження психологічних факторів резистентності до стресу у дівчат та юнаків старшого юнацького віку // Практична психологія та соціальна робота. – 2002. – № 9/10. – С. 110-116.

Савина Т.В. «Душа есть страсть...». Метафізика пола в філософії В.В.Розанова и Ф.Э.Шперка // Вопросы философии. – 2007. – № 12. – С. 114-123.

Скорик М. Філософія статі і методологічні та світові засади // Філософська думка. – 2000. – № 6. – С. 154-157.

Смоляр Л.О. Прогрес та перспективи жіночих і гендерних досліджень в Україні // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Ред. кол.: В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2003. – Вип. 36. – С. 9-41.

Сотниченко Н. Яка ти доле жіноча?: [Статистика жінок на Україні] // Політика і час. – 1991. – № 3. – С. 14-16.

Суковата В. Феміністська теологія в системі гуманітарного знання // Філософська думка. – 2000. – № 6. – С. 85-103.

Трохимова Е.И. Терминологические вопросы в гендерных исследованиях // Общественные науки и современность. – 2002. – № 6. – С. 185.

Хамітов Н. Філософія статі: прояснення предмета // Філософська думка. – 2000. – № 6. – С. 45-56.

Чому жінки роблять покупки вдаліше, ніж чоловіки: [Біологічний калейдоскоп] // Біологія. – 2007. – № 29, жовтень. – С. 4-5.

Чухим Н. Теория статевого диморфізму у філософії Просвітництва // Філософська думка. – 2001. – № 1. – С. 26-56.

Чухим Н.Д. Гендер та гендерні дослідження в ХХ столітті // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Ред. кол.: В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2003. – Вип. 36. – С. 48-53.

Чухим Н.Д. Проблема жіночої суб'єктивності в ХХ столітті // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Ред. кол.: В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2003. – Вип. 36. – С. 59-66.

Шеховцова Л.Ф. Сексуальна революція женскими глазами // Педагогика. – 2005. – № 7. – С. 106-108.

Штейнберг А.Г. Мужской характер женского менеджмента: [Гендерные исследования] // СОЦИС. – 2002. – № 11. – С. 77-82.

Юдіна С.П. Наукові дослідження гендерних проблем студентами: досвід організації та становлення // Гендер: реалії та перспективи в українському суспільстві: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Київ, 11–13 грудня 2003 р.). – К.: Фоліант, 2004. – С. 47-57.

Аспекти гендерної фізіології та антропології

Бедный М.С. Мальчик или девочка?: Медико-демографический анализ. – М.: Мысль, 1987. – 139 с.

Косяк В.А. Эпистемология человеческой телесности: [Монография]. – Сумы: Университетская книга, 2002. – 362 с.

Психологія статі: Гендерний та психосексуальний розвиток людини: Навчальна програма з курсу для спец. "Психологія" та "Соціальна педагогіка" освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра та спеціаліста. – Тернопіль: ТДПУ, 2001. – 48 с.

Ріпак М.О. Організаційно-методичні аспекти оптимізації фізичної активності жінок-учителів 36-55 років: Автореф. дис... канд. наук з фізичного виховання і спорту: 24.00.02. – Львів, 2006. – 23 с.

Тобі потрібно це знати: Проект „Здоров'я жінки в Україні” / Гол. ред Т.Доліна. – К.: Товариство „Ходер”, 2002. – 30 с.

***

Андреев И.А. Можно ли жениться на внучке? [Антропологические парадоксы африканского менталитета] // Вопросы философии. – 2001. – № 10. – С. 73-87.

Архангельська А.М. Маскулінність та фемінність як соціокультурні категорії на тлі слов'янського антропонімікону // Мовознавство. – 2006. – № 1. – С. 83-92.

Браун Д. Гендерные различия в здоровье / Д.Браун, Л.В.Панова, Н.Л.Русинова // СОЦИС. – 2007. – № 6. – С. 114-121.

Воронина О.А. Оппозиция духа и материи: гендерный аспект // Вопросы философии. – 2007. – № 2. – С. 56-64.

Гармаш Л. До абрисів гендерної антропології Лу Андреас-Саломе // Філософська думка. – 2006. – № 3. – С. 65-75.

Гридковец Л.М. Дива жіночого організму: Кишеньковий посібник для дівчат середнього шкільного віку // Психологічна газета. – 2005. – № 13, липень. – С. 9-18.

Этинген Л.Е. Органы чувств мужчины и женщины / Л.Е.Этинген // Человек. – 2007. – № 6. – С. 169-175.

Законы полового притяжения // Вейнингер О. Пол и характер: Принципиальное исследование. – М.: ТЕРРА, 1992. – С. 34-49.

Зелінська Т. Гендер: новий погляд на материнство // Початкова школа. – 2002. – № 5. – С. 55-57.

Кандрор М.И., Клиорин А.И. Возрастные особенности экскреции половых гормонов у девочек // Новые исследования в психологии и возрастной физиологии. – 1971. – Вып. 1(3). – С. 145-149.

Клиорин А.И., Пристави В.Г. Бальная методика оценки полового созревания у мальчиков // Новые исследования в психологии и возрастной физиологии. – 1971. – Вып. 2(4). – С. 151-154.

Косяк В.А. Антропная телесность: от биофизиологического к биосоциокультурному // Проблемы коэволюции. Філософські науки: Збірник наукових праць. – Суми, 2000. – С. 66-74.

Косяк В.А. Гендерно-эстетический аспект телесности // Теоретическое и технологическое обеспечение образования по физической культуре и спорту в учебно-педагогическом комплексе: Материалы Всероссийской научно-практической конференции. – Тольятти, 2003. – С. 174-183.

Кочерга О. Психофізіологічні особливості діяльності дівчаток і хлопчиків: [Чому дівчатка і хлопчики сприймають світ по-різному] // Початкова школа. – 2006. – № 12. – С. 8-12.

Лавріненко Н. Гендерні відмінності // Урядовий кур'єр. – 2000. – 19 грудня. – С. 5.

Малес Л.В. Біологічні, психологічні та соціокультурні чинники гендеру // Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. – К.: Видавництво „К.І.С.”, 2004. – С. 109-131.

Марченко С.В. Особенности общения мужчин и женщин // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 4. – С. 12-16.

Нейрофізіологія та ендокринологія про гендерні відмінності // Гендерна педагогіка: Хрестоматія: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. В.Гайденко. – Суми: Університетська книга, 2006. – С. 125-130.

Петрушин С. Мужчина и женщина: [Взаимодействие, взаимодополнение, самодостаточность и социализация] // Журнал практического психолога. – 2007. – № 2. – С. 185-195.

Петрушин С. Мы как принадлежность к полу: «Мы – мужчины» и «Мы – женщины» // Журнал практического психолога. – 2007. – № 2. – С. 19-20.

Прихожан А. Семиклассники: [Физическое развитие, сексуальное поведение] // Школьный психолог. – 2002. – № 17, май. – С. 14-15.

Романов П.В. Социальная политика и социология телесности: возможные пересечения: [Антропология и философия телесности] / П.В.Романов, Е.Р.Ярская-Смирнова // Общественные науки и современность. – 2005. – № 5. – С. 166-176.

Суковатая В. Гендерные и сексуальные политики в дискурсе послевоенной антропологии: [Гендерные проблемы тысячелетия] // Философские науки. – 2006. – № 5. – С. 54-73.

Суковатая В. Эдуард Лимонов в поисках „новой маскулинности” // Свободная мысль. – 2006. – № 4. – С. 184-191.

Чухим Н.Д. Проблематика статі: виникнення та генеза: [Європейська філософія про статеву рівність та нерівність] // Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. – К.: Видавництво „К.І.С.”, 2004. – С. 30-78.

Шапошников Е. Мужчина и женщина – кто умнее? / Е.Шапошников, М.Безруких // Здоровье. – 2007. – № 6. – С. 10-11.

Эпштейн М. Тело на перекрестке времен. К философии осязания // Вопросы философии. – 2005. – № 8. – С. 66-81.

Этинген Л.Е. Головной мозг мужчины и женщины. Так ли они одинаковы? // Человек. – 2007. – № 2. – С. 162-173.

Этинген Л.Е. Органы дыхания мужчины и женщины // Человек. – 2007. – № 5. – С. 183-188.

Теоретико-практичні складові гендерної культури

Вареник Т.Ю. Теоретико-методичні засади формування гендерної культури майбутніх соціальних педагогів: Магістерська робота. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2006. – 131 с.

Гайденко В.О. Феміністська епістемологія як постнекласичний феномен: Автореферат. – К.: КНУ, 2000. – 18 с.

Косяк В.А. Людина та її тілесність у різних формах культури: досвід філософської інтеграції: Автореф. дис... доктор. філософ. наук: 09.00.04 / Ін-т філософії ім. Г.С.Сковороди НАН України. – К., 2006. – 36 с.

Розин В.М. Любовь и сексуальность в культуре, семье и взглядах на половое воспитание: Учебное пособие. – М.: Логос, Высшая школа, 1999. – 206 с.

Ружмон Д. Любовь і західна культура: Переклад з франц. – Львів: Літопис, 2001. – 302 с.

Формування культури здоров'я дівчинки-підлітка: Методичний посібник / С.О.Свириденко; Інститут проблем виховання. – К.: Ексімсервіс, 2004. – 122 с.

***

Агеева В.П. Українська гендерна культурологія: [Гендерна ідентичність, жіноча літературна творчість та колізії фемінізму] // Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. – К.: Видавництво „К.І.С.”, 2004. – С. 446-455.

Голод С.И. Проституція в контексте изменения половой морали // СОЦИС. – 1988. – № 2. – С. 7-19.

Гомілко О. Відмова від тіла: метафізична помилка сучасного фемінізму // Філософська думка. – 2001. – № 1. – С. 91-101.

Гридковець Л.М. Гендер як складова психосексуальної культури особистості // Гендер: реалії та перспективи в українському суспільстві: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Київ, 11–13 грудня 2003 р.). – К.: Фоліант, 2004. – С. 18-21.

Гридковець Л.М. Роль релігійного фактора в розвитку психосексуальної культури сучасної студентської молоді // Практична психологія та соціальна робота. – 2005. – № 11. – С. 72-73.

Гридковець Розвиток психосексуальної культури особистості // Практична психологія та соціальна робота. – 2000. – № 3. – С. 22-25.

Гундорова Т. Деконструкція і гендер // Філософська думка. – 2001. – № 1. – С. 81-91.

Дороніна Т. Гендерна чутливість і гендерна культура: [Проблеми нерівності, дискримінації за статевими ознаками стосовно і чоловіків, і жінок у всіх різноманітних проявах] // Директор школи. Україна. – 2007. – № 7. – С. 68-70.

Жеребкіна И.А. Подчиниться или погибнуть: парадоксы женской субъективации в русской культуре конца XIX века // Общественные науки и современность. – 2002. – № 3. – С. 164-171.

Киселева Т.Г. Социальный образ женщины в культурах мира // Общественные науки и современность. – 2003. – № 3. – С. 162-172.

Кікінеджі О.М. Формування гендерної культури молоді: науково-методичні матеріали до тренінгової програми // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 8. – С.64-69; № 9. – С. 12-18; № 11. – С. 22-28; № 12. – С. 34-38.

Кокіна В., Нагребецька І. Жінка – не лише Берегиня роду // Урядовий кур'єр. – 1998. – 26 травня. – С. 3.

Луценко О. Жінчина в мировій и отечественной культурі: Програма спецкурса // Гендерные исследования. Феминистская методология в социальных науках. – Х.: ХЦГИ, 1999. – С. 314-320.

Луценко О.А. Методичні рекомендації до курсу „Жінка в українській і зарубіжній культурі” // Гендерна освіта в вузі: В 2-х ч.: Навчально-методичний посібник для викладачів соціально-гуманітарних дисциплін та студентів вищих навчальних закладів. – 2001. – Ч. 1. – С. 41-60. – (Спецвипуск).

Маркова Н.В. Соціальна реклама як допоміжний засіб у формуванні гендерної культури особистості // Соціальна педагогіка : теорія та практика. – 2006. – № 2. – С. 66-71.

Маскулінність і фемінізм у культурі // Гендерна педагогіка: Хрестоматія: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. В.Гайденко. – Суми: Університетська книга, 2006. – С. 257-281.

Надвинична Т. Соціально-психологічні та правові засади гендерної політики // Психологія і суспільство. – 2006. – № 1. – С. 150-152.

Невмержицький О.А. Гендерна культура суспільства як основа соціалізації жіноцтва // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2002. – Вип. 29. – С. 50-57.

Пугач В. Гендерні стереотипи східних слов'ян: народні прислів'я та приказки // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2007. – № 11. – С. 36-39.

Пушкарёв Л.Н. Гендерний анализ и его применение к изучению истории культуры // Отечественная история. – 1999. – № 1. – С. 19-29.

Сагач Г. Духовна криза жінки в культурному просторі України // Учитель. – 1998. – № 7/8. – С. 32-35.

Темки на А.А., Роткирх А. Советские гендерные контакты и их трансформация в современной России // СОЦИС. – 2002. – № 11. – С. 4-15.

Тимченко Г. Образ жінки – образ націй // Українська культура. – 1997. – № 10. – С. 36-37.

Чирка В.В. Велична краса жінки в духовному просторі України // Всесвітня література та культура. – 2003. – № 3. – С. 2-3.

Шаповалов В.Ф. Особенности российской сексуальной культуры: Гендерные исследования // Общественные науки и современность. – 2007. – № 2. – С. 163-172.

Шеховцова Л.Ф. Сексуальная революция женскими глазами // Педагогика. – 2005. – № 7. – С. 106-108.

Гендерна рівність та нерівність

Гендер: реалії та перспективи в українському суспільстві: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Київ, 11–13 грудня 2003 р.). – К.: Фоліант, 2004. – 69 с.

Основи теорії гендеру: Навчальний посібник / Авт.: В.П.Агеєва, В.В.Близнюк, І.О.Головашенко та ін. – К.: Видавництво "К.І.С.", 2004. – 536 с.

***

Ашвин С. Гендерная солидарность против экономических трудностей?: Влияние советского наследия: [Гендерные исследования] // СОЦИС. – 2006. – № 4. – С. 57-67.

Балабанова Е.С. Домашний труд как символ гендера и власти // СОЦИС. – 2005. – № 6. – С. 109-119.

Балабанова Е.С. Экономическая зависимость женщин: сущность, причины и последствия // СОЦИС. – 2006. – № 4. – С. 47-56.

Васильев А. Фейсал и Иффат. Иффат и Фейсал: Гендерная проблема в Саудовской Аравии на примере жизни королевской семьи // Азия и Африка сегодня. – 2006. – № 12. – С. 62-72.

Васютинський В.О. Владно-підвладні аспекти статевої ролі і гендерної взаємодії // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – № 7. – С. 21-31.

Гардашук Т. Феміністичний вектор екологізму // Філософська думка. – 2005. – № 5. – С. 91-110.

Горноста́й П.П. Гендерна соціалізація та становлення гендерної ідентичності // Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. – К.: Видавництво „К.І.С.”, 2004. – С. 132-156.

Грабовська І. Гендерна рівність як проблема конституціоналізму доби Української революції 1917 – 1921 рр. // Безпека життєдіяльності. – 2006. – № 9. – С. 44-46.

Гришак С.М. Змістовний аналіз ідеї гендерної рівності як теоретичної основи професійної підготовки майбутніх спеціалістів соціальної сфери // Соціальна педагогіка : теорія та практика. – 2005. – № 4. – С. 67-74.

Ільєнко Т. Ми вибираємо гендерну рівність: [Проект] // Завуч. – 2007. – № 34, грудень. – С. 14.

Клименко І.Б. Роль політичних партій у впровадженні гендерної рівності в Україні // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2003. – Вип. 30. – С. 250-262.

Кобелянська Л.С. Проблеми гендерної рівності: міжнародний досвід, українські перспективи // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Ред. кол.: В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2003. – Вип. 36. – С. 67-69.

Конвенція о ликвидации всех форм дискриминации в отношении женщины // Практична психологія та соціальна робота. – 2005. – № 4. – С. 67-69.

Мельник Т.М. Гендер у світовій і національній думці: [Світовий розвиток жіночої активності] // Науковий світ. – 2006. – № 1. – С. 8-10.

Мойсюк Р.А. Проблеми засвоєння гендерних ролей // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник. – К., 2003. – Вип. 30. – С. 262-270.

Потоцька Ю. Формування почуття гендерної рівності у дітей // Початкова освіта. – 2005. – № 42, листопад. – С. 2-8.

Рудне́ва О. Гендерна рівність як принцип законодавства України // Право України. – 2002. – № 4. – С. 103-107.

Смелзер Н.Д. Сексуальные роли и неравенство // Практична психологія та соціальна робота. – 2005. – № 4. – С. 63-67.

Смоляр Л.О. Гендерна рівність та гендерна демократія стратегічний напрямок розвитку людства в ХХІ столітті // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Ред. кол.: В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2003. – Вип. 36. – С. 70-82.

Степанова Л.Г. Вариабельность или инвариабельность гендерных ролей: позитивное и негативное воздействие на отношение в семье // Журнал практического психолога. – 2005. – № 5. – С.175-180.

Стрельник О. Гендерна нерівність: теоретико-методологічні підходи до інтерпретації // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2005. – № 4. – С. 147-154.

Фурман А.В., Надвинична Т.Л. Основи гендерної рівності // Гендерний розвиток у суспільстві: (Конспекти лекцій) / Канадсько-український гендерний фонд; Ред.-упоряд. С.П.Юдіна. – 2-ге вид. – К.: ПЦ "Фоліант", 2005. – С. 7-46.

Чан Тхи Ми Лионг. О равноправии полов в современной вьетнамской семье // Азия и Африка. – 2007. – № 2. – С. 71 – 73.

Через гендерну – до суспільної рівності // Пенсійний кур'єр. – 2005. – № 25. – С. 2.

Особливості чоловічого та жіночого мовлення

Алпатов В. Женщины говорят иначе: [Архаичное разделение языка на мужской и женский] // Наука и жизнь. – 2006. – № 8. – С. 98-101.

Архангельська А.М. Маскулінність та фемінність як соціокультурні категорії на тлі слов'янського антропонімікону // Мовознавство. – 2006. – № 1. – С. 83-92.

Бобрик Н. Дослідження проблеми лихослів'я в сім'ї та школі // Психолог. – 2007. – № 29, серпень. – С. 20-22.

Болдырёв Н.Н. К лингвистическому обоснованию понятия гендерной интерпретанты / Н.Н.Болдырёв, И.Г.Серова // Филологические науки. – 2007. – № 5. – С. 41-49.

Бутенко И.А. „Изящная словесность” девочек-подростков // Советская педагогика. – 1991. – № 10. – С. 65-71.

Дороніна Т.О. Мовні особливості жіночої прози (проблема „жіночої мови”; феміністські дослідження в мовознавстві: вивчення співвідношення мови текстів з екстра-текстовими політичними процесами) // Гендерний розвиток у суспільстві: (Конспекти лекцій) / Канадсько-український гендерний фонд; Ред.-упоряд. С.П.Юдіна. – 2-ге вид. – К.: ПЦ "Фоліант", 2005. – С. 342-346.

Дудолодова О.В. Гендерные репрезентации грамматико-семантического уровня в англоязычном газетном дискурсе // Вісник Сумського державного університету: Серія: Філологічні науки: Спеціальний випуск, присвячений четвертій Міжнародній науково-методичній конференції „Методологічні проблеми сучасного перекладу”: Збірник наукових праць / Ред. С.О.Швачко. – Суми: СумДУ, 2003. – №4(50). – С. 60-64.

Земская Е.А., Китайгородская Н.В., Розанова Н.Н. О чем и как говорят женщины и мужчины: [Культура речи] // Русская речь. – 1989. – № 1. – С. 42-46.

Компанцева Л.Ф. Гендерные признаки русского Интернета // Русский язык и литература в учебных заведениях. – 2003. – № 1. – С. 42-46.

Кто больше разговаривает – мужчины или женщины // Л.Лаундес. Друзья и любимые: как их найти и как их удержать. – М.: ООО „Добрая книга”, 2002. – С. 232-233.

Литневская Е.И. К вопросу о гендерной маркированности рекламы: отражение в рекламных текстах особенностей мужской и женской речи // Вестник Московского университета. Серия 9: Филология. – 2006. – № 3. – С. 62-70.

Мартинюк А.П. Речь и пол // Язык. Человек. Время. – Х.: Основа, 1992. – С. 40-51.

Мартинюк А.П. Метафорична персоніфікація як відображення гендерних стереотипів: [На матеріалі англомовних анафоричних займенників] // Вісник Сумського державного університету. Серія: Філологічні науки: Збірник наукових праць / Ред. С.О.Швачко. – Суми: СумДУ, 2006. – № 11(95). – С. 52-60.

Мартынюк А.П. Методологические основы сопоставительного анализа этнокультурных концептов «фемининность» и «маскулинность»: [На материале британской и украинской паремии] // Вісник Сумського державного університету: Сер.: Філологічні науки: Спеціальний випуск, присвячений четвертій Міжнародній науково-методичній конференції „Методологічні проблеми сучасного перекладу”: Збірник наукових праць / Ред. С.О.Швачко. – Суми: СумДУ, 2003. – №4(50) – С. 139-144.

Попова Е.А. Об особенностях речи мужчин и женщин // Русская речь. – 2007. – № 3. – С. 40-49.

Пугач В. Гендерні стереотипи східних слов'ян: народні прислів'я та приказки // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2007. – № 11. – С. 36-39.

Семенюк С. Формування словотвірної підсистеми фемінітивів до чоловічих особових назв за соціальним станом у новій українській мові // Українська мова. – 2007. – № 4. – С. 65-76.

Семиколенова О.І. Гендерний аспект сучасної мовної політики / О.І.Семиколенова, А.Г.Шиліна // Мовознавство. – 2006. – № 4. – С. 32-40.

Сімович В. Жінка і культура мови // Дивослово. – 2006. – № 5. – С. 53-54.

Ставицька Л. Гендерні стереотипи в сучасній мовній свідомості: За даними асоціативного експерименту зі словами мати, батько // Дивослово. – 2005. – № 5. – С. 47-51; № 6. – С. 45-50.

Сурикова Т.И. Мужчина, женщина и любовь в зеркале современного языка: [Культура речи] // Русская речь. – 2007. – № 6. – С. 61-65.

Ушакова М.Ю. Гендерные особенности речи детей дошкольного возраста // Педагогическое образование и наука. – 2007. – № 3. – С. 79-81.

Федорова О. Сучасний український мас-медійний дискурс як предмет дослідження гендерної та когнітивної лінгвістики // Рідна школа. – 2007. – № 6. – С. 67-68.

Фоменко О.С. Гендер і мова // Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. – К.: Видавництво „К.І.С.”, 2004. – С. 456-475.

Харченко С.В. Особенности общения мужчин и женщин // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 4. – С. 12-16.

Ширококорядюк Л. Лихослів'я в сім'ї та школі: психолого-педагогічний аспект // Практична психологія та соціальна робота . – 1999. – № 8. – С. 19-23.

Ярская-Смирнова Е.Р. Социальная политика и гендер в риторике предвыборной борьбы // СОЦИС. – 2002. – № 11. – С. 55-61.

Освітній простір і гендер

Бреслов Г., Хасан Б. Половые различия и современное школьное образование // Вопросы психологии. – 1990. – № 3. – С. 8-11.

Булатова Л.О. Гендерна освіта в вузі. В 2-х ч. Ч. II: Гендерна педагогіка: Навчально-методичний посібник. – Суми: СДПУ, 2001. – 68 с.

Бут Л.О. Гендерна освіта в вузі: В 2-х ч. Ч. I: Спецкурси: Навчально-методичний посібник для викладачів соціально-гуманітарних дисциплін та студентів вищих навчальних закладів / Л.О.Бут, О.А.Луценко. – Суми: СДПУ, 2001. – 106 с.

Гендерна педагогіка: Хрестоматія для студентів вищих навчальних закладів / Ред. В.Гайденко; Пер. з англ. В.Гайденко, А.Предборська. – Суми: ВТД „Університетська книга”, 2006. – 313 с.

Єршова Л.М. Розвиток жіночої освіти на Волині (кінець XVIII – поч. XX ст.): Автореф. дис... канд. пед. наук. – К., 2002. – 20 с.

Іванова І.В. Підготовка майбутніх учителів до основ гендерної освіти старшокласників у процесі навчально-професійної діяльності: Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.04 / Південноукраїнський державний педагогічний університет ім. К.Д.Ушинського. – Одеса, 2007. – 21 с.

Мунтян І.С. Гендерний підхід у професійній підготовці студентів вищих педагогічних закладів: Автореф. дис... канд. пед. наук. – Одеса, 2004. – 21 с.

Сухенко Т.В. Жіноча середня освіта в Україні (XIX – поч. XX ст.): Автореф. дис. – К., 2001. – 20 с.

***

Аніщенко О. Фахова підготовка дівчат у дитячих притулках: [1839 – 1911 pp.] // Шлях освіти. – 2000. – № 1. – С. 40-42.

Білик Л.І., Благодетелева С.Л. Розкриття суті гендерних проблем через діяльність просвітницько-виховних структур гуманітарно-виховної частини ЧДТУ: [Черкаський державний технологічний університет] // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2002. – Вип. 29. – С. 106-111.

Бланк М.В. Чи має жіноча освіта право на існування?: Інтегрований позакласний захід з англійської, французької, української та російської мов для 9–11 класів / М.В.Бланк, Л.Г.Левченко // Англійська мова та література. – 2007. – № 26. – С. 28-31.

Бондар Л. Становлення та діяльність приватної Харківської жіночої недільної школи Х.Д.Алчевської // Рідна школа. – 2007. – № 7/8. – С. 62-64.

Бреслав Г.М., Хасан Б.И. Половые различия и современное школьное образование // Вопросы психологии. – 1990. – № 3. – С. 64-69.

Булатова Л.О. Гендерні аспекти особистісного підходу в освіті // Мистецька освіта в контексті європейської інтеграції: Теоретичні і методичні засади розвитку: Тези міжнародної наукової конференції, 30 червня – 2 липня. – Київ – Суми, 2004. – С. 358-359.

Булатова Л.О. Управління процесом формування гендерної свідомості учителя // Управління освітою в регіоні: пошуки оптимальних шляхів: Матеріали науково-практичної конференції. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2003. – С. 40-43.

Буряк Л. Жіноча освіта в Україні в контексті урбанізації // Пам'ять століть. – 2006. – № 2, березень-квітень. – С. 52-61.

Власова И. Мама: Роменська мадонна Александра Деревская воспитала 48 детей // Панорама. – 2005. – № 20. – С. А8.

Гендерна педагогіка в контексті сучасних педагогічних напрямків // Гендерна педагогіка: Хрестоматія: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. В.Гайденко. – Суми: Університетська книга, 2006. – С. 69-104.

Гендерна педагогіка і правова освіта // Гендерна педагогіка: Хрестоматія: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. В.Гайденко. – Суми: Університетська книга, 2006. – С. 291-297.

Говорун Т., Кікінежді О. Гендерна ідеологія у навчально-виховному процесі // Освіта і управління. – 2003. – № 4. – С. 56-68.

Голованова Т.П. Цілі, завдання та зміст педагогіки гендера // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2002. – Вип. 27. – С. 88-95.

Гончаренко О.В. Використання методики гендерного аналізу у процесі підготовки фахівців освітньої галузі // Матеріали наукової конференції за підсумками науково-дослідної і науково-методичної роботи кафедр Сумського державного педагогічного університету ім. А.С.Макаренка у 2006 році / Відповідний ред. В.В.Бугаєнко; Ред. кол.: Н.І.Кириленко, О.В.Багацька, А.В.Гончаренко, О.В.Мартиненко, М.Ю.Рисіна, Н.М.Радько, М.І.Фалько, М.О.Лянной. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2007. – С. 204.

Громовий В. Гендер в освіті: шведський та український погляди // Управління освітою. – 2005. – № 20, жовтень. – С. 5-8.

Добровольська В.А. Деякі питання історії розвитку жіночої освіти Півдня України на початку ХХ ст. // Педагогіка і психологія. – 2007. – № 2. – С. 139-150.

Дороніна Т. Гендер у системі педагогічного знання // Директор школи. Україна. – 2007. – № 9. – С. 66-69.

Єрмоленко В.О. Психологія жіночої освіти та деякі вітчизняні й зарубіжні методичні рекомендації минулих століть // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Ред. кол.: В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2002. – Вип. 27. – С. 110-114.

Єршова Л. Духовна жіноча освіта на Волині: [Середина ХІХ – початок ХХ ст.] // Шлях освіти. – 2000. – № 4. – С. 41-45.

Зотова Л.М. Женщины России первые шаги в науке и высшей школе // Педагогика. – 2006. – № 4. – С. 87-91.

Івченко Ю. Історичний аналіз ролі жінки в суспільстві // Право України. – 2007. – № 9. – С. 110-112.

Калачев А. Женское образование как показатель развития демократии в дореволюционной России // Воспитание школьников. – 2007. – № 8. – С. 59-63.

Калініна Л. Чоловіки у школах світу // Пані Вчителька. – 2007. – № 2. – С. 95-96.

Караманов О. Роль польських жіночих закладів освіти у поширенні реформаторської педагогіки в Галичині // Рідна школа. – 2006. – № 4. – С. 64-66.

Кобелянська Л.С. Гендерна освіта в Україні: реалії та перспективи // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Ред. кол.: В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2003. – Вип. 36. – С. 3-8.

Лактионова Г., Алексієнко С. Технологія жіночої освіти та виховання // Директор школи. – 2002. – № 5. – С. 37-41.

Левченко К.Б. Деякі аспекти включення питань прав жінок до навчально-виховного процесу: аналіз методологічних підходів // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та інш. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2002. – Вип. 27. – С. 95-104.

Левченко К.В. Гендерна освіта в Україні як складова впровадження гендерної політики // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Ред. кол.: В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2003. – Вип. 33. – С. 264-271.

Луценко О.А. Gender studies: досвід нової освіти // Педагогічні науки: Збірник наукових праць / Ред. кол.: М.О.Лазарєв (відповідальний редактор) та ін. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2004. – Ч. 1. – С. 139-146.

Луценко О.А. Гендерні дослідження та гендерна освіта: проблеми та перспективи // Жінка в науці та освіті: минуле, сучасність, майбутнє: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – К., 1999. – С. 53-56.

Луценко О.А. Гендерна освіта й педагогіка // Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. – К.: Видавництво „К.І.С.”, 2004. – С. 476-503.

Луценко О.А. Гендерна освіта та гендерна педагогіка: досвід та перспектива наукового пошуку // Науково-методичний журнал: Наукові праці. – Миколаїв, 2002. – Вип. 2: Педагогічні науки. – С. 61-64.

Луценко О.А. Гендерна педагогіка // Хрестоматія навчальних програм з проблем гендерного розвитку. – К.: ПЦ „Фоліант”, 2004. – С. 45-105.

Луценко О.А. Педагогіка з позиції гендерного підходу // А.С.Макаренко і соціальна педагогіка: Тези доповідей педагогічних читань до 115-річниці з дня народження А.С.Макаренка / Ред. кол.: Л.М.Артюшкіна, В.В.Бугаєнко, М.О.Лазарєв та ін. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2003. – С. 30-34.

Маркова Н. Гендеризація вищої освіти в сучасному суспільстві // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2005. – № 2. – С. 71-74.

Мельник С. Інтеграція основ гендерної освіти у навчально-виховний процес гімназії / С.Мельник, Я.Білоус, Т.Мацкевич // Світ виховання. – 2007. – № 4. – С. 15-20.

Міщик Л.І. Актуальність гендерного підходу в освіті // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Ред. кол.: В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2002. – Вип. 27. – С. 118-127.

Пашук В. Впровадження гендерної освіти // Директор школи. – 2006. – № 10/11, березень. – С. 20-24.

Радько Н.М. Гендерний підхід до аналізу тенденцій сучасної вітчизняної жіночої освіти // Педагогічні науки: Збірник наукових праць. – Суми, 1999. – С. 40-48.

Смоляр Л.О. Становлення гендерної освіти в Україні // Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. – К.: Видавництво „К.І.С.”, 2004. – С. 504-519.

Смоляр Л.О. Становлення жіночої середньої освіти в другій половині XIX століття // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Ред. кол.: В.О.Зайчук, Ю.І.Горобець, О.В.Бабкіна та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2000. – Вип. 22. – С. 172-180.

Толстокорова А. Гендерні проблеми шкільної освіти // Психолог. – 2003. – № 34, вересень. – С. 8-10.

Цокур О. Гендерна педагогіка – нова освітня технологія: Спецкурс "Основи гендерного виховання" / О.Цокур, І.Іванова // Підручник для директора. – 2007. – № 10. – С. 34-47.

Цокур О. Розвиток гендерного підходу в освіті / О.Цокур, І.Іванова // Директор школи. Україна. – 2006. – № 11. – С. 17-22.

Чеботарев А.М. Информационно-просветительская деятельность женских учебных заведений в России XVIII века // Педагогическое образование и наука. – 2007. – № 2. – С. 65-68.

Чуткий А. Професура Університету св. Володимира і вища жіноча освіта у Києві (друга половина XIX – XX ст.) // Історичний журнал. – 2005. – № 5. – С. 87-92.

Чухим Н.Д. Стратегії гендерної освіти у вищій школі // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Ред. кол.: В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2003. – Вип. 36. – С. 42-47.

Шаповалова В.В. Гендерні аспекти управління загальноосвітнім навчальним закладом // Управління школою. – 2007. – № 19/21. – С. 25-28.

Шаргородський Ю.М. Психологія статевих відмінностей як актуальний напрям психологічної освіти педагогічних кадрів // Шляхи розвитку та вдосконалення системи післядипломної освіти: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції 24–25 листопада 1994 р. – К., 1995. – Ч. II. – С. 109-110.

Шкарабура М.Г., Томенко М.Г. Деякі проблеми військової освіти жінок // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Ред. кол.: В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2001. – Вип. 26. – С. 226-234.

Шушара Т. З історії розвитку жіночої освіти // Рідна школа. – 2005. – № 6. – С. 76-78.

Організація гендерного навчання

Бланк М.В. Чи має жіноча освіта право на існування?: Інтегрований позакласний захід з англійської, французької, української та російської мов для 9–11 класів / М.В.Бланк, Л.Г.Левченко // Англійська мова та література. – 2007. – № 26. – С. 28-31.

Вареник Т.Ю. Теоретико-методичні засади формування гендерної культури майбутніх соціальних педагогів: Магістерська робота. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2006. – 131 с.

Іванова І.В. Підготовка майбутніх учителів до основ гендерної освіти старшокласників у процесі навчально-професійної діяльності: Автореферат дис... кандидата педагогічних наук: 13.00.04 / Південноукраїнський державний педагогічний університет ім. К.Д.Ушинського. – Одеса, 2007. – 21 с.

Мунтян І.С. Гендерний підхід у професійній підготовці студентів вищих педагогічних закладів: Автореферат дис... кандидата педагогічних наук. – Одеса, 2004. – 21 с.

***

Бабешко О. Гендерні засади побудови змісту фізичного виховання школярів // Фізичне виховання в школі. – 2006. – № 4. – С. 50-53.

Беляева Н.А. Использование групповой формы работы на уроках "Мировой художественной культуры" в классе девочек // Вестник Московского университета. Сер. 20: Пед. образование. – 2007. – № 2. – С. 67-72.

Бужигеева М.Ю. Гендерные особенности детей на начальном этапе обучения // Педагогика. – 2002. – № 8. – С. 29-35.

Головченко М. Дослідження впливу факторів статі на успішність студентів // Сучасна молодь: крок у майбутнє: Матеріали 1-ої Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів і аспірантів, (18 травня 2005 року, м. Суми) / МОН України; Сумська обласна державна адміністрація; Управління у справах сім'ї та молоді; Управління освіти і науки; СумДПУ ім. А.С.Макаренка; Ред. кол.: В.В.Бугаєнко, О.М.Полякова, О.В.Голубнича. – Суми, 2005. – С. 193-197.

Гончаренко О.В. Соціальне і професійне самопочуття жіночих педагогічних кадрів // Педагогічні науки: Збірник наукових праць / Ред. кол.: М.О.Лазарєв (відп. ред.) та ін. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2004. – Ч. 1. – С. 115-121.

Гончаренко О.В. Інноваційні тенденції у викладанні гендерних студій // Культура та інформаційне суспільство ХХІ століття: Матеріали конференції молодих науковців, 22 – 23 квітня 2004 р. – Харків, 2004. – С. 73-74.

Горулев П.С. Управление учебно-тренировочным процессом женщин в тяжелой атлетике / П.С.Горулев, Э.Р.Румянцева // Теория и практика физической культуры. – 2005. – № 2. – С. 29-32.

Гришак С. Про поняття "гендер" у контексті професійної підготовки майбутніх спеціалістів соціальної сфери // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2005. – № 3. – С. 74-77.

Дибка Л. Урок-гендерне дослідження // Дивослово. – 2007. – № 2. – С. 12-17.

Зайцев В.П. Гендерные проблемы здоровья студентов, занимающихся физической культурой // Гигиена и санитария. – 2006. – № 2. – С. 56-61.

Калініна Л. Чоловіки у школах світу // Пані Вчителька. – 2007. – № 2. – С. 95-96.

Ковальчук І.А. Статеворольова соціалізація учнів як психолого-педагогічна проблема: [Гендерні аспекти соціальної педагогіки] // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2005. – № 4. – С. 46-51.

Колесникова В.Л. Жінщина духовного сословія в системі народного освіти XIX – початку XX в. // Вопросы истории. – 2007. – № 12. – С. 142-145.

Кон И.С. Плюсы и минусы раздельного и совместного обучения // Педагогика. – 2006. – № 9. – С. 16-22.

Корнева Ж.А. Учет полоролевых особенностей учащихся при использовании проектного метода обучения // Вестник Московского университета. Сер. 20: Пед. образование. – 2007. – № 2. – С. 66-67.

Корнилаев С.В., Чернобильская Г.М. Дифференцированный подход к организации обучения мальчиков и девочек // Химия в школе. – 2007. – № 5. – С. 25-28.

Кошечко Н. Проблема розвитку дитини у педологічних працях Степана Ананьїна // Шлях освіти. – 2006. – № 3. – С. 41-46.

Левченко К.Б. Деякі аспекти включення питань прав жінок до навчально-виховного процесу: аналіз методологічних підходів // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Ред. кол.: В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2001. – Вип. 26. – С. 79-87.

Луценко О. Проблема преподавания гендерных спецкурсов в системе высшего образования // Женщина. Образование. Демократия: Материалы I-ой Международной междисциплинарной научно-практической конференции, 11–12 декабря 1998 г. – Минск, 1999. – С. 53-54.

Мельник Л.П. Психологічна підготовка жінок-менеджерів аграрних формувань в умовах вищого навчального закладу // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Ред. кол.: В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2001. – Вип. 26. – С. 143-147.

Мельник Т.М. Гендер як наука та навчальна дисципліна // Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. – К.: Видавництво „К.І.С.”, 2004. – С. 10-29.

Мозгова Л. Взаємозв'язки шкільного літературознавства і гендерної психології // Дивослово. – 2007. – № 7. – С. 5-8.

Попова О.Д. Психологический климат в женских епархиальных училищах середины XIX – начала XX ст. // Педагогика. – 2005. – № 2. – С. 62-67.

Романов А.А. Потенциал гендерного подхода в научно-педагогической работе университета / А.А.Романов, А.К.Воловик // Педагогическое образование и наука. – 2006. – № 3. – С. 55-58.

Савіна М.І. Гендерна ментальність українців: історико-психологічний екскурс // Гендер: реалії та перспективи в українському суспільстві: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Київ, 11–13 грудня 2003 р.). – К.: Фоліант, 2004. – С. 26-28.

Самойленко Є. Дослідження впливу психологічної статі на мотивацію навчальної діяльності юнаків і дівчат // Психологія і суспільство. – 2006. – № 2. – С. 133-136.

Сергеева Е.П. Гендерный подход в преподавании химии // Вестник Московского университета. Сер. 20: Пед. образование. – 2007. – № 2. – С. 64-66.

Симонов В.П. Учет гендерных различий в образовательном процессе // Педагогика. – 2005. – № 4. – С. 40-44.

Там, де народжується жива думка: [Варіанти подання теми „Психологічний аспект у зображенні головних героїв драматичної поеми Лесі Українки „Бояриня”. (Урок-психологічне дослідження, урок-гендерне дослідження та урок цілісного аналізу), розроблені творчими групами вчителів-словесників міста Мукачева] / Матеріали упорядковано С.Паулишинець // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2007. – № 8. – С. 66-83.

Тренінги виховання гендерної культури молоді: [З досвіду роботи Хорольського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді Полтавської області] // Соціальний працівник. – 2006. – № 7, квітень. – С. 25-31.

Фурман А., Надвинична Т. Авторська програма курсу „Основи гендерної рівності” // Психологія і суспільство. – 2004. – № 3. – С. 120-125.

Харченко Л.Г. Гендерно чувствительная практика как социально-педагогическое условие формирования современных гендерных стереотипов в процессе социализации женской молодежи: [Гендерные аспекты социальной педагогики] // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2006. – № 3. – С. 89-96.

Чуткий А. Професура Університету св. Володимира і вища жіноча освіта у Києві (друга половина XIX – XX ст.) // Історичний журнал. – 2005. – № 5. – С. 87-92.

Шевчук О. Роль системної валеологічної настанови у формуванні гендерних стереотипів серед підлітків // Здоров'я та фізична культура. – 2006. – № 29, жовтень. – С. 1-6.

Шубенко Н. Виховання справжнього чоловіка – міф чи реальність? // Пані Вчителька. – 2007. – № 2. – С. 13-16.

Шушара Т. З історії розвитку жіночої освіти // Рідна школа. – 2005. – № 6. – С. 76-78.

Ярская-Смирнова Е.Р. Гендер и этничность в учебниках по социальной работе и социальной политике / Е.Р.Ярская-Смирнова, П.В.Романов // СОЦИС. – 2006. – № 5. – С. 117-126.

Аспекти гендерного виховання

Вареник Т.Ю. Теоретико-методичні засади формування гендерної культури майбутніх соціальних педагогів: Магістерська робота. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2006. – 131 с.

Вихователю про психологію та педагогіку сексуального розвитку дитини: Науково-методичний збірник. – К.: ІЗМН, 1996. – 168 с.

Говорун Т.В., Шарган О.М. Батькам про статеве виховання дітей. – К.: Радянська школа, 1990. – 157 с.

Єшнер Л., Майерсон М. Когда родители любят слишком сильно: Как помочь родителям и детям жить своей, а не чужой жизнью. – М.: Добрая книга, 2002. – 400 с.

Исаев Д.Н., Каган В.Е. Половое воспитание детей: Медико-психологические аспекты. – Л.: Медицина, 1988. – 160 с.

Исаев Д.Н., Каган В.Е. Половое воспитание и психология пола у детей. – М.: Медицина, 1980. – 182 с.

Каган В.Е. Воспитателю о сексологии. – М.: Педагогика, 1991. – 255 с.

Оржеховська В.М., Габора Л.І. Збереження репродуктивного здоров'я неповнолітніх: Навчально-методичний посібник / Інститут проблем виховання. – К.: Видавництво „ХІК”, 2004. – 219 с.

Основи теорії гендеру: Навчальний посібник / В.П.Агеєва, В.В.Близнюк, І.О.Головашенко та ін. – К.: Видавництво "К.І.С.", 2004. – 536 с.

Петрищев И.П. О половом воспитании детей и подростков. – Минск: Народная асвета, 1990. – 160 с. – (Семейная педагогика).

Разумихина Г.П. Семейные тайны любви для подростков. – Ростов н/Д.: Феникс, 2004. – 448 с. – (Серия „Психологический практикум”).

Розин В.М. Любовь и сексуальность в культуре, семье и взглядах на половое воспитание: Учебное пособие. – М.: Логос, Высшая школа, 1999. – 206 с.

Серпокрил Н.Ю. Управління процесом гендерного виховання в сучасних загальноосвітніх навчальних закладах: Магістерська робота. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2006. – 118 с.

Ступко А.И. Вам – девушки, юноши. – К.: Здоров'я, 1987. – 184 с. – (Советы врача).

Формування культури здоров'я дівчинки-підлітка: Методичний посібник / С.О.Свириденко; Інститут проблем виховання. – К.: Ексімсервіс, 2004. – 122 с.

Шкіряк-Нижник З., Непочатова Е. Дівчинка – дівчина – жінка – мати. – К.: Товариство Знання УРСР. – 1989. – 48 с. – (Серія 8: Наука і життя).

Яшник С.В. Педагогічні умови виховання культури міжстатевих стосунків у студентів вищих навчальних закладів: Автореферат. дис... кандидата педагогічних наук: 13.00.07 / НПУ ім. М.П.Драгоманова. – К., 2006. – 20 с.

***

Ананьева Е.И. Подготовка к семейной жизни детей-сирот: [Методические рекомендации к программе ситуационно-интерактивной игры "дочки-матери"] / Е.И.Ананьева, Р.В.Мельникова, Е.И.Лобанова // Социальная педагогика. – 2006. – № 1. – С. 99-109.

Андрейчук Л. Любов, мудрість і птахи не знають Вітчизни: [Година духовності до 500-річчя Роксолани] // Шкільний світ. – 2006. – № 35, вересень. – С. 13-17.

Арапов М. Сексуальне виховання школярів // Директор школи. Україна. – 2007. – № 1. – С. 62-64.

Ашурко Ю. Педагогічна культура матері – запорука успішного виховання дітей: Факти. Проблеми. Роздуми // Рідна школа. – 1998. – № 6. – С. 65-68.

Бабина Ю. Роль отца в воспитании ребенка: [Деловая игра для родителей] // Школьный психолог. – 2007. – № 8, 16-30 апреля. – С. 12-14.

Бах К.Р. Питання статевого виховання і підготовки учнів до сімейного життя // Психологія: Республіканський науково-методичний збірник. – К.: Радянська школа, 1979. – Вип. 18. – С. 145-153.

Болотська О. Особливості й зміст гендерного виховання жінок-лідерів у діяльності громадських організацій та рухів // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2007. – № 2. – С. 66-72.

Болотська О.А. Правові чинники гендерного виховання жінок-лідерів // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2005. – № 4. – С. 52-56.

Бондар Г.П. Основи статевого виховання // Виховна робота в школі. – 2007. – № 1. – С. 49-52.

Бондаровська В. Як виховувати дівчинку // Психолог. – 2004. – № 27/28, липень. – С. 23-42. – (Спецвипуск).

Баренбойм М.В. Исследование эффективности работы воспитательной системы школы, реализующей принципы гендерного подхода // Вестник Московского университета. Сер. 20: Пед. образование. – 2007. – № 2. – С. 63-64.

Булатова Л. Проблема половой (гендерной) идентичности в школе // Женщина. Образование. Демократия: Материалы I-ой Международной междисциплинарной научно-практической конференции, 11 – 12 декабря 1998 г. – Минск, 1999. – С. 55-56.

Возіянова О. Виховуємо дитину разом: чоловік та жінка, мати та батько, хлопчик та дівчинка... // Психолог. – 2004. – № 3/4, січень. – С. 41-45.

Гайденко В. Women's studies как радикальная эпистемологическая стратегия // Женщина. Образование. Демократия: Материалы I-ой Международной междисциплинарной научно-практической конференции, 11 – 12 декабря 1998 г. – Минск, 1999. – С. 51-52.

Гаубаса С.М. Особливості статевого виховання дітей різного віку в сучасних умовах // Все для вчителя. – 2006. – № 1/2, січень. – С. 22-25.

Главник О. Гендерне виховання у підлітковому віці // Психолог. – 2003. – № 34, вересень. – С. 11-15.

Голець М. Материнська школа: [Сімейне виховання] // Початкова школа. – 1994. – № 1. – С. 4-5.

Гороховська Н. Славетні жінки України: Усний журнал для учнів 6 – 7 кл. // Шкільний світ. – 2005. – № 39, жовтень. – С. 23-24.

Гороховська Н. Гендерне виховання дошкільника // Психолог. – 2003. – 9 березня. – С. 5-7.

Гридковець Л.М. Роль релігійного фактора в розвитку психосексуальної культури сучасної студентської молоді // Практична психологія та соціальна робота. – 2005. – № 11. – С. 72-73.

Гридковець Розвиток психосексуальної культури особистості // Практична психологія та соціальна робота. – 2000. – № 3. – С. 22-25.

Дороніна Т. Гендер у системі педагогічного знання // Директор школи. Україна. – 2007. – № 9. – С. 66-69.

Досвід сексуального виховання дітей та підлітків зі зниженим інтелектом // Сексуальне виховання підлітків та молоді зі зниженим інтелектом / Н.Бастун, С.Лукомська; Рец.: Н.Чепелева, Т.Ілляшенко – К.: Держсоцслужба, 2007. – С. 24-64.

Драніщева Е.І. До характеристики професійної орієнтації трудновиховуваних дівчат // Психологія: Республіканський науково-методичний збірник. – К.: Радянська школа, 1970. – Вип. 8. – С. 143-149.

Драніщева Е.І. Особливості читацьких інтересів важковиховуваних дівчат // Психологія: Республіканський науково-методичний збірник. – К.: Радянська школа, 1971. – Вип. 10. – С. 107-116.

Желябіна Н.К. Деякі аспекти впровадження гендерного виховання // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Ред. кол.: В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2002. – Вип. 27. – С. 114-118.

Заиграева Н.В. Гендерная социализация и полоролевые представления подростков с интеллектуальной недостаточностью / Н.В.Заиграева, И.А.Коробейников // Дефектология. – 2007. – № 2. – С. 15-24.

Знаков В.В. Половые, гендерные и личностные различия в понимании моральной дилеммы // Психологический журнал. – 2004. – № 1. – С. 41-52.

Кирпичев В.И. Зачем два пола? Что нужно знать учителю об учениках и ученицах // Классный руководитель. – 2005. – № 4. – С. 48-53.

Кицько П. Антична традиція "Виховання тіла" в педагогічній культурі епохи Відродження / П.Кицько // Збірник наукових праць Полтавського державного педагогічного університету ім. В.Г. Короленка / В.К.Сидоренко, А.М.Бойко, М.В.Гриньова та ін. – Полтава, 2007. – Вип. 2(54). – С. 64-63. – (Педагогічні науки).

Кікінеджі О.М. Формування гендерної культури молоді: науково-методичні матеріали до тренінгової програми // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 8. – С. 64-69; № 9. – С. 12-18.

Кікінежді О. Гендерне виховання дошкільнят // Дошкільнє виховання. – 2006. – № 2. – С. 3-6.

Ковальчук І. Методика організації виховної діяльності в процесі статеворольової соціалізації // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2007. – № 4. – С. 63-68.

Ковальчук І. Сутність та особливості статеворольової соціалізації // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2005. – № 3. – С. 66-73.

Ковальчук І.А. Статеворольова соціалізація учнів як психолого-педагогічна проблема: [Гендерні аспекти соціальної педагогіки] // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2005. – № 4. – С. 46-51.

Кононко О. Відмінності хлопчиків і дівчаток та урахування їх у педагогічній діяльності // Шкільний світ. – 2006. – № 46, грудень. – С. 4-9.

Корчова Г.Л. Роль сім'ї у формуванні сексуальної культури старшокласників // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 2. – С. 63-65.

Крижко В., Паскар В. Аксіологічні Сцілла та Харибда студентів педагогічних ВНЗ: [Гендерний аспект цілей, цінностей та мотивів діяльності студентів] // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2007. – № 4. – С. 79-85.

Крилова Н.І. Роль жінки в організації виховання дівчат // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Ред. кол.: В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2002. – Вип. 27. – С. 153-159.

Куинджи Н. Гендерное воспитание в школах – помощь в решении демографической проблемы в России // Народное образование. – 2007. – № 5. – С. 182-186.

Лабоськіна Л.М. Статеве виховання підлітків: [Батьківський лекторій] // Все для вчителя. – 2000. – № 26. – С. 4-13.

Лавриненко Н.В. Сексуальні домагання стосовно дівчат як форма насилля: [Бесіди з батьками] // Все для вчителя. – 1999. – № 3. – С. 55-58.

Мазур Л. Сприйняття тілесності та психічне здоров'я особистості // Директор школи. – 2005. – № 39. – С. 21-23.

Максимовська Н. Формування культури материнства в соціально-педагогічному середовищі вищого навчального закладу // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2006. – № 4. – С. 45-53.

Маленкова Л.И. Самовоспитание как одно из средств перевоспитания педагогически запущенных девочек-подростков // Формирование активной жизненной позиции школьников. – М., 1979. – С. 168-178.

Маркова Н. Вплив засобів масової комунікації на діяльність соціального педагога з формування гендерної культури старшокласників // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2007. – № 3. – С. 67-73.

Мельник С. Інтеграція основ гендерної освіти у навчально-виховний процес гімназії / С.Мельник, Я.Білоус, Т.Мацкевич // Світ виховання. – 2007. – № 4. – С. 15-20.

Мінько К. Виховання гендерної культури у студентської молоді // Сучасна молодь: крок у майбутнє: Матеріали 1-ої Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів і аспірантів, (18 травня 2005 року, м. Суми) / МОН України; Сумська обласна державна адміністрація; Управління у справах сім'ї та молоді; Управління освіти і науки; СумДПУ ім. А.С.Макаренка; Ред. кол.: В.В.Бугаєнко, О.М.Полякова, О.В.Голубнича. – Суми, 2005. – С. 174-177.

Мудрик А. О полоролевом (гендерном) подходе в социальном воспитании // Народное образование. – 2007. – № 5. – С. 175-181.

Ореховська Н. Сучасна жінка: яка вона?: Тренінгове заняття для дівчат-старших підлітків // Психолог. – 2006. – № 8, лютий. – С. 30-32.

Осетрова Н.В. Учителя о правах женщин и равенстве полов // СОЦИС. – 2002. – № 12. – С. 50-59.

Отец: [Роль отца в гармоничном формировании личности ребенка] // Завуч. – 2006. – № 31, листопад. – С. 28-31.

Павлущенко Н.М. Проблема підготовки педагогів до роботи з гендерного виховання дітей молодшого шкільного віку // Матеріали наукової конференції за підсумками науково-дослідної і науково-методичної роботи кафедр Сумського державного педагогічного університету ім. А.С.Макаренка у 2006 році / Відповідальний ред. В.В.Бугаєнко; Ред. кол.: Н.І.Кириленко, О.В.Багацька, А.В.Гончаренко, О.В.Мартиненко, М.Ю.Рисіна, Н.М.Радько, М.І.Фалько, М.О.Лянной. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2007. – С. 232-233.

Підготовка студентів до шлюбу та сімейного життя // Виховна робота зі студентською молоддю: Навчальний посібник / Авт. кол.: Т.Ю.Осипова, І.О.Бартенєва, О.О.Біла та ін.; За заг. ред. Т.Ю.Осипової. – Одеса: Фенікс, 2006. – С. 96-108.

Потоцька Ю. Формування почуття гендерної рівності у дітей // Початкова освіта. – 2005. – № 42, листопад. – С. 2-8.

Рибалка О. Виховання в підлітків культури міжстатевих стосунків // Шлях освіти. – 2005. – № 4. – С. 38-42.

Савич Л.Л. Просвітницька діяльність щодо запобігання торгівлі жінками: аналіз проблеми // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Ред. кол.: В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2002. – Вип. 27. – С. 138-148.

Сексуальне виховання підлітків та молоді зі зниженим інтелектом / Н.Бастун, С.Лукомська; Рец.: Н.Чепелева, Т.Ілляшенко – К.: Держсоцслужба, 2007. – 80 с.

Серпокрил Н.Ю. Управління процесом гендерного виховання в сучасних загальноосвітніх навчальних закладах: Магістерська робота. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2006. – 118 с.

Скутнева С.В. Гендерные аспекты жизненного самоопределения молодежи // СОЦИС. – 2003. – № 11. – С. 73-78.

Сорочинська В.С. Особливості статевої ідентифікації в підлітковому віці // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Ред. кол.: В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2002. – Вип. 27. – С. 250-257.

Статеве виховання у вищому закладі освіти // Виховна робота зі студентською молоддю: Навчальний посібник / Авт. кол.: Т.Ю.Осипова, І.О.Бартенєва, О.О.Біла та ін.; За заг. ред. Т.Ю.Осипової. – Одеса: Фенікс, 2006. – С. 93-96.

Степанов П.В. В сотый раз о воспитательном потенциале туризма, или к вопросу о мужском воспитании // Классный руководитель. – 2007. – № 4. – С. 80-86.

Табу чи відверта розмова: [Про статеve виховання дошкільнят] // Дошкільнє виховання. – 2007. – № 11. – С. 12-15.

Тарасенко Г.С. Роль жінки у формуванні культурологічного підходу до виховання дітей // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Ред. кол.: В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2002. – Вип. 27. – С. 148-153.

Таскіна Л., Чорновол Л. Проблеми статевого виховання – без табу: [Засідання дискусійного клубу] // Освіта. Технікуми. Коледжі. – 2007. – Вип. 2(17). – С. 80-85.

Тимофєєва Н. Щоденник дівчини, або що таке гендер? // Завуч. – 2007. – № 34, грудень. – С. 15-16.

Тимошко Г. Роль громадських і державних інституцій у вихованні жінки-лідера // Шлях освіти. – 2003. – № 3. – С. 36-38.

Толстокорова А. Проблеми сімейного виховання: гендерний аспект // Психолог. – 2003. – 10-11 березня. – С. 45-48.

Тренінги виховання гендерної культури молоді: [З досвіду роботи Хорольського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді Полтавської області] // Соціальний працівник. – 2006. – № 7, квітень. – С. 25-31.

Турищева Л.В. Учителеві про психологію підлітка та юнака: [Гендерні особливості у стосунках між хлопчиками і дівчатками у підлітковому віці] // Історія та правознавство. – 2007. – № 25. – С. 13-15.

Удалова О.А. Про підготовку жіночої молоді до сімейного життя // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Ред. кол.: В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2002. – Вип. 27. – С. 127-132.

Федоров А.И. Поведенческие факторы здоровья детей и подростков: гендерный аспект / А.И.Федоров, С.Б.Шарманова, Г.К.Калугина // Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. – 2007. – № 3. – С. 9-12.

Формування у студентів уявлень про сім'ю та сімейні стосунки // Виховна робота зі студентською молоддю: Навчальний посібник / Авт. кол.: Т.Ю.Осипова, І.О.Бартенева, О.О.Біла та ін.; За заг. ред. Т.Ю.Осипової. – Одеса: Фенікс, 2006. – С. 109-118.

Харченко Л. Трансформація гендерних стереотипів як соціально-педагогічна проблема // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2005. – № 3. – С. 61-65.

Харченко Л.Г. Гендерно чутлива практика як соціально-педагогічне умово формування сучасних гендерних стереотипів в процесі соціалізації жіночої молоді: [Гендерні аспекти соціальної педагогіки] // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2006. – № 3. – С. 89-96.

Цокур О. Гендерне виховання – нагальна потреба сучасної освітньої системи: [Гендерна соціалізація як основний фактор формування гендерних уявлень особистості] // Директор школи. Україна. – 2006. – № 6. – С. 6-12.

Цокур О.С., Іванова І.В. Основи гендерного виховання // Гендерний розвиток у суспільстві: (Конспекти лекцій) / Канадсько-український гендерний фонд; Ред.-упоряд. С.П.Юдіна. – 2-ге вид. – К.: ПЦ "Фоліант", 2005. – 183-222; Підручник для директора. – 2007. – № 11. – С. 47-53.

Чаговець Л. Особливості статевої самосвідомості старшокласників // Психолог. – 2005. – № 10, березень. – С. 16-19.

Шишова Н. Як виховувати хлопчика // Психолог. – 2004. – № 27/28, липень. – С. 43-57. – (Спецвипуск).

Шишова Т. О вихованні чоловічого характеру // Воспитание школьников. – 2002. – № 5. – С. 41-42.

Шубенко Н. Виховання справжнього чоловіка – міф чи реальність? // Пані Вчителька. – 2007. – № 2. – С. 13-16.

Юрченко О. Статеве виховання підлітків: Заняття для учнів 7–9-х класів // Біологія. – 2007. – № 4, лютий. – С. 19-23.

Юферева Т.И. Образы мужчин и женщин в сознании подростков: [К вопросу полового воспитания школьников] // Вопросы психологии. – 1985. – № 3. – С. 84-90.

Гендерні особливості та ролі в науці

Бонецкая Н.К. Женщина-мыслитель // Вопросы философии. – 2007. – № 9. – С. 108-123.

Василенко О. Жінки й математика: Нетрадиційна добірка від "Серенади Математиці" // Освіта. – 2005. – № 37/38. – С. 5.

Визначні українки-вчені Новітньої доби (XIX – XX ст.) // Українки в історії / За заг. ред. В.Борисенко. – К.: Либідь, 2004. – С. 58-122.

Винокурова Н.А. Женщины и мужчины в науке: двойной портрет // СОЦИС. – 1999. – № 7. – С. 82-86.

Іващенко О. Гендерна наукова перспектива: від світогляду до політики // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 1998. – № 6. – С. 78-91.

Луценко О. Кар'єра жінки науковця: в облозі гендерних стереотипів // Жінка в науці та освіті: минуле, сучасність, майбутнє: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Україна, 3–4 грудня 1999. – К., 1999. – С. 56-60.

Проскурина М.М. Феминизация науки как социологическая проблема // СОЦИС. – 2002. – № 3. – С. 12-77.

Сарацинська В.Г. Видатні жінки-математики: Урок-екскурс // Математика в школах України. – 2007. – № 29, жовтень. – С. 30-34.

Троян М.В. Жінка в науці та освіті // Математика. – 2000. – № 3. – С. 1.

Шаромова В. Українські жінки-астрономи / В.Шаромова, М.Стоділка // Педагогічна думка. – 2007. – № 2. – С. 27-35.

Професійна мотивація та гендерний розподіл праці

Ріпак І.М. Управління руховою активністю чоловіків розумової праці першого зрілого віку: Автореферат дис... кандидата наук з фізичного виховання і спорту. – Львів, 2003. – 20 с.

***

Алёшина Ю.Е., Лекторская Е.В. Ролевой конфликт работающей женщины // Вопросы психологии. – 1989. – № 5. – С. 80-85.

Астафьев Я.У. Экономика любви: формирование гендерных стереотипов // СОЦИС. – 2002. – № 11. – С. 127-134.

Бабіч В. На роботу, за кордон. Що потрібно знати жінці, котра надовго виїжджає „за бугор”? // Добрий день. – 2002. – 16 травня. – С. 2.

Балабанова Е.С. Домашний труд как символ гендера и власти // СОЦИС. – 2005. – № 6. – С. 109-119.

Балабанова Е.С. Экономическая зависимость женщин: сущность, причины и последствия // СОЦИС. – 2006. – № 4. – С. 47-56.

Гаврилечко Ю. Гендерна рівність на ринку праці: проблеми та перспективи для України / Ю.Гаврилечко, Г.Чепурко // Праця і закон. – 2007. – № 5. – С. 14-16.

Гаврилина О.А. Чувство вины работающей женщины // Вопросы психологии. – 1998. – № 4. – С. 10-14.

Гендерні особливості розумової працездатності студентів різних спеціальностей / Г.С.Петров, В.П.Ляшенко, І.М.Кофан, І.В.Дрегваль // Фізіологічний журнал. – 2006. – Т. 52, № 6. – С. 93-100.

Голубева Л.А. Женщины-литейщицы: [К истории женского ремесленного литья] // Советская археология. – 1984. – № 4. – С. 75-89.

Гончаренко О. Мотивація та стилі професійної діяльності молодого педагога: гендерні особливості // Сучасна молодь: крок у майбутнє: Матеріали 1-ої Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів і аспірантів, (18 травня 2005 року, м. Суми) / МОН України; Сумська обласна державна адміністрація; Управління у справах сім'ї та молоді; Управління освіти і науки; СумДПУ ім. А.С.Макаренка; Ред. кол.: В.В.Бугаєнко, О.М.Полякова, О.В.Голубнича. – Суми, 2005. – С. 188-193.

Гончаренко О.В. Соціальне і професійне самопочуття жіночих педагогічних кадрів // Педагогічні науки: Збірник наукових праць / Ред. кол.: М.О.Лазарев (відп. ред.) та ін. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2004. – Ч. 1. – С. 115-121.

Дадаева Т.М. Кто выносит мусор или Парадоксы гендерного разделения труда // СОЦИС. – 2005. – № 6. – С. 120-126.

Демченко О.О. Гендерні аспекти найманства в сучасному суспільстві // Гендер: реалії та перспективи в українському суспільстві: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Київ, 11 – 13 грудня 2003 р.). – К.: Фоліант, 2004. – С. 63-65.

Доповідь Міжнародної організації праці з питань рівності у сфері праці / Підготувала Ю.Михайлюк // Праця і закон. – 2007. – № 6. – С. 21-22.

Заславская Т.И. Авангард российского делового сообщества: гендерный аспект : [Проблема управленческих кадров в российском бизнесе, о развитии женского предпринимательства в России] / Т.И.Заславская // СОЦИС. – 2006. – № 4. – С. 26-36.

Заславская Т.И. Авангард российского делового сообщества: гендерный аспект: [Статья вторая: Занятость в бизнесе и деловой статус, профессионально-деловой потенциал и удовлетворенность статусом, профессионально-управленческие качества] / Т.И.Заславская // СОЦИС. – 2006. – № 5. – С. 3-14.

Калініна Л. Чоловіки у школах світу // Пані Вчителька. – 2007. – № 2. – С. 95-96.

Канапьярова Р.М. Женщины во властных структурах // СОЦИС. – 2007. – № 2. – С. 68-75.

Козина И. Что определяет статус „кормильца семьи” // СОЦИС. – 2000. – № 11. – С. 83-89.

Королюк С. Управлінське спілкування: гендерний підхід // Директор школи. – 2005. – № 36, вересень. – С. 6-7.

Лібанова Е. Гендерна диференціація доходів населення України // Політика і час. – 2007. – № 3. – С. 36-40.

Луценко О.А. Гендерний портрет державного службовця // Матеріали наукової конференції за підсумками науково-дослідної і науково-методичної роботи кафедр Сумського державного педагогічного університету ім. А.С.Макаренка у 2006 році / Відповідальний ред. В.В.Бугаєнко; Ред. кол.: Н.І.Кириленко, О.В.Багацька, А.В.Гончаренко, О.В.Мартиненко, М.Ю.Рисіна, Н.М.Радько, М.І.Фалько, М.О.Лянной. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2007. – С. 208-209.

Ляшенко М.В. Аксиологические особенности смысловой сферы личности военнослужащих-женщин вузов МО РФ // Вестник Московского университета. – 2007. – № 2. – С. 133-137. – (Серия 14: Психология).

Осаула В. Гендерна метаморфоза в бібліотечній справі // Вісник Книжкової палати. – 2006. – № 12. – С. 28-30.

Осаула В. Типи і роль співробітників-чоловіків у бібліотеках у сучасних умовах // Бібліотечний форум України. – 2006. – № 4. – С. 42-44.

Потанина Е.А. Кто работает в библиотеке?: [Контингент работников библиотек и особенности мотивации труда женщин] // СОЦИС. – 2007. – № 3. – С. 107-111.

Сабурова Т. "Женская" история библиотечной профессии // Библиотековедение. – 2007. – № 5. – С. 126-130.

Самарцева О.К. Мужчина и женщина: менеджмент в сфере бизнеса / О.К.Самарцева, Т.А.Фомина // СОЦИС. – 2000. – № 11. – С. 57-62.

Тищенко О. Правове регулювання гендерної рівності в трудових відносинах // Праця і закон. – 2007. – № 4. – С. 15-17.

Тюрина Н.О. Гендерные аспекты занятости и управления // СОЦИС. – 2002. – № 11. – С. 135-141.

Удалова О.Ю. Деякі аспекти професійної адаптації жіночої молоді в процесі творчої діяльності // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Ред. кол.: В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2002. – Вип. 27. – С. 133-138.

Удальцова М.В. Четыре среза занятости: ценности, мотивация, доходы, мобильность / М.В.Удальцова, Н.М.Воловская, Л.К.Плюснина // СОЦИС. – 2005. – № 7. – С. 43-52.

Цимбал О. Жінка очима чоловіка: Вчителька, жінка: "і" чи "або"? // Пані Вчителька. – 2007. – № 10. – С. 14-16.

Цокур О., Іванова І. Педагогічна професія та гендер // Підручник для директора – 2007. – № 12. – С. 31-35.

Чирикова А.Е. Женщина-руководитель: деловые стратегии и образ «Я» / А.Е.Чирикова, О.Н.Кричевская // СОЦИС. – 2000. – № 11. – С. 45-56.

Чудовиська-Кандиба І.А. Гендерний вимір ринку праці // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Ред. кол.: В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2003. – Вип. 36. – С. 164-170.

Шульженко І. Виникнення службово-трудових правовідносин з жінками-кандидатами на службу до ОВС України // Право України. – 2007. – № 6. – С. 65-68.

Шульженко І. Диференціація правового регулювання праці за статевою ознакою // Право України. – № 4. – С. 71-74.

Сімейні гендерні відносини

Аквивис Д.С. Отцовская любовь. – М.: Профиздат, 1989. – 208 с.

Воган Д., Воган П. Как пережить измену. Сохранить брак и укрепить его / Перевод с английского А.Герасимова. – М.: ЭКСМО-Пресс, ООО Издательство „Яуза”, 2001. – 320 с.

Нартова-Бочавер С.К., Кислица Г.К., Потапова А.В. 140 вопросов семейному психологу. – М.: Генезис, 2002. – 356 с.

Отец в семье: Сборник статей. – М.: Просвещение, 1970. – 255 с.

Павлов Б.С. Матери, отцы, дети: Социологический очерк. – М.: Советская Россия, 1984. – 192 с.

Подросток и семья: Хрестоматия – Самара: Издательский Дом БАХРАХ-М. – 2002. – 656 с.

Попова П. Современный мужчина в зеркале семейной жизни. – М.: Мысль, 1989. – 190 с.

Психология семьи: Хрестоматия / Д.Я.Райгородская. – Самара: Издательский Дом БАХРАХ-М, 2002. – 752 с.

Розин В.М. Любовь и сексуальность в культуре, семье и взглядах на половое воспитание: Учебное пособие. – М.: Логос, Высшая школа, 1999. – 206 с.

Семейная психотерапия / Сост.: Э.Эйдемиллер, Н.Александрова, В.Юстицкис. – СПб.: Питер, 2000. – 512 с.

Ткачева В.В. Гармонизация внутрисемейных отношений: Практикум по формированию адекватных внутрисемейных отношений. – М.: Гном и Д, 2000. – 160 с.

Янкова З.А. Мужчина и женщина в семье / З.А.Янкова, Е.Ф.Ачильдиева, О.К.Лосева. – М.: Финансы и статистика, 1983. – Вып. 12.– 80 с. – (Серия: «Популярная демография»).

***

Алексеева А.В. Трансформация семейных ролей мужчины и женщины в современном украинском обществе // Журнал практического психолога. – 2005. – № 5. – С. 161-165.

Аминев Э.Г. Родовая память как индикатор жестокости в семье / Э.Г.Аминев, М.Н.Иванов, О.Ф.Халитов // Журнал практического психолога. – 2005. – № 5. – С. 207-209.

Баденко К., Возіянова О. Насильство в сім'ї // Завуч. – 2004. – № 22, серпень. – С. 54-60.

Безручко Н. Молодий батько: вплив гендерних установок на формування батьківської поведінки // Сучасна молодь: крок у майбутнє: Матеріали 1-ої Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів і аспірантів, (18 травня 2005 року, м. Суми) / МОН України; Сумська обласна державна адміністрація; Управління у справах сім'ї та молоді; Управління освіти і науки; СумДПУ ім. А.С.Макаренка; Ред. кол.: В.В.Бугаєнко, О.М.Полякова, О.В.Голубнича. – Суми, 2005. – С. 181-184.

Белогай К.Н. Культурные модели материнства и отцовства как факторы формирования родительского отношения // Журнал практического психолога. – 2005. – № 5. – С. 41-46.

Бессчетнова О.В. Семейное насилие: что думает об этом современная молодёжь // Вестник Московского университета. Сер. 18: Социология и политология. – 2007. – № 3. – С. 57-65.

Блумста Й. Будущее русских женщин: только дом и семья? // Социально-политический журнал. – 1993. – № 4. – С. 119-125.

Букалов А.В. О статистике отношений в супружеских парах // Соционика, ментология и психология личности. – 1999. – № 1. – С. 3-8.

Валента Т.Ф. Проблема психологической зависимости супругов от их родителей // Журнал практического психолога. – 2005. – № 5. – С. 15-18.

Гальперина А. Что строить освобожденной женщине? // Мир. – 2007. – № 10. – С. 12-13.

Главник О.П. Попередження насильства в сім'ї: Матеріали Жіночого Консорціуму України / О.П.Главник, О.Ф.Сафронова // Психологічна газета. – 2005. – № 22, листопад. – С. 7-18.

Городнова Н.Н. Гендерная идентификация как механизм формирования представлений подростков о будущей семье // Журнал практического психолога. – 2005. – № 5. – С. 166-174.

Грабська І.А. Насильство в подружніх стосунках: зарубіжний досвід досліджень та консультування // Практична психологія та соціальна робота. – 1999. – № 9/10. – С. 20-22.

Губеладзе И. Влияние семьи на формирование гендерных стереотипов в юношеском возрасте // Сучасна молодь: крок у майбутнє: Матеріали 1-ої Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів і аспірантів, (18 травня 2005 року, м. Суми) / МОН України; Сумська обласна державна адміністрація; Управління у справах сім'ї та молоді; Управління освіти і науки; СумДПУ ім. А.С.Макаренка; Ред. кол.: В.В.Бугаєнко, О.М.Полякова, О.В.Голубнича. – Суми, 2005. – С. 197-200.

Зелінська Т. Амбівалентність батьківської гендерної ролі // Початкова школа. – 2003. – № 3. – С. 47-48.

Іваненко А. Гендерні стереотипи в установах підлітків по відношенню до домашнього насилля // Сучасна молодь: крок у майбутнє: Матеріали 1-ої Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів і аспірантів, (18 травня 2005 року, м. Суми) / МОН України; Сумська обласна державна адміністрація; Управління у справах сім'ї та молоді; Управління освіти і науки; СумДПУ ім. А.С.Макаренка; Ред. кол.: В.В.Бугаєнко, О.М.Полякова, О.В.Голубнича. – Суми, 2005. – С. 171-174.

Каган В.Е. Семейные и полоролевые установки у подростков // Вопросы психологии. – 1998. – № 2. – С. 15-19.

Калина О.Г. Влияние образа отца на эмоциональное благополучие и полоролевою идентичность подростков / О.Г.Калина, А.Б.Холмогорова // Вопросы психологии. – 2007. – № 1. – С. 15-26.

Калмыкова Е.С. Психологические проблемы первых лет супружеской жизни // Вопросы психологии. – 1983. – № 3. – С. 83-89.

Кериг П.К. Семейный контекст: удовлетворенность супружеством, родительский стиль и речевое поведение с детьми // Вопросы психологии. – 1990. – № 1. – С. 14-17.

Когутич Т. Учение для эгоистов: Гендерная политика воспитывает молодёжь, не способную строить прочные семьи? // Киевские ведомости. – 2007. – № 275, 11 декабря. – С. 12.

Кратохвил С. Основные типы семейных проблем и их решение // Психология и психотерапия семейных конфликтов: Хрестоматия: Учебное пособие по психологическому консультированию для факультетов психологических, медицинских и социальной работы / Ред.-сост. Д.Я.Райгородский. – Самара: Издательский Дом БАХРАХ-М, 2003. – С. 119-202.

Лавриненко Н.В. Гендерні відносини в родині // Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. – К.: Видавництво „К.І.С.”, 2004. – С. 354-384.

Левченко К.Б. Ставлення населення України до домашнього насильства / К.Б.Левченко, І.А.Шваб // Безпека життєдіяльності. – 2007. – № 9. – С. 16.

Межличностные отношения в семье // Психология семьи: Хрестоматия / Д.Я.Райгородская. – Самара: Издательский Дом БАХРАХ-М, 2002. – С. 361-745.

Мифы и факты о насилии в семье: [68 % украинских женщин страдают от насилия в семье] // Здоровье. Аргументы и факты. – 2007. – № 48, ноябрь. – С. 16.

Мінакова К. Основні соціально-педагогічні та психологічні характеристики жінки-жертви домашнього насилля // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2005. – № 2. – С. 43-47.

Насилля в побуті: [Україна долучилася до проведення Всесвітньої акції „16 днів проти гендерного насильства”, яка була ініційована Центром Жіночого Глобального лідерства] // Суми і сумчани. – 2007. – № 50, 14 грудня. – С. 12.

Нечерда О. Жінки і насильство: [В сім'ї] // Науковий світ. – 1999. – № 11. – С. 12-13.

Окулова Т. „Нам добрые жены и добрые матери нужны”..: [О женщине и «женской теме»] // Наш современник. – 1990. – № 3. – С. 173-187.

Особливості подружнього та консультативного спілкування: [Типові проблеми подружнього спілкування] // І.О.Трухін. Соціальна психологія спілкування: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – С. 280-289.

Равноправие вредит здоровью?: / Пресс-служба И.А. «Новороссия»/ ЕО // Мир. – 2007. – № 8. – С. 13.

Рыжков В. Брак – это выживание: [Классификация типов мужчин и женщин и влияние их на возникновение гармонических и дисгармонических сексуальных отношений] // Психология и психотерапия семейных конфликтов: Хрестоматия: Учебное пособие по психологическому консультированию для факультетов психологических, медицинских и социальной работы / Ред.-сост. Д.Я.Райгородский. – Самара: Издательский Дом БАХРАХ-М, 2003. – С. 632-654.

Савчук О.М. Стратегії роботи зі співзалежними жінками, які зазнають насильства в сім'ї // Практична психологія та соціальна робота. – 2003. – № 4. – С. 51-60.

Сапарова И.А. Феномены отцовства и материнства в системе ценностей современной семьи / И.А.Сапарова, Е.И.Лашкова // Журнал практического психолога. – 2005. – № 5. – С. 60-70.

Сергієнко І. Проблеми домашнього насильства та шляхи його подолання: [Насильство у партнерських та сімейних відносинах] // Освіта. Технікуми. Коледжі. – 2005. – Вип. 1(11). – С. 65-68.

Синельникове А.Б. Социально одобряемые причины развода в прошлом и настоящем // СОЦИС. – 1992. – № 2. – С. 27-37.

Смелзер Н. Гендерная идентичность и идеалы: мужественность / женственность // Психология семьи: Хрестоматия / Д.Я.Райгородская. – Самара: Издательский Дом БАХРАХ-М, 2002. – С. 352-357.

Солодников В.В. Дети развода // СОЦИС. – 1988. – № 4. – С. 58-62.

Степанова Л.Г. Вариабельность или инвариабельность гендерных ролей: позитивное и негативное воздействие на отношение в семье // Журнал практического психолога. – 2005. – № 5. – С. 175-180.

Толстокорова А. Проблеми сімейного виховання: гендерний аспект // Психолог. – 2003. – 10 – 11 березня. – С. 45-48.

Тренінг „Домашнє насильство”: [Для соціальних працівників, представників громадських жіночих організацій] // Шахрай В.М. Технології соціальної роботи: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – С. 317-322.

Турецкая Г.В. Деловая активность женщин и семья // СОЦИС. – 2001. – № 2. – С. 67-73.

Формування у студентів уявлень про сім'ю та сімейні стосунки // Виховна робота зі студентською молоддю: Навчальний посібник / Авт. кол.: Т.Ю.Осипова, І.О.Бартенєва, О.О.Біла та ін.; За заг. ред. Т.Ю.Осипової. – Одеса: Фенікс, 2006. – С. 109-118.

Фурманов И.А. Проявление психологического насилия в супружеских отношениях // Журнал практического психолога. – 2006. – № 6. – С. 27-33.

Харченко Л.Г. Представления о гендерных ролях в современном украинском обществе как фактор формирования современных гендерных стереотипов // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2005. – № 4. – С. 57-61.

Шаповалов В.Ф. Особенности российской сексуальной культуры: [Семья и брак в России] // Общественные науки и современность. – 2007. – № 2. – С. 163-172.

Юнг К. Брак как психологическое отношение // Психология и психоанализ любви: Хрестоматия. – Самара: Издательский Дом БАХРАХ-М, 2002. – С. 617-631. – (Психология семейных отношений).

Спорт та гендерні відмінності

Андреева О.В. Програмування фізкультурно-оздоровчих занять дівчат 12–13 років: Автореферат дис. – К., 2002. – 20 с.

Базильчук О.В. Індивідуалізація системи фізичної підготовки кваліфікованих гандболісток: Автореферат дис... кандидата наук з фізичного виховання і спорту. – Львів, 2004. – 23 с.

Вознюк Т.В. Оптимізація тренувального процесу кваліфікованих баскетболісток засобами швидко-силової спрямованості на передзмагальному етапі підготовки: Автореферат дис... кандидата наук з фізичного виховання і спорту: 24.00.01. – Львів, 2006. – 20 с.

Гасюк І.Л. Програмування оздоровчої спрямованості уроків фізичної культури для дівчат 11–14 років різних соматотипів: Автореферат дис... кандидата наук з фізичного виховання і спорту. – Львів, 2003. – 23 с.

Єршова Л.М. Розвиток жіночої освіти на Волині (кінець XVIII – поч. XX ст.): Автореферат дис... кандидата педагогічних наук. – К., 2002. – 20 с.

Завадич В.М. Формування культури рухів у дівчат старших класів: (на матеріалі уроків ритмічної гімнастики): Автореферат. – Луганськ: Б. в., 1997. – 22 с.

Козіна Ж.Л. Ефективність застосування суб'єктивного методу регуляції фізичних навантажень в жіночому баскетболі: Автореферат дис... кандидата наук з фізичного виховання і спорту. – Х., 2003. – 23 с.

Крефф А.Ф., Каню М.Ф. Женщина и спорт: Пер. з франц. – М.: ФиС, 1986. – 143 с.

Кривенко А.П. Ефективність комплексного застосування вправ з різним рівнем гравітаційного навантаження у фізичному вихованні студенток: Автореферат дис... кандидата наук з фізичного виховання і спорту: 24.00.02 / Харківська державна академія фізичної культури. – Харків, 2007. – 20 с.

Ніколаєв С.Ю. Оптимізація рухової активності студенток залежно від психофізичних особливостей: Автореферат дис... кандидата наук з фізичного виховання і спорту. – Львів, 2004. – 20 с.

Підкопай Д.О. Силова підготовка жінок 19–29 років на основі використання ковзних поверхонь: Автореферат дис. – Львів, 2002. – 18 с.

Похоленчук Ю.Т., Свечникова Н.В. Современный женский спорт. – К.: Здоров'я, 1987. – 189 с.

Ріпак М.О. Організаційно-методичні аспекти оптимізації фізичної активності жінок-учителів 36–55 років: Автореферат дис... кандидата наук з фізичного виховання і спорту: 24.00.02. – Львів, 2006. – 23 с.

Романенко В.В. Вплив різних режимів рухової активності на фізичний стан студенток вищих навчальних закладів гуманітарного профілю: Автореферат дис... кандидата наук з фізичного виховання і спорту. – Львів, 2003. – 26 с.

Серебрянская К.О. Формування особистісного фактору змагальної надійності висококваліфікованих гімнасток: Автореферат дис... кандидата наук з фізичного виховання і спорту. – Х., 2004. – 20 с.

Степанова І.В. Засоби степ-аеробіки в системі урочних занять з фізичної культури дівчат 13–14 років: Автореферат дис... кандидата наук з фізичного виховання і спорту: 24.00.02 / Львівський державний університет фізичної культури. – Львів, 2007. – 20 с.

Суворова Т.І. Система контролю фізичного стану дівчат 11–17 років у процесі фізичного виховання: Автореферат дис... кандидата наук з фіз. виховання і спорту. – Львів, 2003. – 20 с.

Фалькова Н.І. Фізична підготовка студенток економічних спеціальностей з урахуванням їх морфофункціональних особливостей: Автореферат дис... кандидата наук з фізичного виховання і спорту. – К., 2002. – 19 с.

Фанигіна О.Ю. Корекція фізичної підготовленості студенток вузу в процесі занять оздоровчими видами плавання: Автореферат дис... кандидата наук з фізичного виховання і спорту. – К., 2005. – 19 с.

Фролова В.О. Навчання жінок самообороні в умовах сучасності: Магістерська робота. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2007. – 95 с.

Цимбалюк Ж.О. Вплив основних властивостей нервової системи на розвиток тактичного мислення юних баскетболісток: Автореферат дис... кандидата наук з фізичного виховання і спорту. – Х., 2003. – 23 с.

Шельчук Н.О. Психофізична підготовка спортсменок 12–14 років у художній гімнастиці: Автореферат дис... кандидата наук з фізичного виховання і спорту: 24.00.01. – Львів, 2005. – 20 с.

Шельчук Н.О. Фізична підготовка спортсменок 12–14 років у художній гімнастиці: Автореферат дис... кандидата наук з фізичного виховання і спорту. – Львів, 2004. – 24 с.

***

Арсеенко Е.А. Повышение эффективности учебно-тренировочного процесса юных гимнасток с использованием методов саморегуляции // Теория и практика физической культуры. – 2007. – № 9. – С. 11-14.

Багаєва С. Спортсменка, активістка, керівник...: [Про начальника відділу у справах сім'ї молоді та спорту, сильну і водночас привабливу жінку з активною життєвою позицією, люблячу дружину та матір, а ще – майстера спорту з дзюдо Віру Мотречко] // Суми і сумчани. – 2007. – № 36, 7 вересня. – С. 16.

Балахничев В.В. Отбор и подготовка в легкой атлетике с позиции полового диморфизма / В.В.Балахничев, Е.П.Врублевский, О.М.Мирзоев // Теория и практика физической культуры. – 2007. – № 4. – С. 11-15.

Беляева Д.А. Методика коррекции избыточной массы тела у студенток // Теория и практика физической культуры. – 2007. – № 9. – С. 61-62.

Брикуля Л.О., Кудренко А.І. Участь жінок в олімпійському русі // Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту школярів та студентів України: Матеріали Всеукраїнської наукової конференції / Ред. кол.: О.Єжова, Т.Лоза, Ю.Лянной. – Суми, 2001. – С. 3-7.

Возрастные и гендерные особенности отношения подростков к спорту / В.Собкин, З.Абросимова, Д.Адамчук, Е.Баранова // Вопросы психологии. – 2005. – № 2. – С. 85-104.

Волков Д. Рукопашная подготовка женщин // Боевое искусство планеты. – 2007. – № 1. – С. 62-65.

Ворожбитова А.Л. Формирование гендерного сознания у будущих специалистов по физической культуре // Теория и практика физической культуры. – 2007. – № 6. – С. 19-21.

Галеева О. Эффективная оздоровительная тренировка мужчин 18–35 лет средствами гидроаэробики / О.Галеева, О.Яковлева // Теория и практика физической культуры. – 2006. – № 1. – С. 43-44.

Головченко О.І., Головченко Т.І. Ретроспективний аналіз спортивних результатів змагань з кросу серед жінок // Теорія та методика фізичного виховання. – 2007. – № 12. – С. 47-52.

Горулев П.С. Управление учебно-тренировочным процессом женщин в тяжелой атлетике / П.С.Горулев, Э.Р.Румянцева // Теория и практика физической культуры. – 2005. – № 2. – С. 29-32.

Граевская Н.Д., Петров И.Б., Беляева Н.И. Некоторые проблемы женского спорта с позиций медицины // Теория и практика физической культуры. – 1987. – № 3. – С. 42-45.

Даценко С.С. Особенности оздоровительной тренировки и оценки уровня игровой подготовленности женщин 30–40 лет на занятиях волейболом // Теория и практика физической культуры. – 2007. – № 5. – С. 74-75.

Зырянова Е.А. Особенности построения рационального питания женщин-спортсменок (энергетическое голодание как причина нарушений женской репродуктивной системы при физических нагрузках) / Е.А.Зырянова, А.В.Смоленский // Теория и практика физической культуры. – 2007. – № 8. – С. 66-68.

Китманов В.А. Адаптация женщин старшего возраста к физическим нагрузкам в комплексных занятиях оздоровительной направленности / В.А.Китманов, А.А.Китманова // Теория и практика физической культуры. – 2007. – № 8. – С. 5.

Кокарев Б.В., Гордейченко О.А. Исследование влияния персональных программ аэробной и силовой направленности на увеличение силовых показателей мальчиков и девочек 10–12 лет // Теория та методика фізичного виховання. – 2007. – № 11. – С. 33-36.

Леонидов А.И. Особенности методики занятий атлетической гимнастикой женщин 30–40 лет в условиях фитнес-центра // Теория и практика физической культуры. – 2007. – № 9. – С. 67-69.

Литвинов Е.Н. Активизация двигательной деятельности девушек на уроке физкультуры // Физическая культура в школе. – 1983. – № 11. – С. 23 – 25.

Михалев А.И. Сила слабого пола // Физическая культура в школе. – 1996. – № 2. – С. 48 – 52.

Нариманов Т. Госин-хо – традиционный комплекс самозащиты для женщин // Боевое искусство планеты. – 2007. – № 1. – С. 16-17.

Никитюк Б.А. Состояние специфических функций женского организма при занятиях спортом // Теория и практика физической культуры. – 1984. – № 3. – С. 19-21.

Особенности физической подготовки военнослужащих женщин // Физическая культура в школе. – 2007. – № 7. – С. 78-80.

Черкашин И.А. Интеграция физического и духовного воспитания юношей, занимающихся восточними единоборствами // Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. – 2007. – № 5. – С. 67-69.

Гендер та релігія

Вагабов М.В. Ислам и женщина. – М.: Мысль, 1968. – 230 с.

Тимченко И.П. Женщина религия, атеизм: [Религиозность женщин Западной Украины]. – К.: Политиздат Украины, 1981. – 151 с.

***

Грачева И.В. Женщина XVII столетия в "Житии протопопа Аввакума": [Старообрядческое движение] // Литература в школе. – 2006. – № 3. – С. 12-15.

Гридковец Л.М. Роль релігійного фактора в розвитку психосексуальної культури сучасної студентської молоді // Практична психологія та соціальна робота. – 2005. – № 11. – С. 72-73.

Гундарова Т. Леся Українка: християнство – екзистенціалізм – фемінізм // Слово і час. – 1996. – № 8/9. – С. 19-28.

Духовний заповіт видатної діячки – матері Терези // Завуч. – № 9, березень. – С. 23.

Луценко Е. Значение христианской традиции для формирования образа женщины // Теория и история феминизма / З.Баблюян, Т.Булавина, И.Жеребкина, Т.Журженко, Е.Карпенко, Е.Луценко, В.Старовойт, М.Прокопенко, М.Шаповаленко, Н.Шелковая; Под ред. И.Жеребкиной. – Х.: Харьковский Центр Гендерных Исследований, Ф-Пресс, 1996. – С. 328-330.

Луценко Е. Модернизация официальной доктрины христианства по женскому вопросу // Теория и история феминизма / З.Баблюян, Т.Булавина, И.Жеребкина, Т.Журженко, Е.Карпенко, Е.Луценко, В.Старовойт, М.Прокопенко, М.Шаповаленко, Н.Шелковая; Под ред. И.Жеребкиной. – Х.: Харьковский Центр Гендерных Исследований, Ф-Пресс, 1996. – С. 332-333.

Луценко Е. Развитие учений о женщине в христианстве // Теория и история феминизма / З.Баблюян, Т.Булавина, И.Жеребкина, Т.Журженко, Е.Карпенко, Е.Луценко, В.Старовойт, М.Прокопенко, М.Шаповаленко, Н.Шелковая; Под ред. И.Жеребкиной. – Х.: Харьковский Центр Гендерных Исследований, Ф-Пресс, 1996. – С. 326-328.

Луценко Е. Роль християнства в формуванні представлень о жінці. Апостол Павел о жінці // Теорія і історія фемінізму / З.Баблюян, Т.Булавіна, І.Жеребкіна, Т.Журженко, Е.Карпенко, Е.Луценко, В.Старовойт, М.Прокопенко, М.Шаповаленко, Н.Шелкова; Под ред. І.Жеребкіної. – Х.: Харківський Центр Гендерних Исследований, Ф-Пресс, 1996. – С. 324-326.

Луценко Е. Связь культа Девы Марии с возвеличиванием женщины // Теория и история феминизма / З.Баблюян, Т.Булавіна, І.Жеребкіна, Т.Журженко, Е.Карпенко, Е.Луценко, В.Старовойт, М.Прокопенко, М.Шаповаленко, Н.Шелкова; Под ред. І.Жеребкіної. – Х.: Харківський Центр Гендерних Исследований, Ф-Пресс, 1996. – С. 333-334.

Луценко Е.А. Женские образы в религиозных системах и мифологии древнего Востока как отражение, „матриархальных представлений” // Вісник Харківського державного університету: Філософсько-етичні проблеми культури. – Харків – Суми, 1998. – № 400. – С. 35-41.

Попова О.Д. Психологический климат в женских епархиальных училищах середины XIX – начала XX ст./ // Педагогика. – 2005. – № 2. – С. 62-67.

Рубчак М. Християнська Богородиця чи Березина?: Фемінізм на противагу вічно жіночому // Філософська думка. – 2000. – № 1. – С. 110-127.

Степанянц М. Образ женщины в религиозном сознании: прошлое, настоящее, будущее // Общественные науки и современность. – 1993. – № 9. – С. 177-184.

Суковата В. Гендер і релігія: [Феміністська теологія та гендерний аналіз православ'я, ісламу та юдаїзму] // Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. – К.: Видавництво „К.І.С.”, 2004. – С. 385-425.

Суковатая В.А. Феминистская теология и гендерные исследования в религии: перспективы новой духовности // Общественные науки и современность. – 2003. – № 4. – С. 183-192.

Фахрутдинова, Н. Мусульманки в жизни и политике: [Женщина в Исламе] / Н.Фахрутдинова // Азия и Африка сегодня. – 2007. – № 12. – С. 54-58.

Чмелик Р. Християнські засади української сім'ї: [Чоловік та жінка в сім'ї. Друга половина XIX – початок XX сторіччя] // Народна творчість та етнографія. – 1995. – № 1. – С. 6-11.

Шелковая Н. Выдающиеся женщины в религии // Теория и история феминизма / З.Баблюян, Т.Булавина, И.Жеребкина, Т.Журженко, Е.Карпенко, Е.Луценко, В.Старовойт, М.Прокопенко, М.Шаповаленко, Н.Шелковая; Под ред. И.Жеребкиной. – Х.: Харьковский Центр Гендерных Исследований, Ф-Пресс, 1996. – С. 316-321.

Шелковая Н. Женщина и женское начало в христианстве // Теория и история феминизма / З.Баблюян, Т.Булавина, И.Жеребкина, Т.Журженко, Е.Карпенко, Е.Луценко, В.Старовойт, М.Прокопенко, М.Шаповаленко, Н.Шелковая; Под ред. И.Жеребкиной. – Х.: Харьковский Центр Гендерных Исследований, Ф-Пресс, 1996. – С. 310-166.

Шелковая Н. Идея женского начала в даосизме // Теория и история феминизма / З.Баблюян, Т.Булавина, И.Жеребкина, Т.Журженко, Е.Карпенко, Е.Луценко, В.Старовойт, М.Прокопенко, М.Шаповаленко, Н.Шелковая; Под ред. И.Жеребкиной. – Х.: Харьковский Центр Гендерных Исследований, Ф-Пресс, 1996. – С. 302.

Шелковая Н. Интерпретация женского начала в иудаизме // Теория и история феминизма / З.Баблюян, Т.Булавина, И.Жеребкина, Т.Журженко, Е.Карпенко, Е.Луценко, В.Старовойт, М.Прокопенко, М.Шаповаленко, Н.Шелковая; Под ред. И.Жеребкиной. – Х.: Харьковский Центр Гендерных Исследований, Ф-Пресс, 1996. – С. 304-307.

Шелковая Н. Шиваизм // Теория и история феминизма / З.Баблюян, Т.Булавина, И.Жеребкина, Т.Журженко, Е.Карпенко, Е.Луценко, В.Старовойт, М.Прокопенко, М.Шаповаленко, Н.Шелковая; Под ред. И.Жеребкиной. – Х.: Харьковский Центр Гендерных Исследований, Ф-Пресс, 1996. – С. 309-310.

Психологія та психосоціальні дослідження гендерних відмінностей

Говорун Т.В. Стать та сексуальність: Навчальний посібник / Т.В.Говорун, О.М.Кікінеджі. – Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 1999. – 383 с.

Кон И.С. Введение в сексологию: Учебное пособие. – М.: Олимп, Инфра. – М., 1999. – 288 с.

Левчук Л. Психоданаліз: історія, теорія, мистецька практика: Навчальний посібник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів. – К.: Либідь, 2002. – 256 с.

Психологія статі: Гендерний та психосексуальний розвиток людини: Навчальна програма з курсу для спец. "Психологія" та "Соціальна педагогіка" освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра та спеціаліста. – Тернопіль: ТДПУ, 2001. – 48 с.

Сексопатологія: Справочник / Г.С.Васильченко и др. – М.: Медицина, 1990. – 576 с.

Собчик Л.Н. Диагностика психологической совместимости. Еще раз про любовь: (Психолог о любви, о семье, о детях). – СПб.: „Речь”, 2002. – 80 с.

Тайсон Р., Тайсон Ф. Психоданалитические теории развития: Пер. с англ. – Екатеринбург: Деловая книга, 1998. – 528 с.

Фрейд З. Очерки по психологии сексуальности: Пер.с нем. – 2-е изд. – Минск: ООО"Попурри", 1997. – 479 с.

Хорни К. Самоанализ: Психология женщины; Новые пути в психоданализе: Пер. с англ. – СПб.: Питер, 2002. – 473 с. – (Мастера психологии).

Шевченко Л.О. Дослідження особистісних особливостей жінок-злочинниць: Автореферат дис... на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук: 19.00.01. – Харків, 1996. – 23 с.

***

Адашинская Г.А., Мейзеров Е.Е., Ениколопов С.Н. Различия в восприятии боли мужчинами и женщинами // Психологический журнал. – 2007. – № 6. – С. 82-90.

Алешина Ю.Е. Волович А.С. Проблемы усвоения ролей мужчины и женщины // Вопросы психологии – 1991. – № 4. – С. 5-9.

Алпатов В. Женщины говорят иначе: [Архаичное разделение языка на мужской и женский] // Наука и жизнь. – 2006. – № 8. – С. 98-101.

Безпальча Р.Ф. Форми і методи допомоги жінкам в ув'язненні та після виходу із місць позбавлення волі: Ч. 2 // Соціальний працівник. – 2006. – № 19, жовтень. – С. 2-23.

Бойко О.В. Гендерные аспекты психического здоровья // Вопросы психологии. – 2005. – № 1. – С. 110-116.

Васютинський В.О. Джерела психологічної статі // Психолог. – 2003. – № 33, вересень. – С. 1-4.

Визгина А.В., Пантилеев С.Р. Проявление личностных особенностей в самоописаниях мужчин и женщин // Вопросы психологии. – 2001. – № 3. – С. 91-100.

Виноградова Т.В., Семенов В.В. Сравнительное исследование познавательных процессов у мужчин и женщин: роль биологических факторов // Вопросы психологии. – 1993. – № 2. – С. 63-71.

Гендерна ідентичність особистості // Москаленко В.В. Соціальна психологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – С. 352-365.

Гендерні стереотипи // Гендерна педагогіка: Хрестоматія: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. В.Гайденко. – Суми: Університетська книга, 2006. – С. 191-204.

Гиллен К., Мюнцер С. Различия между мужчинами и женщинами в суждениях об изнасиловании // Журнал практикующего психолога. – 1998. – № 4. – С. 127-137.

Говорун Т.В. Психічні та поведінкові розлади: гендерний аспект // Журнал практикующего психолога. – 2002. – № 8. – С. 87-95.

Грошев И.В. Аномальная психология: Пол, психика и заболевания // Журнал практикующего психолога. – 2005. – № 1. – С. 18-48.

Губанова О. Особистість гвалтівника: щодо статі злочинця: [Юридична психологія] // Право України. – 2007. – № 6. – С. 122-125.

Єрмоленко В.О. Психологія жіночої освіти та деякі вітчизняні й зарубіжні методичні рекомендації минулих століть // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Ред. кол.: В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2002. – Вип. 27. – С. 110-114.

Этинген Л.Е. Головной мозг мужчины и женщины. Так ли они одинаковы? // Человек. – 2007. – № 2. – С. 162-173.

Завгородня О. До проблеми психологічного змісту фемінності та маскулінності // Освіта і управління. – 2002. – № 4. – С. 87-98.

Завгородня О. Фемінне та маскулінне у психології художньо обдарованої особистості постановка проблеми // Психологія і суспільство. – 2001. – № 3. – С. 33-43.

Золотухін Г. Конфліктна суть фемінізму // Безпека життєдіяльності. – 2004. – № 2. – С. 22-26.

Каменская В.Г. Возрастные и гендерные особенности системы психологических защит / В.Г.Каменская, С.В.Зверева // Психологический журнал. – 2005. – Т. 26, № 4. – С. 77-88.

Кленина И. От психологии пола – к гендерным исследованиям в психологии // Вопросы психологии. – 2003. – № 1. – С. 61-79.

Красуля И. Особенности донаучных представлений студентов в области гендерной психологии // Сучасна молодь: крок у майбутнє: Матеріали 1-ої Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів і аспірантів, (18 травня 2005 року, м. Суми) / МОН України; Сумська обласна державна адміністрація; Управління у справах сім'ї та молоді; Управління освіти і науки; СумДПУ ім. А.С.Макаренка; Ред. кол.: В.В.Бугаєнко, О.М.Полякова, О.В.Голубнича. – Суми, 2005. – С. 184-188.

Кузнецова О.Б. Гендерные особенности вегетативных реакций на умственную нагрузку студентов с высоким уровнем физической активности / О.Б.Кузнецова, Н.П.Горбунов // Теория и практика физической культуры. – 2006. – № 11. – С. 47-49.

Луценко О.А. Роль гендерно-нормативних уявлень в теорії та практиці психосоціальної роботи з населенням // Політичні, економічні та психологічні виміри перехідного суспільства: Матеріали II Всеукраїнської наукової конференції 24 – 26 листопада 2003 р. – Суми, 2004. – С. 131-140.

Мазур Л. Сприйняття тілесності та психічне здоров'я особистості // Директор школи. – 2005. – № 37, жовтень. – С. 16-18.

Малес Л.В. Біологічні, психологічні та соціокультурні чинники гендеру // Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. – К.: Видавництво „К.І.С.”, 2004. – С. 109-131.

Минюрова С.А. Представления об отношениях полов у женщин разного социального статуса // Вопросы психологии. – 2005. – № 5. – С. 57-65.

Мозгова Л. Взаємозв'язки шкільного літературознавства і гендерної психології // Дивослово. – 2007. – № 7. – С. 5-8.

Негашева М.А. Психомоторные особенности и пальцевые дермотоглифы как частые аспекты конституции: [О соотношении морфогенетической особенности нервной ткани и дермотоглифических узоров: Гендерный аспект] / М.А.Негашева, А.А.Дубинина // Вопросы психологии. – 2007. – № 3. – С. 127-136.

Озерський І. Девіація психосексуального розвитку як підґрунтя вчинення статевих злочинів // Право України. – 2004. – № 11. – С. 94-97.

Пашина А.Х. Взаимосвязь различных видов насилия в отношении женщин и особенностей их эмоциональной сферы // Психологический журнал. – 2002. – № 6. – С. 98-106.

Петровский А.В. Трехфакторная модель «значимого другого» // Вопросы психологии. – 1991. – № 1. – С. 37-50.

Психологія статево-гендерних відмінностей // Гендерна педагогіка: Хрестоматія: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. В.Гайденко. – Суми: Університетська книга, 2006. – С. 105-130.

Радина Н.К. Об использовании гендерного анализа в психологических исследованиях // Вопросы психологии. – 1999. – № 2. – С. 22-27.

Савкина И. Факторы раздражения: [О восприятии и обсуждении феминистской критики и гендерных исследований в русском контексте] // Новое литературное обозрение. – 2007. – Т. 86, № 4. – С. 207-229.

Сексуальність осіб зі зниженим інтелектом // Сексуальне виховання підлітків та молоді зі зниженим інтелектом / Н.Бастун, С.Лукомська; Рец.: Н.Чепелева, Т.Ілляшенко – К.: Держсоцслужба, 2007. – С. 7-23.

Сильна та слабка стать: міф чи реальність? // Говорун Т.В. Стать та сексуальність: Навчальний посібник / Т.В.Говорун, О.М.Кікінеджи. – Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 1999. – С. 81-204.

Синеокий О. Психологічні проблеми генезису мотивації сексуальної агресії // Психологія і суспільство. – 2005. – № 3. – С. 130-135.

Ставицька Л. Гендерні стереотипи в сучасній мовній свідомості // Дивослово. – 2005. – № 6. – С. 45-50.

Технології соціальної роботи з жінками // Шахрай В.М. Технології соціальної роботи: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – С. 302-316.

Титаренко Т. Поняття „стать” у психології особистості // Психолог. – 2003. – № 6, лютий. – С. 13-15.

Хорни К. Позитивный психоанализ женщины // Теория и история феминизма / З.Баблюян, Т.Булавина, И.Жеребкина, Т.Журженко, Е.Карпенко, Е.Луценко, В.Старовойт, М.Прокопенко, М.Шаповаленко, Н.Шелковая; Под ред. И.Жеребкиной. – Х.: Харьковский Центр Гендерных Исследований, Ф-Пресс, 1996. – С. 234-240.

Шаргородський Ю.М. Психологія статевих відмінностей як актуальний напрям психологічної освіти педагогічних кадрів // Шляхи розвитку та вдосконалення системи післядипломної освіти: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції 24–25 листопада 1994 р. – К., 1995. – Ч. II. – С. 109-110.

Психологічні гендерні особливості та соціалізація статі

Берн Ш. Гендерная психология. – 2-е междунар. изд. – СПб.: Прайм-ЕВРОЗНАК, 2002. – 318с. – (Секреты психологии).

Говорун Т.В. Соціалізація статі як фактор розвитку Я-концепції: Автореферат дисертацій. – К., 2002. – 35 с.

***

Алексеева А.В. Трансформация семейных ролей мужчины и женщины в современном украинском обществе // Журнал практического психолога. – 2005. – № 5. – С. 161-165.

Баталер Д. Гендер как маскарад идентификаций // Теория и история феминизма / З.Баблюян, Т.Булавина, И.Жеребкина, Т.Журженко, Е.Карпенко, Е.Луценко, В.Старовойт, М.Прокопенко, М.Шаповаленко, Н.Шелковая; Под ред. И.Жеребкиной. – Х.: Харьковский Центр Гендерных Исследований, Ф-Пресс, 1996. – С. 250-260.

Бут Л.А. Гендер как источник типологических проявлений неудовлетворенности // Філософські науки: Збірник наукових праць. – Суми, 1998. – С. 65-71.

Бут Л.А. Гендерные типы неудовлетворенности: от быта до макросоциума: // Вестник Харьковского Государственного университета Материалы I-ой Международной междисциплинарной конференции «Быт, Ритуал. Традиция». – Харьков, 1998. – № 407. – С. 154-156.

Васютинський В.О. Владно-підвладні аспекти статевої ролі і гендерної взаємодії // Практична психологія та соціальна робота. – 2006. – № 7. – С. 21-31.

Гендерные различия и социализация // Берн Ш. Гендерная психология. – 2-е международное издание – СПб.: Прайм-ЕВРОЗНАК, 2002. – С. 29-45. – (Секреты психологии).

Гога Н.П. Гендерні стереотипи у сфері керівництва // Гендер: реалії та перспективи в українському суспільстві: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Київ, 11 – 13 грудня 2003 р.). – К.: Фоліант, 2004. – С. 42-47.

Грошев И.С. Гендерная невербальная коммуникация в рекламе // СОЦИС. – 1999. – № 4. – С. 71-78.

Дифференциальная социализация: [Гендерно-ролевая социализация] // Берн Ш. Гендерная психология. – 2-е международ. изд. – СПб.: Прайм-ЕВРОЗНАК, 2002. – С. 45-75. – (Секреты психологии).

Колесов Д. Статева робоча домінанта: [Психологія статі] // Відкритий урок: розробки, технології, досвід. – 2007. – № 11. – С. 47-52.

Лебедева Л.В. Динамичность психологического пола личности как показатель её адаптированности в период социальных трансформаций // Журнал прикладной психологии. – 2006. – № 4. – С. 107-115.

Луценко О.А. Гендер в контексті проблем спілкування // Філософські пошуки. Микола Бердяєв: Філософські проблеми гуманістичного світогляду. – Львів – Одеса, 1999. – С. 114-120.

Мельник Л.П. Психологічна підготовка жінок-менеджерів аграрних формувань в умовах вищого навчального закладу // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Ред. кол.: В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2001. – Вип. 26. – С. 143-147.

Мірошниченко О.М. Психологічні особливості особистісної самоактуалізації ділової жінки у сучасному суспільстві // Практична психологія та соціальна робота. – 2004. – № 9. – С. 56-60.

Надвинична Т. Соціально-психологічні та правові засади гендерної політики // Психологія і суспільство. – 2006. – № 1. – С. 150-152.

Оксамитна С.М. Гендерні ролі та стереотипи: [Узагальнені рольові стереотипи різноманітних видів діяльності чоловіків та жінок] // Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. – К.: Видавництво „К.І.С.”, 2004. – С. 157-181.

Репина Т.А. Анализ теорий полоролевой социализации в современной западной психологии // Вопросы психологии. – 1987. – № 4. – С. 47-52.

Савицька Л. Гендерні стереотипи // Дивослово. – 2005. – № 5. – С. 47-51.

Савіна М.І. Гендерна ментальність українців: історико-психологічний екскурс // Гендер: реалії та перспективи в українському суспільстві: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Київ, 11–13 грудня 2003 р.). – К.: Фоліант, 2004. – С. 26-28.

Соколова Е.Т., Бурлакова Н.С. Связь феномена диффузной гендерной идентичности с когнитивным стилем личности // Вопросы психологии. – 2002. – № 3. – С. 41-51.

Харченко С.В. Особенности общения мужчин и женщин // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 4. – С. 12-16.

Харченко Л.Г. Представления о гендерных ролях в современном украинском обществе как фактор формирования современных гендерных стереотипов // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2005. – № 4. – С. 57-61.

Хвостов А.А. Гендерные особенности организационного поведения // Вопросы психологии. – 2004. – № 3. – С. 29-37.

Якубовская И.А. Гендерная адаптация транссексуалов // Журнал практического психолога. – 2006. – № 6. – С. 48-52.

Взаємовідносини чоловічої та жіночої індивідуальності

Веселовский А. Женщины и старинные теории любви. – М. – СПб.: Интербук, 1990. – 96 с.

Ильин Е.П. Дифференциальная психофизиология мужчины и женщины. – СПб.: Питер, 2002. – 544 с. – (Мастера психологии).

Кернберг О.Ф. Отношения любви: Норма и патология: Пер. с англ. – М.: Независимая фирма "Класс", 2004. – 252 с. – (Б-ка психологии и психотерапии; Вып. 76).

Лабиринты одиночества / Сост., общ. ред. и предисл. Н.Е.Покровского. – М.: Прогресс, 1989. – 624 с.

Лаундес Л. Друзья и любимые: как их найти и как их удержать. – М.: ООО „Добрая книга”, 2002. – 328 с.

Левченко Л.Ю. Проблема самотності: гендерний контекст: Автореферат дис... кандидата філософських наук: 09.00.04 / НПУ ім. М.П.Драгоманова. – К., 2007. – 20 с.

Лоуэн А. Секс, любовь и сердце: психотерапия инфаркта / Пер. с англ. С.Коледа. – М.: Институт Общегуманитарных Исследований, 2004. – 224 с.

Макгро Ф. Спасение отношений: Семь шагов к восстановлению отношений с любимым человеком. – 2-е изд., перераб. – М.: ООО „Добрая книга”, 2002. – 416 с.

Некрасов С.Н., Возилкин Н.В. Жизненные сценарии женщин и сексуальность. – Свердловск: Издательство Уральского университета, 1991. – 168 с.

Пиз А., Пиз Б. Язык взаимоотношений мужчина-женщина: Психологический бестселлер. – М.: ЭКСМО-Пресс, 2000. – 237 с.

Пинт А.А. Люблю – ненавижу. – М.: ИИП, 2002. – 239с. – (Театр близких отношений).

Психология и психоанализ любви: Хрестоматия. – Самара: Издательский Дом БАХРАХ-М, 2002. – 686 с. – (Психология семейных отношений).

Психология счастья / М.Аргейл. – 2-е изд. – СПб.: Питер, 2003. – 271 с.: ил. – (Серия: „Мастера психологии”).

Рогов Е.И. Психология отношений мужчины и женщины. – М.: ВЛАДОС-ПРЕСС, 2002. – 287 с. – (Азбука психологии).

Свядош А.М. Женская сексопатология. – М.: Медицина, 1988. – 176 с.

Фромм А. Способность любить: Пер. с англ. – Екатеринбург: ЛИТУР, 2004. – 384 с.

***

Бойко В.В. Биоэнергетика любви // Психология и психоанализ любви: Хрестоматия. – Самара: Издательский Дом БАХРАХ-М, 2002. – С. 521-596. – (Психология семейных отношений).

Дерій Н. Стаття і сексуальність: психолого-педагогічний погляд // Підручник для директора – 2007. – №12. – С. 36-42.

Женские индивидуальные мифы: анализ конкретных примеров // Некрасов С.Н., Возилкин Н.В. Жизненные сценарии женщин и сексуальность. – Свердловск: Издательство Уральского университета, 1991. – 105-132.

Здравомыслова О. Мужчина: роль, переписанная наново? // Психология и психотерапия семейных конфликтов: Хрестоматия: Учебное пособие по психологическому консультированию для факультетов психологических, медицинских и социальной работы / Ред.-сост. Д.Я.Райгородский. – Самара: Издательский Дом БАХРАХ-М, 2003. – С. 24-30.

Эпштейн М. Эрос цивилизации. Ирония желания и конец истории: [Хитрость желания...] // Вопросы философии. – 2006. – № 10. – С. 55-69.

Йонен В. Психология мужчины // Психология и психоанализ любви: Хрестоматия. – Самара: Издательский Дом БАХРАХ-М, 2002. – С. 49-79. – (Психология семейных отношений).

Качества добродетели: [Роль мужских и женских сторон индивидуальности в самореализации личности] / Материал подготовлен Фондом Н.Шривастава // Наука и религия. – 2007. – № 12. – С. 38-42.

Кебина Н.А. Гендерные аспекты проблемы смысла, их роль в самореализации женщины // Философские науки. – 2006. – № 5. – С. 74-81.

Мальцева К.С. Аналіз репертуару агресивної поведінки чоловіків та жінок // Філософська думка. – 1996. – № 6. – С. 31-42.

Мужские индивидуальные мифы: [Сказки]: Воображаемое и реальность // Некрасов С.Н., Возилкин Н.В. Жизненные сценарии женщин и сексуальность. – Свердловск: Издательство Уральского университета, 1991. – С. 133-139.

Половые различия в развитии суперэго: [Теория развития суперэго у женщин и мужчин] // Р.Тайсон, Ф.Тайсон. Психоаналитические теории развития: Пер. с англ. – Екатеринбург: Деловая книга, 1998. – С. 307-331.

Райзман Е.М. Матрица, гендер и зависть: мужчина в психоаналитической группе // Журнал практического психолога. – 2006. – № 5. – С. 164-176.

Русалов В.М. Пол и темперамент // Психологический журнал. – 1993. – № 6. – С. 55-64.

Самохвалова В.И. О психоэнергетической природе любви // Философские науки. – 2004. – № 10. – С. 30-51.

Смелзер Н.Д. Сексуальные роли и неравенство // Практична психологія та соціальна робота. – 2005. – № 4. – С. 63-67.

Титаренко Т. Психологічна стаття як матриця світобудови: [Чоловіча та жіноча особистість] // Психолог. – 2003. – № 12, березень. – С. 2-5.

Франкенхаузер М., Едман М. Мужчина, женщина и стресс // Наука и жизнь. – 1991. – № 5. – С. 56-61.

Фрейд З. Про особливий тип „вибору об’єкта” чоловіками // Радянська школа. – 1990. – № 9. – С. 38-42.

Фромм Э. Мужчина и женщина // Психология и психоанализ любви: Хрестоматия. – Самара: Издательский Дом БАХРАХ-М, 2002. – С. 3-16. – (Психология семейных отношений).

Хорни К. Недоверие между полами // Психология и психоанализ любви: Хрестоматия. – Самара: Издательский Дом БАХРАХ-М, 2002. – С. 113-124. – (Психология семейных отношений).

Хрипкова А., Колесов Д. Мужчины и женщины: [Об особенностях психологии] // Семья и школа. – 1979. – № 8. – С.35-38.

Цыбур Е.Н. К вопросу о механизмах формирования и формах проявления эмоциональной зависимости в интимных отношениях // Журнал практикующего психолога. – 2002. – № 8. – С. 162-174.

Шапошников Е. Мужчина и женщина – кто умнее? / Е.Шапошников, М.Безруких // Здоровье. – 2007. – № 6. – С. 10-11.

Сімейні стосунки та роль батьківства

Воган Д., Воган П. Как пережить измену / Перевод с английского А.Герасимова. – М.: ЭКСМО-Пресс, ООО Издательство „Яуза”, 2001. – 320 с.

Гамаюнов И.Н. Легко ли быть папой? – М.: Знание, 1978. – 95 с.

Эйдемиллер Э.Г., Юстицкис В. Психология и психотерапия семьи. – СПб.: Питер, 2001. – 656 с.: ил. – (Серия: Золотой фонд психотерапии).

Клауд Г., Таунсенд Дж. Брак: где проходит граница?. – М., 2001. – 352 с.

Маркуша А.М. Книга для сыновей и для пап. – М.: Педагогика, 1990. – 176 с.

Психология и психотерапия семейных конфликтов: Хрестоматия: Учебное пособие по психологическому консультированию для факультетов психологических, медицинских и социальной работы / Ред.-сост. Д.Я.Райгородский. – Самара: Издательский Дом БАХРАХ-М, 2003. – 784 с.

Целуйко В.М. Психология неблагополучной семьи: Книга для педагогов и родителей. – М.: ВЛАДОС-ПРЕСС, 2004. – 272 с.

Юнда И.Ф., Юнда Л.И. Социально-психологические основы и медико-биологические основы семейной жизни: Учебное пособие для вузов. – К.: Вища школа. – 1990. – 239 с.

***

Бабина Ю. Роль отца в воспитании ребенка: [Деловая игра для родителей] // Школьный психолог. – 2007. – № 8, 16-30 апреля. – С. 12-14.

Бич С.Р., Сандин Э.Е., О’Лири К.Д. Модель депрессии на основе супружеской дискордантности // Семейная психотерапия / Сост.: Э.Эйдемиллер, Н.Александрова, В.Юстицкис. – СПб.: Питер, 2000. – С. 242-276.

Борисенко Ю.В. Психология отцовства // Журнал практического психолога. – 2007. – № 1. – С. 1-217. – (Серия: Монографии по психологии семьи; Вып. 3).

Джонс Э. Значение деда в судьбе отдельного человека // Психология детской сексуальности / З.Фрейд, К.Абрахам, К.-Г.Юнг, Э.Джонс, Ш.Ференци; Пер с нем.; Под ред. В.А.Лукова. – СПб.: Союз, 1997. – С. 207-213. – (Психология ребенка).

Калина О.Г. Влияние образа отца на эмоциональное благополучие и полоролевою идентичность подростков / О.Г.Калина, А.Б.Холмогорова // Вопросы психологии. – 2007. – № 1. – С. 15-26.

Калмыкова Е.С. Психологические проблемы первых лет супружеской жизни // Вопросы психологии. – 1983. – № 3. – С. 83-89.

Ковен П., Киндер М. Супружеская дружба // Психология и психотерапия семейных конфликтов: Хрестоматия: Учебное пособие по психологическому консультированию для факультетов психологических, медицинских и социальной работы / Ред.-сост. Д.Я.Райгородский. – Самара: Издательский Дом БАХРАХ-М, 2003. – С. 100-109.

Кратохвил С. Основные типы семейных проблем и их решение // Психология и психотерапия семейных конфликтов: Хрестоматия: Учебное пособие по психологическому консультированию для факультетов психологических, медицинских и социальной работы / Ред.-сост. Д.Я.Райгородский. – Самара: Издательский Дом БАХРАХ-М, 2003. – С. 119-202.

Лук'яненко І.М., Бояну М.Г. Психологічна готовність до материнства // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник. – К., 2003. – Вип. 30. – С. 292-301.

Мінакова К. Основні соціально-педагогічні та психологічні характеристики жінки-жертви домашнього насилля // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2005. – № 2. – С. 43-47.

Соколова О.А., Сергиенко Е.А. Динамика личностных характеристик женщины в период беременности как фактор психического здоровья матери и ребенка // Психологический журнал. – 2007. – № 6. – С. 69-81.

Степанова Л.Г. Вариабельность или инвариабельность гендерных ролей: позитивное и негативное воздействие на отношение в семье // Журнал практического психолога. – 2005. – № 5. – С. 175-180.

Строяновська О.В., Братусь І.В. Особливості підготовки до майбутнього батьківства // Соціальна робота в Україні: теорія і практика: Науково-методичний журнал / Ред. кол.: А.Й.Капська, С.В.Толстоухова, І.М.Пінчук та ін. – К., 2007. – Вип. 1. – С. 81-96.

Тихонова Н.Е. Специфика семейного положения и семейных ролей женщин из бедных слоев городского населения // Общественные науки и современность. – 2003. – № 4. – С. 182-192.

Харламенкова Н.Е. Роль отца в дифференциации гендерной идентичности // Психологический журнал. – 2007. – Т. 28, № 3. – С. 56-64.

Шидакова Ф.М. Психологическая характеристика готовности женщин к материнству / Ф.М.Шидакова, С.М.Баджиева, М.К.Эбзеева // Педагогическое образование и наука. – 2007. – № 5. – С. 82-85.

Штифурак В.С. Психологічна готовність студентської молоді до сімейного життя // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Ред. кол.: В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2002. – Вип. 27. – С. 257-268.

Юнг К. Брак как психологическое отношение // Психология и психоанализ любви: Хрестоматия. – Самара: Издательский Дом БАХРАХ-М, 2002. –С. 617-631. – (Психология семейных отношений).

Юнг К.-Г. Значение отца в судьбе отдельного человека // Психология детской сексуальности / З.Фрейд, К.Абрахам, К.-Г.Юнг, Э.Джонс, Ш.Ференци; Пер с нем.; Под ред. В.А.Лукова. – СПб.: Союз, 1997. – С. 185-206. – (Психология ребенка).

Янк К. Опасность ранних сексуальных отношений для психического развития и будущей жизни в браке // Вопросы психологии. – 2006. – № 4. – С. 160-163.

Психологічний розвиток дітей та молоді: гендерний аспект

Гаркавенко З.О. Гендерні особливості формування суб'єктивного образу учасників політичної взаємодії у молоді (на матеріалах політичної реклами): Автореферат дис... кандидата психологічних наук: 19.00.05. – К., 2006. – 18 с.

Еникеева Д.Д. Практическая психология для мальчиков или как стать настоящим мужчиной. – М.: АСТ – Пресс книга, 2001. – 318 с. – (Практическая психология).

Исаев Д.Н., Каган В.Е. Половое воспитание детей: Медико-психологические аспекты. – Л.: Медицина, 1988. – 160 с.

Исаев Д.Н., Каган В.Е. Половое воспитание и психология пола у детей. – М.: Медицина, 1980. – 182 с.

Кон И.С. Подростковая сексуальность на пороге XXI века: Социально-педагогический анализ. – Дубна: Феникс +, 2001. – 208 с.

Мельничук І.В. Генеза емоційних особливостей у дітей різного віку та статі: Автореферат дис... кандидата психологічних наук. – Х., 2003. – 17 с.

Психология детской сексуальности / З.Фрейд, К.Абрахам, К.-Г.Юнг, Э.Джонс, Ш.Ференци; Пер с нем.; Под ред. В.А.Лукова. – СПб.: Союз, 1997. – 223 с. – (Психология ребенка).

Разумихина Г.П. Семейные тайны любви для подростков. – Ростов н/Д.: Феникс, 2004. – 448 с. – (Серия: Психологический практикум).

***

Абраменкова В.В. Половая дифференциация и межличностные отношения в детской группе // Вопросы психологии. – 1987. – № 5. – С. 70-77.

Барбараш Н.А. Гендерные аспекты изменений творческих и эмоциональных параметров у лиц юношеского возраста в течении индивидуального года / Н.А.Барбараш, Н.П.Тарасенко, М.В.Чичиленко // Валеология. – 2004. – № 4. – С. 86-88.

Варга А. А ведь хорошая девочка...: [Об особенностях психологии развития подростка] // Семья и школа. – 1988. – № 4. – С. 36-38.

Возрастные и гендерные особенности отношения подростков к спорту / В.Собкин, З.Абросимова, Д.Адамчук, Е.Баранова // Вопросы психологии. – 2005. – № 2. – С. 85-104.

Воскобойнік Ж. Кохання як цінність та форма взаємовідносин в настановах студентської молоді // Сучасна молодь: крок у майбутнє: Матеріали 1-ої Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів і аспірантів, (18 травня 2005 року, м. Суми) / МОН України; Сумська обласна державна адміністрація; Управління у справах сім'ї та молоді; Управління освіти і науки; СумДПУ ім. А.С.Макаренка; Ред. кол.: В.В.Бугаєнко, О.М.Полякова, О.В.Голубнича. – Суми, 2005. – С. 178-180.

Гурлева Т. Дівчинка – підліток у дорослому світі // Психолог. – 2003. – 10-11 березня. – С. 1-43.

Єгорова М.С., Шляхта Н.Ф. Половые различия в структуре свойств внимания у подростков // Новые исследования в психологии. – 1987. – Вып. 2(37). – С. 33-36.

Заиграева Н.В. Гендерная социализация и полоролевые представления подростков с интеллектуальной недостаточностью / Н.В.Заиграева, И.А.Коробейников // Дефектология. – 2007. – № 2. – С. 15-24.

Іваненко А. Гендерні стереотипи в установах підлітків по відношенню до домашнього насилля // Сучасна молодь: крок у майбутнє: Матеріали 1-ої Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів і аспірантів, (18 травня 2005 року, м. Суми) / МОН України; Сумська обласна державна адміністрація; Управління у справах сім'ї та молоді; Управління освіти і науки; СумДПУ ім. А.С.Макаренка; Ред. кол.: В.В.Бугаєнко, О.М.Полякова, О.В.Голубнича. – Суми, 2005. – С. 171-174.

Івченкова Н.П., Ефимова А.В., Аккузина О.П. Установки подростков по отношению к началу половой жизни // Вопросы психологии. – 2001. – № 3. – С. 49-57.

Каган В.Е. Стереотипы мужественности-женственности и образ „Я” у подростков // Вопросы психологии. – 1989. – № 3. – С. 17-20.

Кайли Д. О мальчиках, которые отказываются взрослеть // Психология и психотерапия семейных конфликтов: Хрестоматия: Учебное пособие по психологическому консультированию для факультетов психологических, медицинских и социальной работы / Ред.-сост. Д.Я.Райгородский. – Самара: Издательский Дом БАХРАХ-М, 2003. – С. 31-40.

Кікінежді О. Чи підвладна психологія молодшого школяра гендерним (статевим) стереотипам? // Початкова школа. – 2005. – № 11. – С. 57-61; № 12. – С. 48-52.

Когнитивные и эмоциональные аспекты гендерных установок у детей 3–7 лет // Вопросы психологии. – 2000. – № 2. – С. 65-69.

Колесов Д. Хлопчики та дівчинки: психологічні розходження // Відкритий урок: розробки, технології, досвід. – 2007. – № 9. – С. 37-44.

Кочерга О. Психофізіологічні особливості діяльності дівчаток і хлопчиків: [Чому дівчатка і хлопчики сприймають світ по-різному] // Початкова школа. – 2006. – № 12. – С. 8-12.

Кочерга О. Такі різні дівчатка й хлопчики // Психолог. – 2002. – 2 січня. – С. 5.

Криштоп Г. Вивчення ціннісних орієнтацій в розумінні особистого щастя юнаками і дівчатами // Сучасна молодь: крок у майбутнє: Матеріали 1-ої Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів і аспірантів, (18 травня 2005 року, м. Суми) / МОН України; Сумська обласна державна адміністрація; Управління у справах сім'ї та молоді; Управління освіти і науки; СумДПУ ім. А.С.Макаренка; Ред. кол.: В.В.Бугаєнко, О.М.Полякова, О.В.Голубнича. – Суми, 2005. – С. 204-208.

Луценко О.А. Гендерний аналіз конструктів буденної свідомості сучасної молоді // Філософсько-антропологічні студії, 2001. – Київ: Стилос, 2001. – С. 117-128. – (Спецвипуск інституту філософії НАН України).

Масагутов Р.М. Гендерные различия в проявлениях аутоагрессии у подростков // Вопросы психологии. – 2003. – № 3. – С. 35-42.

Ореховська Н. Сучасна жінка: яка вона?: Тренінгове заняття для дівчат-старших підлітків // Психолог. – 2006. – № 8, лютий. – С. 30-32.

Плавник О. Гендерне виховання у підлітковому віці // Психолог. – 2003. – № 34, вересень. – С. 11-15.

Радина Н.К. Возрастные и социокультурные аспекты гендерной социализации подростков / Н.К.Радина, Е.Ю.Терешенкова // Вопросы психологии. – 2006. – № 5. – С. 49-59.

Романов И.В. Особенности половой идентичности подростков // Вопросы психологии. – 1997. – № 4. – С. 39-48.

Рушельницкая О. Ампула и роли: [Взаимоотношения между мальчиками и девочками 10–12 лет] // Семья и школа. – 1998. – № 1. – С. 9-12.

Савіна М.І. Статеврольова ідентифікація дитини // Соціальний працівник. – 2006. – № 23, грудень. – С. 3-13.

Семенова Л.Є. Гендерний аналіз стратегії і тактики притязань у дітей старшого дошкільного віку // Вопросы психологии. – 2002. – № 6. – С. 23-32.

Собкин В.С. Социально-психологические особенности переживания сексуального опыта в подростковом возрасте / В.С.Собкин, Е.В.Барабанова // Вопросы психологии. – 2006. – № 3. – С. 55-67.

Турищева Л.В. Учителів про психологію підлітка та юнака: [Гендерні особливості у стосунках між хлопчиками і дівчатками у підлітковому віці] // Історія та правознавство. – 2007. – № 25. – С. 13-15.

Федько В.П. Гендерні особливості агресивної поведінки в юнацькому віці // Магістр: Матеріали наукової конференції „Наукові пошуки молодих учених” / Ред. кол.: В.В.Бугаєнко, О.Г.Козлова, А.А.Сбруєва, М.О.Лазарєв, О.В.Перетятко, В.І.Кочубей, І.І.Гавриленко, І.В.Галімова, Т.В.Білоус – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2007. – С. 251-254.

Образ чоловіка та жінки в літературі та мистецтві

Арбатова М. Меня зовут Женщина. – М.: ЗАО ЭКСМО-ПРЕСС, 2000. – 464 с.

Амельченко В.П. Багатогранність чоловічої постаті у творчій спадщині Марка Вовчка: Дипломна робота. – Суми: СумДПУ, 2003. – 80 с.

Баруздин С. Повторение пройденного: Повесть о женщинах. – М., 1972.

Бизе Ж. Кармен: Опера в 4-х действиях: Либретто / Ред. Э.Гиро. – М.: Музыка, 1981. – 406 с.

Бирюков Н. Чайка: Роман. – М.: Воениздат, 1970.

Бусленко О.В. Жінки в житті та творчості І.В.Гете: Дипломна робота. – Суми, 2004. – 130 с.

Веклич О.О. Творчість Л.Українки і О.Кобилянської та український фемінізм: Дипломна робота. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 1999. – 199 с.

Велембовская И.А. Женщины: Повести и рассказы. – М.: Советский писатель, 1971. – 311 с.

Гайденок В.О. Феміністська епістемологія як постнекласичний феномен: Автореферат. – К.: КНУ, 2000. – 18 с.

Грин А.С. Алые паруса. – К.: Веселка, 1989. – 366 с.

Грин А.С. Бегущая по волнам: Рассказы, роман. – Одесса: Маяк, 1991. – 224 с.

Гулак-Артемовский С. Дует Оксани і Андрія: З другої дії опери „Запорожець за Дунаєм”. – К.: Музична Україна, 1986. – 10 с.

Дівчина з легенди – Маруся Чурай. – К.: Дніпро, 1967. – 118 с.

Дюма А. Графиня де Монсоро: Роман. – Х.: Прапор, 1992. – 799 с.

Дюма А. Графиня де Солбсери. – Изабелла Баварская. – М.: Дайджест, 1992. – 464 с.

Дюма А. Дама с камелиями: Роман. – Воронеж, 1992. – 176 с.

Дюма А. Женская война: Роман / Перевод с франц. – Х.: Прапор, 1991. – 415 с.

Дюма А. Королева Марго: Роман. – К.: Радуга, 1992. – 559 с.

Дюма А. Предание о графине Берте. – М.: Инфоарт / Наука, 1991. – 64 с.

Женунка І.С. Жіночі образи в трагедіях В.Шекспіра: Дипломна робота. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2005. – 53 с.

Закруткин В.Л. Матеръ человеческая: Повесть. – М.: Молодая гвардия, 1979. – 157 с.

Єфремова Ю.В. Феміністична діяльність Наталі Кобринської та гендерна проблематика її творів: Дипломна робота. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2004. – 50 с.

Кармона М. Мария Медичи: Пер. с франц. / М.Кармона. – Ростов-н/Д.: Феникс, 1998. – 445 с. – (След в истории).

Катаев И.Е. Эй, королева!: Комическая опера: Клавир. – М.: Советский композитор, 1986. – 280 с.

Катерина Измайлова: Оперное либретто / Д.Шостакович; Ред. И.Уварова. – М.: Музыка, 1975. – 87 с.

Король Т.М. Жінка як особистість у творчості О.Кобилянської: Дипломна робота. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2001. – 55 с.

Кашук Н.М. Поєднання просвітницького дидактизму, етнореалізму та сентименталізму в повісті Григорія Квітки-Основ'яненка "Маруся": Дипломна робота / Н.М.Кашук. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2004. – 61 с.

Коллинз У. Женщина в белом: Роман / Перевод с англ. – М.: Детская литература, 1989. – 669 с. – (Библиотека приключений научной фантастики).

Кос-Анатольский А.И. Ория: Балет на три дії: Лібрето / О.Геранович. – М.: Музична Україна, 1975. – 37 с.

Лезина И. Материнський празник: Рассказ. – Х.: Прапор, 1976. – 112 с.

Леонтович В.П. Жінки в житті й творчості Джона Голсуорсі: Дипломна робота. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2002. – 103 с.

Лисенко М.В. Наталка Полтавка: Опера: Лібрето. – К.: Музична Україна, 1980. – 106 с.

Лукив М. Мелодии для мамы и любимой: Стихи / Перевод с укр. – М.: Советский писатель, 1991. – 160 с.

Моцарт В.А. Дон Жуан, или наказанный распутник: Опера в 2-х действиях. – М.: Музыка, 1983. – 382 с.

Оленко П.С. Образ Мойсея у світовій літературі: Дипломна робота. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2002. – 130 с.

Падафей О.В. Аристократизм жіночої душі у творчості Ольги Кобилянської: Дипломна робота. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2006. – 70 с.

Петренко В.О. Образ Прометея в зарубіжній та українській літературі: Дипломна робота. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2006. – 74 с.

Прокофьев С.С. Ромео и Джульетта: Балет: Клавир. – М.: Музыка, 1982. – 160 с.

Пуччини Д. Турандот: Лирическая драма в 3-х действиях: Либретто / Пер. В.Быкова. – Л.: Музыка, 1980. – 448 с.

Раздимахо О.В. Своєрідність зображення жіночої долі в романах Г.Флобера, Т.Драйзера, О.Кобилянської: Дипломна робота. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2003. – 62 с.

Римський-Корсаков Н. Снегурочка: Опера в 4-х действиях с прологом по сказке А.Островского. – М.: Музыка, 1988. – 416 с.

Римский-Корсаков Н. Царская невеста: Опера в 4-х действиях: Либретто Н.Римского-Корсакова и И.Тюленева по одноименной драме Л.Мея. – М.: Музыка, 1980. – 270 с.

Радченко Л.М. Жінки в житті та творчості Д.Байрона: Дипломна робота. – Суми, 2000. – 119 с.

Руслан и Людмила: Оперное либретто / М.И.Глинка; Ред. И.Уварова. – М.: Музыка, 1973. – 64 с.

Рыбников А.Л. Юнона и Авось: Клавир. – М.: Советский композитор, 1988. – 240 с.

Санд Ж. Графиня Рудольштадт: Роман. – Днепропетровск: Пороги, 1993. – 512 с.

Санд Ж. Индиана. – Валентина: Романы. – Сухуми: Алашара, 1992. – 511 с.

Санд Ж. Она и он: Роман / Перевод с франц. А.Теревниковой. – К.: Глобус, 1992. – 172 с.

Сен-Санс К. Самсон и Далила: Переложение для фортепиано / Ж.Массне Вертер. – М., 1958. – 44 с.

Сичова Т.О. На поклик серця: [Радянська жінка у роки Великої Вітчизняної війни]. – К.: Дніпро, 1985. 364 с.

Сметанская М.И. Проблемы социальной эмансипации и женщины в украинской прозе XIX – нач. XX века: Автореферат дис. – К.: КГПИ, 1987. – 90 с.

Старицкий М. Богдан Хмельницкий: Трилогия: Кн. 1: Перед бурей: Роман / М.Старицкий. – К.: Дніпро, 1991. – 645 с.

Старицкий М. Богдан Хмельницкий: Трилогия: Кн. 2: Буря: Роман / М.Старицкий. – К.: Дніпро, 1991. – 571 с.

Старицкий М. Богдан Хмельницкий: Трилогия: Кн. 3: У пристани: Роман / М.Старицкий. – К.: Дніпро, 1991. – 623 с.

Укрощение строптивой: Оперное либретто / В.Я.Шебалина; Ред. И.Уварова. – М.: Музыка, 1968. – 94 с.

Флобер Г. Госпожа Бовари. – Саламбо: Романы / Перевод с франц. – М.: ЭКСМО-Пресс, 2001. – 638 с.

Хаггарт Г.Р. Клеопатра. – Владычица зари: Романы / Перевод с английского. – М.: Художественная литература, 1991. – 590 с.

Хаггарт Г.Р. Мари: Роман. – Запорожье: Интербук, 1991. – 256 с.

Хаггарт Г.Р. Прекрасная Маргарет. – Клеопатра: Романы. – Краснодар, 1992. – 493 с.

Хмелюк М.Д. Образ жінки в радянській художній літературі. – К., 1959. – 36 с.

Цвейг С. Марія Антуанетта: Магеллан. – К.: Дніпро, 1991. – 592 с.

Цвейг С. Мария Стюарт: Романизованная биография / С.Цвейг. – Харьков: Прапор, 1992. – 336 с.

Цигима, К.І. Рецепція образу Дон Жуана у творах Тірсо де Моліни, Мольєра, Лесі Українки та Бернарда Шоу: Дипломна робота / К.І.Цигима. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2007. – 53 с.

Часник О.А. Зображення нового типу Українки в повісті О.Кобилянської „Людина”: Дипломна робота. – Суми, 2000. – 174 с.

Чернявський М.А. Материне серце: Роман. – К.: Радянський письменник, 1978. – 191 с.

Шкаровська І.І. Сім'я Деревських: [Документальна повість про матір-героїню О.А.Деревську, яка виховала 48 дітей] – К.: Радянська школа, 1976. – 124 с.

Щедрин Р.К. Дама с собачкой: Балет в одном действии по мотивам рассказа А.П.Чехова: Либретто В. Левенталья, Р.Щедрина: Клавир. – М.: Советский композитор, 1988. – 46 с.

***

Аврахов Г. Олена Пчілка: барви особистості і феномен духу: [Псевдонім Ольги Драгоманової – Олена Пчілка] // Дзвін. – 1993. – № 10/12. – С. 140-144.

Агеєва В.П. Гендерна літературна теорія і критика: [Інтерпретаційні підходи, гендерний аналіз жіночої літератури та жіночих культурних цінностей] // Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. – К.: Видавництво „К.І.С.”, 2004. – С. 426-445.

Адмони В. Необыкновенная обыкновенность: [О произведении Стефана Цвейга «Мария Антуанетта»] // Звезда. – 1989. – № 10. – С. 136-138.

Алексеев П.П. Категория святости в поэме Н.А.Некрасова «Русские женщины» // Русский язык и литература в учебных заведениях. – 2006. – № 6. – С. 41-45.

Андрева Н.В. «Надо стать сильной. Сильнее себя!»: [Повесть В.Г.Распутина „Дочь Ивана, мать Ивана”] // Уроки литературы. – 2004. – № 9. – С. 11-12.

Бабій В. Жінки, яких він кохав: [Про життя В.Стефаніка] // Київ. – 2005. – № 7/8. – С. 149-164.

Балкарова Ф. Радости вижу истоки...: [Стихи] / Перевод с кабардинского Ю.Нейман // Наш современник. – 1987. – № 3. – С. 3-6.

Берстюк В.Н. Рассказ Виктории Токаревой «Я есть. Ты есть. Он есть»: [Урок-дискуссия в 11 классе] // Литература в школе. – 2007. – № 7. – С. 42-45.

Бехтина Н.Н. «...От любви к женщине родилось все прекрасное на земле...»: Два урока по рассказам М.Горького «Девушка и Смерть», «Старуха Изергиль», «Сторож», «Девочка», «Женщина», «Рождение человека» // Вечерняя средняя школа. – 1990. – № 4. – С. 47-50.

Бигер А. О. „Маленьких женщинах” Луизы Мей Олкотт: [Творчество американской писательницы] // Детская литература. – 1991. – № 2. – С. 64-66.

Біберова Г. Месниця? Зрадниця? Феміністка?: Міф про Клітемнестру в поезії Оксани Забужко // Слово і час. – 2006. – № 6. – С. 53-63.

Білоус Н. Феміністична проблематика прози Ольги Кобилянської // Українська мова і література в школі. – 1999. – № 1. – С. 36-38.

Богуславець Л. Письменник, який звеличував жінку: [Про австрійського письменника Л.Сахер-Мазоха] // Дзвін. – 1993. – № 10/12. – С. 132-138.

Бойко О.В. Трагічна доля жінки-матері у творчості Тараса Шевченка: [Сценарій уроку] // Все для вчителя. – 2006. – № 3/4, лютий. – С. 19-24.

Бондарчук Л., Духота В. Yo tendo un nombre – Don Juan, Y este nombre es sabido por toda Esraya: Ремінісценції образу Дон-Жуана у світовій літературі // Все для вчителя. – 2003. – № 7/8, березень. – С. 73-82.

Булаховська Ю. Ундина: [Міфічна істота жіночої статі, породжена водною стихією. Поема В.А.Жуковського та повість німецького письменника-романтика Фридриха де ля Мотт Фуке] // Зарубіжна література. – 1997. – № 48. – С. 3-4.

Буніч-Ремізов Б. Любов Тристана та Ізольди: [Створення роману про лицаря і королеву за мотивами кельтських народних легенд XII – XIII століть французьким вченим Жозефом Бедье в 1900 р.] // Зарубіжна література. – 1997. – №12. – С. 3-4.

Бусыгина Л.М. Сила духа русской женщины: [Урок по повести В. Закруткина «Матерь человеческая»] // Литература в школе. – 1983. – № 2. – С. 40-43.

Бутенко О. Рідна мати моя: [Вірші для 5–9 класів] // Дивослово. – 1999. – № 4. – С. 27-30.

Бутнікова О. Випробування коханням: [Фауст і Маргарита за Й.-В.Гете „Фауст”] // Зарубіжна література. – 2004. – № 15, квітень. – С. 11-13.

Варлаамов А. Геній пола: [«Борьба за любовь» в дневниках Михаила Пришвина] // Вопросы литературы. – 2001. – № 6, ноябрь-декабрь. – С. 67-104.

Василевська Л. Матері: [Вірші] // Дивослово. – 1999. – № 3. – С. 56.

Вихрист Н.С. Маруся Чурай – "це голос наш. Це пісня. Це душа" : [Виховний захід] / Н.С.Вихрист // Позакласний час. – 2008. – № 1. – С. 32-33.

Вітрук О.В. Образ Богородиці в європейському мистецтві: [Матеріали до інтегрованих уроків. Зарубіжна література та образотворче мистецтво] // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 1998. – № 5. – С. 32.

Владимирова В.М. „Гендеризм” у системі філософсько-естетичних поглядів Пантелеймона Куліша // Філологічні науки: Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ, 2003. – С. 73-79.

Вовк Т. «Я люблю – и, значит, я живу!»: [Сценарий літературного вечера, посвященого життю і творчості Володимира Высоцького] // Зарубіжна література. – 2006. – № 46, грудень. – С. 28-32.

Волга Л. Історія: мости єднання: [Презентація у Стамбулі історичного роману Павла Загребельного "Роксолана"] // Урядовий кур'єр. – 2006. – № 102, 2 червня. – С. 8-9.

Волохова К. "Мы песня, догнавшая ветер": [Райнер Марія Рільке, Марина Цветаєва, Борис Пастернак] // Наука и религия. – 2001. – № 3. – С. 18-19.

Гаврилюк О. Тема духовного розкріпачення жінки у творчості Ольги Кобилянської: [На матеріалі повістей "Людина" і "Царівна"] // Дивослово. – 2006. – № 4. – С. 15-18.

Гаевская Н.М. «Давайте, люди, никогда об этом не забудем»: [Образ женщины в произведениях советских поэтов периода Великой Отечественной войны] // Русский язык и литература в средних учебных заведениях УССР. – 1985. – № 3. – С. 29-31.

Гендерні стереотипи в дошкільній дитячій літературі: російські казки // Гендерна педагогіка: Хрестоматія: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. В.Гайденко. – Суми: Університетська книга, 2006. – С. 204-256.

Герштейн Э. А.Ахматова и Л.Гумилёв: размышления свидетеля // Знамя. – 1995. – № 9. – С. 133-179.

Гладышева Л.А. „Ярославна рано плачет...” // Русская речь. – 1985. – № 6. – С. 71-74.

Глазова-Корриган Е. Брат и сестра в «Тяжелых временах» Диккенса и «Преступления и наказания» Достоевского // Вестник Московского университета. Серия 9: Филология. – 1995. – № 1. – С. 19-24.

Годованець Г.А. „Роксолана” П.Загребельного у вимірі долі та історії // Вивчаємо українську мову та літературу – 2004. – № 31, листопад. – С. 16-19.

Гороховська Н. Славетні жінки України: Усний журнал для учнів 6 – 7 кл. // Шкільний світ. – 2005. – № 39, жовтень. – С. 23-24.

Горшельова Т.А. Вивчення роману Кабо Абе "Жінка в пісках": [Вивчення літератури Японії: Урок-дослідження] // Зарубіжна література в школах України. – 2005. – № 5. – С. 47-49.

Грабовська І. Жіночі історії від Людмили Таран // Сучасність. – 2007. – № 8. – С. 139-149.

Градовський А.В. „Хто з вас без гріха...”: [Деякі аспекти вивчення новели Мопассана „Пампушка”] // Зарубіжна література в навчальних закладах. – 1997. – № 6. – С. 22-29.

Григораш А.М. Н.М.Карамзин и современность: по повести "Бедная Лиза": [К 240-летию со дня рождения Николая Михайловича Карамзина (1766 – 1826)] / А.М.Григораш // Русский язык и литература в учебных заведениях. – 2006. – № 4. – С. 24-28.

Григорій Квітка-Основ'яненко (Григорій Квітка) (1778-1843): „Салдацький патрет”. – „Маруся”. – „Конотопська відьма”: [Критика] // Українська мова та література. – 1998. – № 21/24. – С. 14-15. – (Вкладка).

Грязнова А.Т. „Он стройно жил, он стройно пел...”: [О балладе В.А.Жуковского «Светлана»] // Русский язык в школе. – 2002. – № 2. – С. 51-61.

Гузь О. Тайна женской души: [Философия любви И.Бунина в новелле «Легкое дыхание»] // Зарубіжна література. – 2004. – № 33, вересень. – С. 15-18.

Гундарова Т. Феміністична утопія Лесі Українки // Сучасність. – 1996. – № 5. – С. 89-97.

Гундарова Т. Леся Українка: християнство – екзистенціалізм. – фемінізм // Слово і час. – 1996. – № 8/9. – С. 19-28.

Демська-Будзуляк Л. Гендерна інтерпретація жіночих та чоловічих образів в українській літературі кінця ХІХ – початку ХХ ст. // Слово і час. – 2005. – № 4. – С. 10-17.

Дем'яненко О.М. Образ Мадонни, матері, жінки в італійському живопису епохи Відродження // Зарубіжна література в школах України. – 2007. – № 11. – С. 54-59.

Дзюба І. Кілька зіставлень: [Читаючи Кобилянську. Жіноче питання] // Українська мова та література. – 2003. – № 10, березень. – С. 27-33.

Дігтяр В. Мамина коса: [Вірші про матерів] // Розкажіть онуку. – 2000. – № 3. – С. 9.

Дітькова С.Ю., Черненко С. Що ж є найменням жінки за Шекспіром? // Зарубіжна література в навчальних закладах. – 2001. – № 12. – С. 12-17.

Дороніна Т.О. „Жіноча література” або література для жінок (проблема доцільності відокремлення „жіночої літератури”; жіноча проза як соціокультурний феномен) // Гендерний розвиток у суспільстві: (Конспекти лекцій) / Канадсько-український гендерний фонд; Ред.-упоряд. С.П.Юдіна. – 2-ге вид. – К.: ПЦ "Фоліант", 2005. – С. 331-337.

Дороніна Т.О. Гендерне літературознавство в Україні: досвід вітчизняних гендерних студій // Гендерний розвиток у суспільстві: (Конспекти лекцій) / Канадсько-український гендерний фонд; Ред.-упоряд. С.П.Юдіна. – 2-ге вид. – К.: ПЦ "Фоліант", 2005. – С. 347-349.

Дороніна Т.О. Гендерний напрямок у літературознавстві: теоретико-методологічні основи та практика інтерпретацій // Гендерний розвиток у суспільстві: (Конспекти лекцій) / Канадсько-український гендерний фонд; Ред.-упоряд. С.П.Юдіна. – 2-ге вид. – К.: ПЦ "Фоліант", 2005. – С. 283-352.

Дороніна Т.О. Жанрова типологія творів жіночої пози // Гендерний розвиток у суспільстві: (Конспекти лекцій) / Канадсько-український гендерний фонд; Ред.-упоряд. С.П.Юдіна. – 2-ге вид. – К.: ПЦ "Фоліант", 2005. – С. 337-338.

Дороніна Т.О. Мовні особливості жіночої прози (проблема „жіночої мови”; феміністські дослідження в мовознавстві: вивчення співвідношення мови текстів з екстра-текстовими політичними процесами) // Гендерний розвиток у суспільстві: (Конспекти лекцій) / Канадсько-український гендерний фонд; Ред.-упоряд. С.П.Юдіна. – 2-ге вид. – К.: ПЦ "Фоліант", 2005. – С. 342-346.

Доценко Т.В. Жінки у драмі кохання Тараса Шевченка: [Усний журнал] // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2007. – № 5. – (Вкладка).

Драч И. Вера, Надежда и первая моя любовь: Поэма / И.Драч; Перевод с украинского Л.Смирнова // Наш современник. – 1987. – № 8. – С. 76-82.

Драч И. Чернобыльская Мадонна: Поэма // Радуга. – 1989. – № 1. – С. 62-83.

Дронова Н.Г. «У войны – не женское лицо»: Уроки нравственности по повести Б.Васильева «А зори здесь тихие...» // Русская словесность в школах Украины. – 2006. – № 1. – С. 39-41.

Дубчак С.С. „О море радости безкрає...”: [Образ жінки у світовій поезії] // Зарубіжна література в навчальних закладах. – 1997. – № 9. – С. 32-35.

Дяченко Г.В. Образ батька в українській поезії: [Асоціативне поле назв] // Матеріали наукової конференції за підсумками науково-дослідної і науково-методичної роботи кафедр Сумського державного педагогічного університету ім. А.С.Макаренка у 2006 році / Відповідальний ред. В.В.Бугаєнко; Ред. кол.: Н.І.Кириленко, О.В.Багацька, А.В.Гончаренко, О.В.Мартиненко, М.Ю.Рисіна, Н.М.Радько, М.І.Фалько, М.О.Лянной. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2007. – С. 236-237.

Маркевич Н. Последняя любовь Тютчева: [Урок изучения интимной лирики поэта в 10-м классе] // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. – 2002. – № 2. – С. 28-29.

Жена офицера: [Стихотворение] // Ляпин И. А вечности в запасе нет... – М.: Советский писатель. – 1985. – С. 102-103.

Женщина – Мать, природа, символ красоты...: [Варианты факультативных занятий по поэзии Межелайтиса] // Мадер Р.Д. Уроки-беседы по современной советской поэзии в старших классах – М., 1986. – С. 69-74.

Живіцька І. Жінка в українських та англійських прислів'ях: оцінна характеристика // Мандрівець. – 2006. – № 4. – С. 66-70.

Жикол А. Материк Материнства. – Син: [Вірші] / Переклад з російської А.Жикол // Прапор. – 1985. – № 9. – С. 8-9.

Жила С. "Мистецькі та історичні коментарі у процесі вивчення роману П.Загребельного "Євпраксія" // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. – 2005. – № 6. – С. 2-6.

Жила С. "Трагедія адекватна історії": роман Марії Матіос "Солодка Даруся" та читацька конференція за цим твором // Українська література в загальноосвітній школі. – 2007. – № 3. – С. 6-11.

Жила С. Магнетичні поля суміжних мистецтв у процесі вивчення повісті Богдана Лепкого "Мотря" // Українська література в загальноосвітній школі. – 2006. – № 5, травень. – С. 2-8.

Жінка в прислів'ях і приказках світу // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 1998. – № 9, березень. – С. 1.

Жінки в українській літературі // Українки в історії / За заг. ред. В.Борисенко. – К.: Либідь, 2004. – С. 164- 210.

Загарук О. Ідеологія статі: Урок-семінар у 10-му класі за феміністичними творами Ольги Кобилянської // Українська мова та література. – 2006. – № 39, жовтень. – С. 14-18.

Запорожан Е.П. "А счастье было так возможно, так близко!": [Урок-психологическое исследование характеров литературных героев повести И.С.Тургенева "Ася"] / Е.П.Запорожан // Русская словесность в школах Украины. – 2006. – № 1. – С. 35-38.

Зборовська Н. Феміністичний триптих Євгенії Кононенко в контексті загальноукраїнської проблематики // Слово і час. – 2005. – № 6. – С. 57-67.

Зінгер Е. „Во мне бессмертна память милой...”: [К юбилею А.С.Пушкина] // Вопросы литературы. – 1998. – № 3/4. – С. 121-153.

Злыгостева Н.И. Встань, пробудись, мой сердечный друг!: [Тема женской любви в русской литературе] // Литература в школе. – 1991. – № 4. – С. 13-21.

Зозуля Н.В. Поэтика материнской любви: [Особенности изучения детского фольклора на уроках литературы] // Русская словесность в школах Украины. – 1999. – № 3. – С. 47-49.

Зурабова К. Елена: Наш бестселлер: [О Елене Троянской (Елене Спартанской, Елене Прекрасной) – античной героине] // Наука и религия. – 2007. – № 6. – С. 38-42.

Избранная библиография женщин-прозаиков русского зарубежья (1920 – 1940) // Новое литературное обозрение. – 2007. – Т. 86, № 4. – С. 205-206.

Івасів І. Феміністична критика та ефективність перевазі: [Польська література] // Сучасність. – 2002. – № 1. – С. 75-82.

Ільчук Х. Чи була Ольга Кобилянська феміністкою? // Українська мова та література. – 2005. – № 46, грудень. – С. 14-15.

Ісаєва О.О. „Любов – покірність чи любов – боротьба?\": [Узагальнюючий урок-семінар за романом Кнута Гамсуна „Пан\"] // Зарубіжна література в навчальних закладах. – 1999. – № 1. – С. 41-43.

Калустова Н.Г. Истоки женского образа в романе М.Горького «Мать» // Вопросы литературы народов СССР: Республиканский межведомственный сборник / Ред. кол.: О.А. Баканидзе и др. – К.: Вища школа. – 1989. – Вып. 15. – С. 49-59.

Касаткина Т. Философия пола и проблема женской эмансипации в Крейцеровой сонате Л.Н.Толстого // Вопросы литературы. – 2001. – № 7/8. – С. 209-223.

Кафанова О.Б. Женский вопрос в творчестве русских писателей XIX столетия и Жорж Санд: [Сравнительный анализ] // Відродження. – 1993. – №3/4. – С. 55-58.

Кинел Л. Айседора Дункан и Сергей Есенин: [Главы из книги «Под пятью орлами»] // Звезда. – 1995. – № 9. – С. 150-164.

Киреев Р. Адам Мицкевич: не могу думать о женщинах // Наука и религия. – 2001. – № 4. – С. 34-36.

Ковалик М. Це болуче "жіноче питання": Модерна жінка в драматургії Лесі Українки та Володимира Винниченка // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2007. – № 2. – С. 122-129.

Коваль, Г. Богородиця в українських колядках: функції, семантика образу / Г.Коваль // Народна творчість та етнографія. – 2007. – № 6. – С. 42-46.

Ковальчук О. Жіноча краса у просторі цивілізації ілюзій: пошук статусу після "смерті Бога": На матеріалі творів Володимира Винниченка // Дивослово. – 2006. – № 10. – С. 12-16.

Конєва Т.М. „Недаремно ж колись Афродіта народилася з піни морської...”: [До вивчення поезії Федеріко Гарсія Лорки] // Зарубіжна література в навчальних закладах. – 1998. – № 11. – С. 40-41.

Корогодська Р. „Женщини”: Дружній жарт // Кур’єр Кривбасу. – 1999. – № 8. – С. 150-154.

Коротя-Ковальська В.П. „...І Богу молюся, на матір дивлюся”: [Жінка, мати у народній творчості та фольклорі] // Освіта. – 1998. – 20 травня. – С. 4.

Котляревський І. Енеїда – Наталка Полтавка // Українська мова та література. – 1998. – № 21/24. – С. 11-13. – (Вкладка).

Коротя-Ковальська В.П. ... І Богу молюся, на матір дивлюся: [Жінка, мати у народній творчості, фольклорі] // Освіта. – 1998. – 20 травня. – С. 4.

Кочубей Ю. Доля, образ, символ: Роксолана в літературах Європи // Слово і час. – 2001. – № 8. – С. 45-53.

Кралин М. Анна Ахматова и Сергей Есенин: [Есенинская тетрадь] // Наш современник. – 1990. – № 10. – С. 132-181.

Краснова Л.В. Марина Цветаева и Лина Костенко: Опыт сопоставительного анализа // Русский язык и литература в учебных заведениях. – 2002. – № 6. – С. 7-8.

Кривова Л.А. І ще раз про любов І.Франка: Урок літератури у 10 класі // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2006. – № 31, листопад. – С. 18-20.

Кров’якова С. Жіночий вимір людського щастя: [Театралізований урок-бесіда по вивченню роману Ш.Бронте „Джейн Ейр”] // Відродження. – 1993. – № 12. – С. 46-48.

Кровякова С. „По крайней мере жил, хоть и страдал, да жил!”: [Женщины, пленявшие Ф.М.Достоевского] // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 1999. – № 11. – С. 57-60.

Крупка М. Художнє моделювання проблем материнства та творчості в анти-романі Ніли Зборовської "Українська Реконкіста" // Слово і час. – 2005. – № 12. – С. 12-16.

Кудрова И. «Ошеломляет»...: И.Бродский о М.Цветаевой // Звезда. – 1997. – № 1. – С. 210-217.

Кудрявцев М. Закон справедливості чи закон любові?: [Драматична поема Лесі Українки „Одержима”] // Українська література в загальноосвітній школі. – 2004. – № 5. – С. 2-5.

Куєвда В. Національні психотипи у творчості Т.Шевченка // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 12. – С. 58-65.

Кузьменко В.І. Вічна загадка любові: [Матеріали до уроку за „Книгою пісень” Франческо Петрарки та його епістолярними творами] // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 1999. – № 3. – С. 15-16.

Кукла Т. Специфіка маски автора фемінного постмодерністського роману: На матеріалі романів О.Забужко "Польові дослідження з українського сексу", С. Пиркало "Зелена Маргарита" та Н. Зборовської "Українська Реконкіста" // Українська література в загальноосвітній школі. – 2007. – № 5. – С. 8-10.

Кутов Н. Учила мати добру: [Стихи] // Наш сучасник. – 1989. – 109-110.

Кубинський М. Де ж справжня „Наталка Полтавка”? // Київська старовина. – 1994. – № 9/10. – С. 98-99.

Кущенко С.В. Жінки у коханні Шевченка: [Літературно-виховний захід] // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2005. – № 25, вересень. – С. 24-31.

Левченко К.Б. Чи потрібне знання фемінізму українській молоді: [Читаючи тексти Соломії Павличко] // Проблеми освіти: Науково-методичний збірник / Ред. кол.: В.Г.Кремень, М.Ф.Степко, К.М.Левківський та ін. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2004. – Вип. 35. – С. 129-133.

Лирическая проза Ольги Берггольц, Юхана Смуула и Владимира Солоухина // Овчаренко А. Большая литература. – М., 1985. – С. 411-436.

Литвиненко, Н.А. Семантика любви как культурно-исторического феномена и романтизм: [Вечная тема мировой литературы] / Н.А.Литвиненко // Вопросы филологии. – 2005. – № 3. – С. 53-57.

Лісник В.М. Ні! Я жива! Я буду вічно жити! Я в серці маю те, що не вмирає: [Образ мавки у драмі-феєрії „Лісова пісня” Лесі Українки] // Все для вчителя. – 2003. – № 1/2, січень. – С. 41-42.

Луценко Е. Женский образ в античной мифологии: культурно-историческая типология // Теория и история феминизма / З.Баблюян, Т.Булавина, И.Жеребкина, Т.Журженко, Е.Карпенко, Е.Луценко, В.Старовойт, М.Прокопенко, М.Шаповаленко, Н.Шелковая; Под ред. И.Жеребкиной. – Х.: Харьковский Центр Гендерных Исследований, Ф-Пресс, 1996. – С. 289-301.

Луценко О.А. Жіноче начало в українській ментальності // Жіночі студії в Україні: Жінка в історії та сьогодні / За заг. ред. Л.О.Смоляр, – Одеса, 1998. – С. 10-20.

Луценко О.А. Жіночі символи в контексті традиційного світогляду: [Міфологічна школа О.Потебні] // Сучасна картина світу: Інтеграція наукового та позанаукового знання: Збірник наукових праць. – Суми: ВВП „Мрія-1”, ЛТД УАБС, 2004. – С. 282-288.

Любимые женщины: Песня / Муз. С.Туликова; слова М.Пляциовского // Туликов С. Лирические песни. – М.: Музыка, 1981. – С. 55.

Любовь серебрянного века: [Об Анне Ахматовой и Николае Гумилёве] // Все для учителя. – 2002. – № 5. – С. 76-79.

Майборода З. Наталчині мрії: [Про Н.Кобилянську – фундаторку політичного руху за жіночі права в Україні] // Голос України. – 2001. – 26 червня. – С. 19.

Малишко В.П. Любові пам'ять незабутня... Жінки в житті Тараса Шевченка: [Літературна вітальня] // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2007. – № 5. – С. 25 – 26.

Малютина Н.П. Характер Дон Жуана в русской и украинской драматургии: [„Каменный гость” А.Пушкина, и «Кам'яний господар» Леси Украинки] // Вопросы литературы народов СССР. – 1990. – Вып. 16. – С. 24-36.

Мамин вальс: Песня / Муз. Ю.Чичкова; слова В.Крючкова и Л.Дербенева // Голубая планета: Песенник. – М.: Советский композитор. – 1981. – С. 62.

Марків Р. Текст у тексті: міфологеми у повісті-баладі Ольги Кобилянської "В неділю рано зілля копала" // Мандрівець. – 2006. – № 3. – С. 42-49.

Маркова А.С. Героиня русской прозы – „женщина вне судьбы“: [Феминистская критика пересекает границы] // Русская словесность. – 1997. – № 3. – С. 6-8.

Марченко Ж. Жіноча доля у літературі ХІХ століття: [За романами "Пані Боварі" Гюстава Флобера та "Анна Кареніна" Льва Толстого: 10 клас] // Зарубіжна література. – 2005. – № 42, листопад. – С. 17-20.

Мастеровенко, В. "Души моей царицы..." : Наталия Гончарова в судьбе А.Пушкина / В.Мастеровенко, А.Борисова // Русский язык и литература в школах Украины. – 2006. – № 2, февраль. – С. 27-35.

Матвеев В. Безсмертний витязь. – Мать: [Стихи] // Москва. – 1985. – № 4. – С. 87-88.

Матросова Л. Грані одного образу: Матеріали до уроку в 11 класі за романом П.Загребельного "Роксолана" // Українська мова та література. – 2006. – № 6/8. – С. 67-68.

Мацевко Л.В. Всупереч літературознавчій традиції: [Переосмислення ролі та місця жінки в суспільстві у творах Г.Флобера і В.Винниченка] // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2000. – № 2. – С. 45-47.

Мащенко Н. Вся краса земли...: [Повесть о матери] / Перевод с укр. И.Захорошко // Дружба народов. – 1985. – № 5. – С. 144 – 172.

Мельник О. Риторика тілесності у прозі Михайла Яцкова // Слово і час. – 2007. – № 10. – С. 19-28.

Мельничук Я. " Я на фронті не була...": Антимілітаристська новелістика Ольги Кобилянської // Українська мова та література. – 2005. – № 46, грудень. – С. 8-9.

Мешков А. Женское коварство: [Юмор и сатира] // Молодая эстрада. – 1987. – № 6. – С. 27-28.

Милая мама: Песня / Слова и музыка О.Письменной // Начальная школа. – 2001. – № 2. – С. 24.

Мильдон В.И. «Сказка – ложь...»: [Вечно женственное на русской земле] // Вопросы философии. – 2001. – № 5. – С. 132-149.

Мирослава К. Художні версії любовних драм у сучасному прозовому дискурсі: Романи О.Забужко, І.Карпи, С.Пиркало // Слово і час. – 2007. – № 7. – С. 73-78.

Мирська Л. Міф-джерело натхнення: [Аналіз вірша „Орфей, Еврідіка, Гермес” у 8 класі] // Зарубіжна література. – 2000. – № 11, березень. – С. 4.

Мисткині // Українки в історії / За заг. ред. В.Борисенко. – К.: Либідь, 2004. – С. 212-268.

Мистюк Л. Літературний вечір "На тебе дивлюся, за тебе молюсь". Жінки в житті Т.Шевченка // Українська література в загальноосвітній школі. – 2005. – № 9. – С. 46-50.

Мінусова С. Урок з позакласного читання: [Тема „Відьма як міф і образ”. За твором М.Коцюбинського „Відьма”] // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2004. – № 2(6), січень. – С. 14-18.

Мовчун А. „Ясна зоря письменства”: Вивчення життєпису та творчості Марка Вовчка: [Марія Вілінська – псевдонім Марко Вовчок] // Українська література в загальноосвітній школі. – 2000. – № 3. – С. 24-33.

Муза любові й боротьби: [Олена Теліга та Олег Ольжич] / Підготувала Г.Івасюк // Профспілкові вісті. – 2007. – № 27, 20 липня. – С. 13.

Мурашова О. Женщины в литературе XIX века // Литература в школе. – 2007. – № 6. – С. 15-18.

Назаренко О. До Лесі по науку любові: Урок-диспут за інтимною лірикою поетеси: [Про Лесю Українку] // Дивослово. – 2006. – № 7. – С. 13-15.

Назарець В.М. „Жінок у романі не буде!”: [Про Роберта Луїса Стівенсона – автора „піратського” роману „Острів скарбів”] // Зарубіжна література в навчальних закладах. – 1997. – № 12. – С. 34-38.

Назарець В.М. Кам’яна симфонія і кохання „короля блазнів”: Штрихи до аналізу образу Квазімодо, героя роману В.Гюго „Собор Паризької Богоматері” // Зарубіжна література в навчальних закладах. – 2000. – № 6. – С. 43-45.

Наливайко Д. „Дуель мадам де Сталь з Наполеоном”: [Жермена де Сталь (1766 – 1817) – французька письменниця] // Зарубіжна література. – 1997. – № 16. – С. 1.

Нахлик Є. „Нова Елоїза” Ж.Ж.Руссо і „Наталка Полтавка” І.П.Котляревського // Всесвіт. – 1998. – № 12. – С. 130-132.

Недзвецкий В.А. Женские характеры в творчестве И.С.Тургенева // Література в школі. – 2007. – № 6. – С. 2-5.

Неділенко Н. Затемнення Феба і страта краси: [Урок-дослідження за романом В.Гюго „Собор Паризької Богоматері”. Феб – сонячна іпостась Аполлона] // Зарубіжна література. – 2001. – № 8. – С. 3.

Необыкновенные приключения феминизма в России: Тело и отраженный свет: [Заметки об эмигрантской женской прозе и о ненаписанной книге Зинаиды Гиппиус "Женщины и женское"] // Новое литературное обозрение. – 2007. – Т. 86, № 4. – С. 182-204.

Новикова М. Міфосвіт „Кармен”: Бик і Бог: [„Кармен” П.Меріме] // Всесвіт. – 2003. – № 5/6. – С. 123-138.

Околітенко Н. Чи були крила в Адама?: [Відображення гендерних відносини в стародавніх легендах] // Персонал. – 2007. – № 22, 13-19 червня. – С. 15.

Олійник С. Наші мами: [Вірші] // Розкажіть онуку. – 2000. – № 3. – С. 37-38.

Оришка Ю.М., Пересунько Т.К. „Заметался пожар голубой...”: [Женщины в творческой судьбе С.Есенина] // Зарубіжна література в навчальних закладах. – 1998. – № 3. – С. 36-42.

Оришка Ю.М., Пересунько Т.К. „Какая жизнь кипит в душе влюбленной...”: [Женщины в творческой судьбе Йоганна Вольфганга Гёте] // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 1997. – № 4. – С. 54-60.

Оришка Ю.М., Пересунько Т.К. Фрідріх Шиллер: „І любов між нами триватиме – радій, Лауро! – без кінця...” // Всесвітня література в навчальних закладах України. – 1999. – № 9. – С. 57-59.

Павлюк П. "Мене сестриця з світу згубила...": Фольклорна основа "Казки про калинову сопілку" Оксани Забужко // Українська мова та література. – 2007. – № 2/4, січень. – С. 68-70.

Панфилов А. В защиту незнакомки: [Заметки о стихотворении А.Блока «Незнакомка»] // Литературна учеба. – 1986. – № 5. – С. 209-213.

Панченко, Т.В. Поетика характеротворення у повісті І.Нечуя-Левицького "Кайдашева сім'я" / Т.В.Панченко // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2005. – № 14, травень. – С. 6-8.

Переломова О.С. Інтертекстуальність сучасного фемінного художнього дискурсу: [Спостереження за структурою тексту повісті О.Забужко „Інопланетянка”] // Вісник Сумського державного університету: Сер.: Філологічні науки: Збірник наукових праць / Ред. С.О.Швачко. – Суми: СумДУ, 2006. – № 11(95). – С. 89-93.

Пересунько Т.К., Оришака Ю.М. Генрих Гейне: ...грамматикой служил мне любимой нежный лик: [Женщины и любовь в жизни Г.Гейне] // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 1998. – № 2. – С. 55-60.

Пересунько Т.К. „Имя твоё я боюсь забыть...”: [Реальный женский образ глазами В.Маяковского, А.Толстого, И.Бабеля] // Русский язык и литература в средних учебных заведениях УССР. – 1988. – № 3. – С. 54-60.

Пересунько Т.К. С любимыми не расстаются...: [История легендарной любви Оноре де Бальзака и графини Эвелины Ганской] // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 1999. – № 5. – С. 39-43.

Петровська І.І. Т.Шевченко "Відьма": Трактовка жіночої долі // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2005. – № 17/18, червень. – С. 41-45.

Писало К. Роман, написаний 30-ма жінками: [Про романи, які написані були жінками] // Кур'єр Кривбасу. – 2006. – № 1(194). – С. 142-148.

Підпригора С. Особливості художнього моделювання жіночих образів у романному триптиху Романа Іваничука "Вогненні стовпи" // Українська література в загальноосвітній школі. – 2007. – № 1. – С. 13-15.

Плат С. Три жінки: Поема на три голоси // Всесвіт. – 2007. – № 3/4. – С. 107-115.

Плітка В. Образ Килини з погляду екзистенціальних проблем життя: ["Лісова пісня" Лесі Українки] // Слово і час. – 2005. – № 8. – С. 20-25.

Покотило В. Крізь марево літ вдивляюся в мужню жіночу постать: [У лютому 1942 р. гестаповці розстріляли Олену Телігу] // Літературна Україна. – 2003. – 6 березня. – С. 7.

Полукарова Л.В. «Надо всякую чашу пить до дна»: [О личности и творчестве З.Н.Гиппиус] // Литература в школе. – 1996. – № 5. – С. 72-85.

Порицька Л. Айседора і Сергій: [Єсенін] // Зарубіжна література. – 2002. – № 42, листопад. – С. 2-3.

Пугач В. Гендерні стереотипи східних слов'ян: народні прислів'я та приказки // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2007. – № 11. – С. 36-39.

Радзивілл Г. Мадонна у світовій культурі // Зарубіжна література. – 1998. – № 8. – С. 4-6.

Резник, Н.А. Провинциальные барышни у Пушкина / Н.А.Резник // Литература в школе. – 2006. – № 3. – С. 16-18.

Рисак О. У дзеркалі Дон Жуана: Мандрівний сюжет у потрактуванні Д.-Г.Байрона, О.С.Пушкіна та Л.Українки // Українська мова та література в середній школі, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2000. – № 2. – С. 57-60.

Романченко Т. Образ жінки-бранки в українській літературі: За романом П.Загребельного "Роксолана" // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. – 2005. – № 11/12. – С. 19-21.

Ротач П. Джерело міфу про Марусю Чурай і сучасна інтерпретація цього образу // Народна творчість та етнографія. – 2001. – № 5/6. – С. 26-30.

Руки матері: [Пісня] / Слова О.Орача; Муз. В.Дем'янишина // Учитель. – 1998. – № 1. – С. 34.

Савенкова Л.Б. „Всякая невеста для своего жениха родится”: [Язык и образы фольклора] // Русская речь. – 2002. – № 4. – С. 93-97.

Самый непрочитанный поэт: [Заметки Анны Ахматовой о Николае Гумилёве] / В.А.Черных // Новый мир. – 1990. – № 5. – С. 219-223.

Сапрыгина Н.В. «Все в облике одном предчувствую тебя»: [Образы вечной женственности в поэтике Александра Грина] // Русская словесность в школах Украины. – 2004. – № 2. – С. 45-47.

Свірщинська А. Материнство: [Вірш] / Переклад. з польської Ю.Щербака. – К., 1985. – С. 24.

Секрет Т. "Любити можна тільки сильного чоловіка": Семінар в 11-му класі за романом О.Забужко "Польові дослідження з українського сексу" // Українська мова та література. – 2007. – № 2/4, січень. – С. 65-67.

Сердюк Л. Антропонімія у мовотворчості Лесі Українки // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2006. – № 15, травень. – С. 16-18.

Середюк Т. Темне і світле начала лицарства: [За романом В.Скотта «Айвенго»] // Зарубіжна література. – 2000. – № 44, листопад. – С. 4-5.

Синицина Л.А. Материнство и война: [Драма Б.Брехта «Мамаша Кураж и её дети»] // Литература в школе. – 2003. – № 3. – С. 44-45.

Сиротенко В. Тарасова наречена // Сумщина. – 2006. – № 70, 10 червня. – С. 3.

Сівков О. Образ жінки в українському живописі стилю модерн // Сучасність. – 2003. – № 6. – С. 108-112.

Скупейко Л. Леся Українка і фемінізм // Урок української. – 2000. – № 1. – С. 40-43.

Скупейко Л. Леся Українка і фемінізм: [Нефеміністичний погляд] // Слово і час. – 1999. – № 8. – С. 43-48.

Слабошпицкий М. Триумф и трагедия Роксоланы: [О романе П.Загребельного «Роксолана»] // Радуга. – 1982. – № 3. – С. 137-140.

Сметанська М.І. Марко Вовчок у боротьбі за рівноправність жінки: [До 150-річчя з дня народження письменниці] // Українська мова і література в школі. – 1983. – № 12. – С. 11-16.

Сметанська М.І. Проблема духовного визволення жінки у прозі І.Нечуя Левицького // Українська мова і література в школі. – 1985. – № 12. – С. 10-16.

Солдатенков Т.Я. Жінки в житті і творчості Є.Маланюка // Євген Маланюк. Життя й творчість: Навчально-методичний посібник. – Суми: Слобожанщина, 1998. – С. 108-123.

Соловей Т.Г. „Чудо глубочайшей взаимности”: [Система уроков по изучению трагедии У.Шекспира «Ромео Джульетта»] // Русская словесность. – 2006. – № 5. – С. 25-31.

Стадницька С.Р. Образ жінки у сонетах Данте Аліг'єрі, Франческо Петрарки, Вільяма Шекспіра // Все для вчителя. – 2001. – № 35/36, грудень. – С. 2-5.

Стащук В. Вишивала мати солов'їв: [Поезія] // Літературна Україна. – 2005. – № 46. – С. 5.

Степаненко І. Феміністські тенденції в афро-американській літературі // Слово і час. – 1999. – № 11. – С. 38-40.

Степаненко М. Коло Марусі Чурай: [Поетеса-піснетворець; романтичний образ української дівчини доби козацтва...] // Сучасність. – 2006. – № 11/12. – С. 130-141.

Степаненко М. Слава Сонцем засіяла: [Козацька доба та життя Марусі Чурай] // Культура і життя. – 2007. – № 10, 7 березня. – С. 1-2.

Степанян Е., Степанян К. Между Гамлетом и Дон Кихотом: [Размышления над книгами Мартина Вальзера и Грэма Грина] // Иностранная литература. – 1985. – № 2. – С. 172-179.

Стеценко О. "Сині аж чорні очі": [Про наречену Т.Шевченка Г.Закревську та інших...] // Українська мова та література. – 2007. – № 9, березень. – С. 28-32.

Столярова И.В. Трагическое в повести Лескова «Леди Макбет Мценского уезда» // Русская литература. – 1981. – № 4. – С. 77-94.

Страница поэзии: [Стихотворения о женщине] // Биология в школе. – 1985. – № 1. – С. 77.

Стуруа Л. Жінки 1941-го: [Вірші] / Переклад з грузинської М.Ільницького // Жовтень – 1984. – № 5. – С. 12, 14-15.

Таран Л. Жіноча роль: [Жіноча тілесність у вибраній малій українській прозі кінця ХІХ – початку ХХ століття] // Сучасність. – 2005. – № 7/8. – С. 128-139.

Танкова Н.С. Тургеневская девушка: [О повести „Ася”] // Литература в школе. – 1996. – № 5. – С. 132-135.

Таратута С.Л. "Но я другому отдана...": Конспект урока по изучению романа Пушкина "Евгений Онегин" с привлечением очерка М.Цветаевой "Мой Пушкин": 9 класс / С.Л.Таратута // Зарубіжна література в школах України. – 2007. – № 3. – С. 57-58.

Тарковская М. Здесь на него похожих нет: [Об отце и брате] // Литература. – 1997. – 8 октября. – С. 12.

Тарнавська М. Жіночі голоси української літератури // Всесвіт. – 1999. – № 7. – С. 153-155.

Тимченко С.В. Мария Башкирцева и Марина Цветаева // Всесвітня література та культура. – 2002. – № 12. – С. 32-37.

Топчий С. „Як добре, що на світі є жінки...”: [Вірші] // Дивослово. – 1999. – № 3. – С. 56.

Трофимов А. Мать: [Рассказ] // Октябрь. – 1985. – № 12. – С. 66-80.

Трофимова Е.И. "Институтка" Лидии Чарской vs маленькие женщины" Луизы Мэй Олкотт: Опыт гендерного анализа // Общественные науки и современность. – 2007. – № 3. – С. 166-173.

Улюра А. "У мужчин – свой зачет, у женщин – свой, отдельный": [Идея и практики позитивной дискриминации в литературном процессе постсоветской России] // Новое литературное обозрение. – 2007. – Т. 86, № 4. – С. 230-254.

Улюра Г. „Наші письменниці” С.І.Пономарєва у вітчизняній фемінології ХІХ ст. // Київська старовина. – 2006 – № 6. – С.3-14.

Федоров В. Дочь Урала: Судьба и творчество: [Поэтессы Л.Татьянической] // Наш современник. – 1982. – № 10. – С. 164-172.

Фидкевич Е.Л. Любовная драма в жизни поэта дала миру поэтический шедевр: [Структурно-семантический анализ при изучении лирики Ф.М.Тютчева в 10 классе] // Русская словесность в школах Украины. – 2000. – № 3. – С. 30.

Фокина В.А. Женские образы в романе Л.Н.Толстого «Война и мир»: [Урок по литературе 10-м классе] // Русский язык и литература в учебных заведениях. – 2003. – № 5. – С. 24-26.

Фокина В.А. Женские судьбы и характеры к изучению романа Л.Толстого «Война и мир» // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. – 2003. – № 11. – С. 34-36.

Фурсова Л.О. „Птах у клітці – навіть наполовину не птах”: Роман Гаррієт Бічер-Стоу та повість Марка Вовчка „Институтка” // Всесвітня література та культура. – 2002. – № 12. – С.16-21.

Хавчук І.І. Раскрытие характеров Аксиньи и Натальи в «Тихом Доне» Михаила Шолохова // Литература в школе. – 2003. – № 6. – С. 27-31.

Харчук Р.Б. Феміністичний дискурс сучасної української прози: О.Забужко, Є.Кононенко: Лекція 7 // Бібліотечка „Дивослова”. – 2007. – № 7. – С. 32-49.

Хекало М., Пушко Л. Місце жіночої прози в сучасній афро-американській літературі // Філологічні науки: Збірник наукових праць / Ред. кол.: В.В.Поставний та ін. – Суми, 1998. – С. 187-191.

Хелдт Б. Пугающее совершенство женщины и русская литература // Русская словесность в школах Украины. – 1997. – № 5. – С. 7-9.

Хропко П.П. „Кайдашева сім'я” І.С.Нечуя-Левицького в контексті української прози середини ХІХ ст. // Українська мова і література в школі. – 1985. – № 8. – С. 20-25.

Царівна української літератури: [Про Ольгу Кобилянську (1863 – 1942)] // Позакласний час. – 2003. – № 19, жовтень. – (Вкладка).

Цветкова М.В. Две „Попытки ревности”: Сравнительный анализ стихотворений М.Цветаевой и Крейда Рейна // Филологические науки. – 2002. – № 4. – С. 105-112.

Чавчанидзе Д.Л. Средневековый архетип в произведениях немецких романтиков: [Образ женщины] // Вестник Московского университета. – Серия 9: Филология. – 1992. – № 2. – С. 29-42.

Чаус М.Л. Зла вдача Синьї Бороди: [Рекомендації до компаративного аналізу казки Шарля Перро] // Зарубіжна література в навчальних закладах. – 1999. – № 9. – С. 8-10.

Чаус М.Л. „Юнак блакитноокий – добрий геній і жінка – демон з мороком в очах”: [Сонети Шекспіра] // Зарубіжна література в навчальних закладах. – 1998. – № 1. – С. 15-17.

Червінська О.В., Сердюк Л. Образ Жанни д'Арк у творчості Шарля Пегі: [Традиційний образ і світогляд письменника] // Іноземна філологія. – Львів, 1987. – С. 126-133.

Чорна В. Інтеграція уроків німецької мови і літератури Німеччини: Життя та творчість Й.В.Гете. Любов Гете до природи, до жінки, до людей // Deutsch. – 2007. – № 7. – С. 14-18. – (Поч. №№ 5, 6).

Чухненко Ю.М. "Чистейшей прелести чистейший образец...": Использование эпистолярного наследия А.С.Пушкина при изучении жизни и творчества писателя / Ю.М.Чухненко // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. – 2006. – № 5. – С. 6-9; Зарубіжна література в школах України. – 2006. – № 1. – С. 25-28.

Чухрій О. Ідеальний світ на тлі реального : [За повістю Григорія Квітки-Основ'яненка "Маруся"] / О.Чухрій // Українська мова та література. – 2006. – № 9. – С. 21-22.

Шалагинов Б.Б. «...А я серебрюсь и сверкаю»: [Анализ поэтического цикла М.Цветаевой «Хвала Афродите»] // Русский язык и литература в учебных заведениях. – 1997. – № 1. – С. 4-7.

Шалимова В.И. „Милая, добрая, нежная”. – „Письмо матери”: С.Есенин – В.Липатов: Народно-песенная основа лирики С.Есенина // Все для учителя. – 2000. – № 5. – С. 38-40.

Шевелева И. Женское и материнское: [Создание образа в творчестве советских поэтесс] // Наш современник. – 1988. – № 3. – С. 165-168.

Шевченко Т.І. Шляхом зіставлень: [Тема зрадженого кохання в баладі А.Міцкевича „Рибка” та поемі Т.Шевченка „Катерина”] // Всесвітня література. – 2001. – № 4. – С. 6-8.

Шевчук В. Образ Богдана Хмельницького в давній українській літературі: [До 400-річчя від дня народження Б.Хмельницького] // Дивослово. – 1995. – № 12. – С. 3-9.

Шиндлер М.Л. Її називали „жахливою матір'ю”: [Г.Ібсен „Ляльковий дім”] // Зарубіжна література в навчальних закладах. – 1998. – № 2. – С. 15-17.

Шишков П. «Никогда не женитесь на интересной женщине...» или как рождались пьесы Чехова во время ловли рыбы // Родина 1995. – № 2. – С. 20-22.

Шишкова И. Развитие жанра «романы для девочек» в литературно-художественном процессе викторианской эпохи и образ «новой девочки» в произведениях Л.Т.Мид // Филологические науки. – 2002. – № 2. – С. 38-46.

Шубникова-Гусева Н.И. О поэме Есенина Анна Снегина // Литература в школе. – 2004. – № 9. – С. 8-16.

Шурлякова О.В. Цветаевский миф о Блоке // Литературное обозрение. – 1993. – № 7/8. – С. 61-65.

Эвтушенко Л. Жіноча література США: від регіоналізму до сучасності // Вікно в світ. – 1999. – № 5. – С. 133-138.

Юр'єва Л. Моя бабуся: [Вірш] // Прапор. – 1990. – № 11. – С. 176.

Ялтанець Т.Л. „Любити тебе не можу жити з тобою не хочу”: [Новела П.Мериме „Кармен”] // Всесвітня література та культура. – 2002. – № 8. – С. 12-13.

Янченко Е. Роман М.Горького «Мать» в школі ХХІ століття // Література. – 2004. – № 34, 8-15 вересня. – С. 2-6.

Зміст

Передмова.....	3
1. Соціальні та правові засади гендерної політики.....	5
2. Історія гендерних відносин.....	7
3. Гендер у світовій та національній думці.....	13
4. Права чоловіків та жінок.....	15
5. Поняття „гендер” в різних соціальних сферах життєдіяльності.....	17
6. Гендерні дослідження.....	28
7. Аспекти гендерної фізіології та антропології.....	32
8. Теоретико-практичні складові гендерної культури.....	35
9. Гендерна рівність та нерівність.....	38
10. Особливості чоловічого та жіночого мовлення.....	40
11. Освітній простір і гендер.....	43
11.1 Організація гендерного навчання.....	48
11.2 Аспекти гендерного виховання.....	53
12. Гендерні особливості та ролі в науці.....	62
13. Професійна мотивація та гендерний розподіл праці.....	62
14. Сімейні гендерні відносини.....	66
15. Спорт та гендерні відмінності.....	71
16. Гендер та релігія.....	76
17. Психологія та психосоціальні дослідження гендерних відмінностей.....	78
17.1 Психологічні гендерні особливості та соціалізація статі.....	83
17.2 Взаємовідносини чоловічої та жіночої індивідуальності.....	85

17.3	Сімейні стосунки та роль батьківства.....	89
17.4	Психологічний розвиток дітей та молоді: гендерний аспект	91
18.	Образ чоловіка та жінки в літературі та мистецтві.....	95

**Гендерні дослідження: актуальні проблеми
та перспективи розвитку**

Науково-допоміжний бібліографічний покажчик

Укладачі: Горова Зоя Михайлівна
Косенко Валентина Василівна
Чайка Наталія Анатоліївна

Відповідальний за випуск Бугаєнко В.В.

Комп'ютерний набір Чайка Н.А.
Комп'ютерна верстка Сенча І.В.

